

2019-01-23

Tid Måndagen den 11 februari 2019 kl:18:30

Plats Tumba kommunalhus, lokal 2, plan 2

Ärenden

Justering

- 1 Motion – Botkyrka – en miljökommun att räkna med
- 2 Enhetschefen/miljöenheten informerar
- 3 Delegationslista
- 4 Anmälningsärenden
- 5 Nämndutbildning
- 6 Aktivitetsplan 2019-2021 för värdegrunden och ett jämlikt Botkyrka

Gruppsammanträden

S, KD, MP, L och C– kl. 18:00, konferensrum 2, plan 2, kommunalhuset, Tumba.

TUP, M, V och SD - kl. 17:30, konferensrum Munkhättan, Miljöenheten plan 3, kommunalhuset, Tumba.

Kaffe och smörgås från kl. 17:30, Helges restaurang, kommunalhuset, plan 2.

Anmäl ev. förhinder till Karina Wallenius, tel. 076-810 39 42, e-post karina.wallenius@botkyrka.se

2019-02-11

1

Svar på motion till miljö- och hälsoskyddsnämnden: Miljöprogram (Botkyrka – en miljökommun att räkna med)

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Motivering

Det finns redan ett uppdrag i kommunstyrelsens beslut §15 Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål (KS/2018:803) där nämnden uppmanas att utreda hur styrning kan ske genom uppföljning av målen i Botkyrkas miljöplattform.

Uppdraget ska samordnas med pågående arbete för uppföljning av Agenda 2030.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över motion *Miljöprogram (Botkyrka – en miljökommun att räkna med)*. Ärendet inkom 2018-10-26 till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande snarast efter nämndens sammanträde i januari 2019. Nämnden har begärt att få förlängd svarstid till att svara efter februarisammanträdet.

I motionen *Botkyrka – en miljökommun att räkna med* framhåller motionärerna Elisabeth Nobuoka Nordin (MP), Inger Grönberg (MP), Embla Trygg (MP) att mycket fokus under senare år har lagts på klimatfrågan och övriga miljöfrågor prioriteras ner. Motionärerna skriver att det är mycket kvar att göra och punktar upp några enskilda viktiga åtgärder.

Miljöenheten kommenterar dessa punktade åtgärder i den här skrivelsen, men vill också hänvisa till att en fylligare beskrivning av miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete finns i dokument som nämndens årsredovisning, tillsynsplaner för miljöbalken, tobakskontrollen och livsmedelskontrollen, miljöövervakningsprogrammet, vattenprogrammet Botkyrkas blå värden och naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden.

2019-02-11

Miljöenheten håller med motionärerna att det finns mycket kvar att göra inom miljöarbetet, men vill nog framhålla att Botkyrka kommun fortfarande har en tätposition bland landets kommuner både i klimat och i miljöarbetet.

Referens
Ingrid MolanderMottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Svar på motion till miljö- och hälsoskyddsnämnden: Miljöprogram (Botkyrka – en miljökommun att räkna med)

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Motivering

Det finns redan ett uppdrag i kommunstyrelsens beslut §15 Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål (KS/2018:803) där nämnden uppmanas att utreda hur styrning kan ske genom uppföljning av målen i Botkyrkas miljöplattform.

Uppdraget ska samordnas med pågående arbete för uppföljning av Agenda 2030.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över motion *Miljöprogram (Botkyrka – en miljökommun att räkna med)*. Ärendet inkom 2018-10-26 till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande snarast efter nämndens sammanträde i januari 2019. Nämnden har begärt att få förlängd svarstid till att svara efter februarisammanträdet.

I motionen *Botkyrka – en miljökommun att räkna med* framhåller motionärerna Elisabeth Nobuoka Nordin (MP), Inger Grönberg (MP), Embla Trygg (MP) att mycket fokus under senare år har lagts på klimatfrågan och övriga miljöfrågor prioriteras ner. Motionärerna skriver att det är mycket kvar att göra och punktar upp några enskilda viktiga åtgärder.

Miljöenheten kommenterar dessa punktade åtgärder i den här skrivelsen, men vill också hänvisa till att en fylligare beskrivning av miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete finns i dokument som nämndens årsredovisning, tillsynspla-

2019-01-17

ner för miljöbalken, tobakskontrollen och livsmedelskontrollen, miljöövervakningsprogrammet, vattenprogrammet Botkyrkas blå värden och naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden.

Miljöenheten håller med motionärerna att det finns mycket kvar att göra inom miljöarbetet, men vill nog framhålla att Botkyrka kommun fortfarande har en tätposition bland landets kommuner både i klimat och i miljöarbetet.

I motionen lämnas följande förslag:

”Vi föreslår därför kommunfullmäktige att besluta

att införa ett miljöprogram i enlighet med motionen

att ge kommunledningsförvaltningen och miljöenheten i uppdrag att utreda hur ett sådant miljöprogram bäst kan utformas”

I kommunstyrelsens beslut §15 Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål (KS/2018:803) beslutades:

1. Kommunstyrelsen har tagit del av Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål och anser uppdraget som återrapporterat.
2. Kommunstyrelsen anmäler ärendet till kommunfullmäktige.
3. Kommunstyrelsen uppmanar miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda hur styrning kan ske genom uppföljning av målen. Uppdraget ska samordnas med pågående arbete för uppföljning av Agenda 2030.

Det finns således redan ett uppdrag från kommunstyrelsen till miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda frågan som berörs i motionen.

2019-01-17

Svar på motionen

I motionen *Botkyrka – en miljökommun att räkna med* framhåller motionärerna Elisabeth Nobuoka Nordin (MP), Inger Grönberg (MP), Embla Trygg (MP) att mycket fokus under senare år har lagts på klimatfrågan och övriga miljöfrågor prioriteras ner. Motionärerna skriver att det är mycket kvar att göra och punktar upp några enskilda viktiga åtgärder.

Miljöenheten kommenterar dessa punktade åtgärder i den här skrivelsen, men vill också hänvisa till att en fylligare beskrivning av miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete finns i dokument som nämndens årsredovisning, tillsynsplaner för miljöbalken, tobakskontrollen och livsmedelskontrollen, miljöövervakningsprogrammet, vattenprogrammet Botkyrkas blå värden och naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden.

Miljöenheten håller med motionärerna att det finns mycket kvar att göra inom miljöarbetet, men vill nog framhålla att Botkyrka kommun fortfarande har en tätposition bland landets kommuner både i klimat och i miljöarbetet. I många frågor är det svårt att dra gränsen mellan vad som definieras som respektive miljö och klimat. Områden som vatten, naturvård, avfall, cirkulär ekonomi, luft etc går att sortera in under båda distinktionerna beroende på vilken utgångspunkt man har från klimat, biologisk mångfald, klimatanpassning, energianvändning eller resursförbrukningssynpunkt. Miljö- och hälsoskyddsnämnden utgår från de nationella miljömålen.

Motionärerna har i punktform gett exempel på några enskilda viktiga åtgärder för att visa ledarskap och ta en tätposition i miljöfrågorna. Dessa kommenteras under varje punkt nedan.

- **Skydd av värdefull natur genom fler naturreservat**

Kommentar: Nämnden har ett fullmäktigeuppdrag att innan 2019-09-06 utreda inrättandet av ett naturreservat vid Norsborgs strandskog, med arbetsnamnet "Mälarskogen", från Slagstabadet till Norsborgs vattenverk längs med vattnet. Nämnden har också svarat positivt på ett medborgarförslag att utreda Fårberget som ett reservat.

2019-01-17

- **Återupplivat arbete med hållbara transporter för att öka andelen som reser med kollektivtrafik där nu utvecklingen går åt fel håll**

Kommentar: Detta pågår kontinuerligt och är prioriterat. Översiktsplanen anger att exploatering ska ske i kollektivtrafiknära lägen. En trafikstrategi håller på att tas fram under 2019, där redan en nulägesanalys är gjord. Ett uppdrag ligger för att ta fram en kollektivtrafikplan 2019. Under trafikantveckan i september varje år finns möjlighet att satsa på aktiviteter för ökat kollektivtrafikresande. Kontinuerliga möten med Trafikverket sker där dessa frågor tas upp.

- **Skärpta miljömål i upphandlingar**

Kommentar: Miljöenheten deltar och ger råd i flera upphandlingar, om bland annat transporter och kemikalier. Det finns ett nära samarbete mellan miljöenheten och upphandlingsenheten.

- **Stopp för exploatering av jordbruksmark**

Kommentar: Styrts i översiktsplanen, och kan också behandlas i detaljplaner.

- **Mer resurser till enskilda avlopp i områden som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå god ekologisk status**

Kommentar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i tillsynsplanerna de senaste tre åren prioriterat tillsynen av enskilda avlopp, och planerar att fortsätta med det enligt behovsutredningen.

- **Tillförande av medel för genomförandet av vattenprogrammets lokala åtgärdsplan**

Kommentar: Idag begärs medel för vattenåtgärder inom den ordinarie budgetprocessen. Till exempel dagvattenanläggningen i Alby/Fittja. I exploaterings- och planprocessen ställs krav och exploatören bekostar utredningar. Några projektet delfinansieras via statliga bidrag. Som nämnts i omvärldsanalysen kommer det behövas ökade medel för åtgärder som driver mot att vi klarar miljö kvalitetsnormerna för vatten. Frågan bör kunna hanteras inom ordinarie budgetprocess. Det har införts ett extra kommunfullmäktigemål om vatten i mål och budget 2019 med flerårsplan 20/22. Det innebär att kommunen lyfter vattenfrågorna ytterligare. Ett program för mikro- och makroplaster har varit ute på remiss till nämnderna, svaren håller på att sammanställas, och ska vidare till kommunfullmäktige.

2019-01-17

- **Återinföra miljöprogram**

Motionen lyfter fram att det inte räcker med punktvisa insatser, utan att alla miljoner små beslut som fattas av anställda och medborgare och som påverkar miljön ska vara hållbara. Botkyrka hade tidigare ett miljöprogram som var vida känt som behöver återinföras. Metoden nudging skulle kunna användas i den processen som en knuff i rätt riktning.

Kommentar:

Tidigare Miljöledningssystem och certifiering för hållbar utveckling

Det miljöprogram motionen hänvisar till är nog miljöledningssystemet som började införas redan 1997 i kommunen efter två motioner, en från socialdemokraterna, och en från miljöpartiet. Ett mål infördes i kommunens mål och budget som då kallades för Flerårsplanen att alla förvaltningar med tillhörande enheter i kommunen skulle införa systemet. Från 2004 utökades systemet till att innefatta även sociala och ekonomiska aspekter, och fortsatte att drivas som en process av en projektgrupp och styrgrupp. Systemet drevs med ändrat namn till ”Certifieringen för hållbar utveckling” År 2009 omfattades alla 167 enheter i kommunen av systemet. Då hade drygt 6000 anställda utbildats i konceptet hållbar utveckling, alla enheter hade mål och aktiviteter inom ekonomi, miljö och sociala aspekter, och alla hade genomgått revisioner med medföljande diplomutdelning av kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören. Från 2009 togs målet bort från Flerårsplanen med uppdraget att förvaltningarna själva skulle driva arbetet vidare inom det ordinarie styrsystemet.

Systemet blev uppmärksammat både nationellt och internationellt, eftersom det var så decentraliserat och byggde på enheternas engagemang, medan det samtidigt var ett krav i ett av kommunfullmäktiges viktigaste styrande dokument.

Botkyrkas Miljöplattform-sammanställning av Botkyrka kommuns miljösmål

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget är att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett samlat dokument. Miljöprogrammet ska på så sätt ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete. Dokumentet benämns ”Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljösmål” och var klart december 2018.

2019-01-17

Kommunstyrelsens beslut §15 Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål (KS/2018:803) beslutades:

1. Kommunstyrelsen har tagit del av Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål och anser uppdraget som återrapporterat.
2. Kommunstyrelsen anmäler ärendet till kommunfullmäktige.
3. Kommunstyrelsen uppmanar miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda hur styrning kan ske genom uppföljning av målen. Uppdraget ska samordnas med pågående arbete för uppföljning av Agenda 2030.

Det finns således redan ett nyligen givet uppdrag från kommunstyrelsen att utreda frågan som föreslås i motionen.

Carina Molin
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ulrika Svärd
Miljöchef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Botkyrka – en miljökommun att räkna med!

Tack vare modiga beslut fattade för snart tio år sedan är Botkyrka en framstående klimatkommun. Vi har tidigare även varit en förebild som miljökommun men vi har tappat denna tättposition då allt fokus lagts på klimatfrågan och övriga miljöfrågor prioriterats ner. I Miljöaktuellt ranking är vi nummer 31 av 290, ett tapp på 7 placeringar sedan 2010. Botkyrka ska ha tättpositionen som miljökommun, inte för att vinna en tävling utan för att visa ledarskap i en tid då miljövärdena ständigt hotas. Vi har mycket kvar att göra för att nå det målet och enskilda viktiga åtgärder vore till exempel:

- skydd av värdefull natur genom fler naturreservat
- återupplivat arbete med hållbara transporter för att öka andelen resor med kollektivtrafik där utvecklingen nu går åt fel håll
- skärpta miljömål i upphandlingar
- stopp för exploatering av jordbruksmark
- mer resurser till arbetet med enskilda avlopp i områden som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå god ekologisk status
- tillförande av medel för genomförandet av vattenprogrammets lokala åtgärdsplan.

Det räcker dock inte med punktvisa insatser. Vi omsätter många miljarder och genom tusentals medborgare och anställda i våra verksamheter tas varje år miljoner beslut som påverkar vår miljö. Det är av största vikt att vi som kommun gör vad vi kan för att vart och ett av dessa beslut ska vara hållbart och varken skada miljö, ekosystemtjänster och biologisk mångfald eller tära på våra begränsade naturresurser.

Botkyrka hade tidigare ett miljöprogram som var vida känt. Vi behöver återinföra ett sådant så att miljöpåverkan och resursanvändning beaktas i hela verksamheten, inklusive utfasning av kemikalier i den kommunala verksamheten så som i idrottsanläggningar samt åtgärder för att minska buller.

Ett begrepp som tillkommit sedan det tidigare miljöprogrammet är nudging. Det kan förklaras som en knuff i rätt riktning eller ett sätt att uppmuntra till hållbara beteenden i stort som smått. Ett litet exempel är målade gröna fotsteg mot papperskorgen i ett köpcentrum. Ett nytt miljöprogram i Botkyrka kommun föreslås ta en av sina utgångspunkter i nudging.

Vi föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

att införa ett miljöprogram i enlighet med vad som anförts i motionen

att ge kommunledningsförvaltningen och miljöenheten i uppdrag att utreda hur ett sådant miljöprogram bäst kan utformas.

Elisabeth Nobuoka Nordin (MP)

Embla Trygg (MP)

Inger Grönberg (MP)

2019-02-11

2

Enhetschefen/miljöenheten informerar

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden tagit del av informationen.

Sammanfattning

Miljöchefen/medarbetare inom miljöenheten delger aktuell information till nämnden.

2019-02-11

3

Delegationslista

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anteckna till protokollet att nämnden tagit del av delegationslistan 2018-12-22—2019-01-21.

2019-01-21

Delegationslista

2018-12-22—2019-01-21

Händelsedatum	Ärenderubrik/anteckning	DBM §	Handläggare	Dnr
2019-01-03	Beslut om att lämna klagomål på damm från parkering på fastigheten Duvan 17 utan åtgärd	§ 2019-1	Jenny Dahlstedt	2018-698
2019-01-04	Kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll	§ 2019-2	Mariann Nordstrand	2019-9
2019-01-07	Föreläggande om att lämna kompletteringar till inlämnad anmälan om fortsatt verksamhet inom fastigheten Eriksberg 2:136	§ 2019-3	Markus Millegård	2018-1475
2019-01-07	Tillstånd för uppehåll i hämtning av hushållsavfall Örnbergsvägen 35	§ 2019-4	Sofia Sjöstedt	2018-9
2019-01-07	Ändrad erfarenhetsklass och avgift för livsmedelskontroll, Banslättskolan	§ 2019-5	Jonatan Nyberg	2019-15
2019-01-07	Ändrad erfarenhetsklass och avgift för livsmedelskontroll, Förskolan Grindstugan	§ 2019-6	Jonatan Nyberg	2019-16

2019-01-21

2019-01-07	Ändrad erfarenhetsklass och avgift för livsmedelskontroll, Montessoribarnens förskolor	§ 2019-7	Jonatan Nyberg	2019-17
2019-01-07	Ändrad erfarenhetsklass och avgift för livsmedelskontroll, Havilog AB	§ 2019-8	Jonatan Nyberg	2019-18
2019-01-07	Ändrad erfarenhetsklass och avgift för livsmedelskontroll, Restaurang Riks Bakficka	§ 2019-9	Jonatan Nyberg	2019-19
2019-01-08	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, Salong Alexis KB	§ 2019-10	Izabella Hilmevall Janniec	2018-1088
2019-01-08	Ändrad erfarenhetsklass och avgift för livsmedelskontroll, Riks Bakficka	§ 2019-11	Jonatan Nyberg	2019-22
2019-01-08	Ändrad erfarenhetsklass och avgift för livsmedelskontroll, Montessoribarnens förskolor	§ 2019-12	Jonatan Nyberg	2019-23
2019-01-08	Ändrad erfarenhetsklass och avgift för livsmedelskontroll, Banslättskolan	§ 2019-13	Jonatan Nyberg	2019-27
2019-01-09	Beslut om försiktighetsmått vid borrhining av energibrunn på fastigheten Ollonet 2	§ 2019-14	Katrin Rundén	2018-1440
2019-01-10	Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken, Brewify AB	§ 2019-15	Anders Persson	2019-4
2019-01-14	Beslut om ansökan om utdömande av vite, Galaxy House aktiebolag	§ 2019-16	Mariann Nordstrand	2018-106

2019-01-21

2019-01-15	Beslut om förlängt hämtningsintervall på fastigheten Råby 1:77	§ 2019-17	Jenny Dahlstedt	2019-54
2019-01-17	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, fastigheten Rotemannen 8	§ 2019-18	Mikaela Dahlberg	2018-1399
2019-01-17	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, fastigheten Vårsta 2:137	§ 2019-19	Mikaela Dahlberg	2018-1400
2019-01-17	Avgift för extra offentlig kontroll, Celik & Koyuncu AB	§ 2019-20	Katrin Rundén	2018-1444
2019-01-17	Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken på Fittja ängsbad, fastighet Fittja 17:1	§ 2019-21	Sofia Sjöstedt	2019-52
2019-01-17	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, Resurs-Recycling i Stockholm AB, Vårsta 1:109	§ 2019-22	Izabella Hilmevall Janiec	2018-27
2019-01-18	Avgift för extra offentlig kontroll, Frans Bagare AB	§ 2019-23	Helena Skatt	2018-527
2019-01-18	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, avloppsanläggning på fastigheten Råby 1:67	§ 2019-24	Matilda Hermansson	2016-1
2019-01-18	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken på fastighet Näs 2:81	§ 2019-25	Matilda Hermansson	2018-586

2019-01-21

2019-01-18	Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken, fastighet Snäckstavik 3:111	§ 2019-26	Mikaela Dahlberg	2018-1498
2019-01-21	Beslut om godkännande av val och byte av fällningskemikalie (järntriklorid) vid Sydvästra Stockholmsregionens va-verkaktiebolag SYVAB	§ 2019-27	Elna Topac	2019-60

2019-02-11

4

Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av nedanstående handlingar.

Handlingar

Botkyrkas miljöplattform – sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål (KS/2018:803).

Kommunstyrelsen, protokoll 2019-01-07.

Beredningsplan Livsmedelskontrollen i Botkyrka kommun (sbf/2017:87).

Statusrapport, 2019-01-22, Uppföljning av åtgärdsarbetet inom naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden.

Statusrapport, 2019-01-21, Uppföljning av åtgärdsarbetet inom vattenprogrammet Botkyrkas blå värden.

Omvärldsanalys 2019/19-2023, miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, (sbf/2019:16).

Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål (KS/2018:803)

Beslut

1. Kommunstyrelsen har tagit del av Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål och anser uppdraget som återrapporterat.
2. Kommunstyrelsen anmäler ärendet till kommunfullmäktige.
3. Kommunstyrelsen uppmanar miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda hur styrning kan ske genom uppföljning av målen. Uppdraget ska samordnas med pågående arbete för uppföljning av Agenda 2030.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget var att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett samlat dokument. Miljöprogrammet ska på så sätt ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete.

Dokumentet benämns ”Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål”. Det är inte ett styrande dokument, utan en sammanställning av de miljömål som styr kommunen. Det föreslås därför lämnas till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige som ett anmälningsärende. Därmed avrapporteras uppdraget.

För att följa upp målen föreslås nämnden få ett uppdrag att se över systemet för uppföljning med hjälp av indikatorer. Många av indikatorerna finns redan i Miljöbarometern. Detta ska samordnas med det arbete som pågår av uppföljning av Agenda 2030.

2019-01-07

Dnr KS/2018:803

De lokala miljömålen i Botkyrkas Miljöplattform kommer från olika styrande dokument som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om och som gäller för hela kommunen. Miljömålen kopplar till olika miljöfrågor och tillsammans täcker de in många av de sakområden som berörs av de sexton nationella miljökvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen.

Botkyrkas Miljöplattform är uppdelat i fyra temaområden: *klimateffektivt, rent vatten, grön kommun* samt *hållbar vardag*. Målen inom respektive temaområde beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete. För flera av de lokala målen finns indikatorer som används för att mäta hur långt kommunen har kommit för att uppfylla målen.

Botkyrkas Miljöplattform uppdateras en gång per år av miljö- och hälsoskyddsnämnden i december.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden behandlade ärendet 2018-12-10, § 78.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-11-28.

2018-12-10

§ 78**Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål****Beslut**

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar dokumentet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ett anmälningsärende.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

3. Kommunstyrelsen uppmanar miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda hur styrning kan ske genom uppföljning av målen. Uppdraget ska samordnas med pågående arbete för uppföljning av Agenda 2030.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget var att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett samlat dokument. Miljöprogrammet ska på så sätt ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete.

Dokumentet benämns ”Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål”. Det är inte ett styrande dokument, utan en sammanställning av de miljömål som styr kommunen. Det föreslås därför lämnas till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige som ett anmälningsärende. Därmed avrapporteras uppdraget.

För att följa upp målen föreslås nämnden få ett uppdrag att se över systemet för uppföljning med hjälp av indikatorer. Många av indikatorerna finns redan i Miljöbarometern. Detta ska samordnas med det arbete som pågår av uppföljning av Agenda 2030.

De lokala miljömålen i Botkyrkas Miljöplattform kommer från olika styrande dokument som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om och som gäller för hela kommunen. Miljömålen kopplar till olika miljöfrågor och tillsammans täcker de in många av de sakområden som berörs av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen.

Sign

Beslutsexpediering

2018-12-10

Botkyrkas Miljöplattform är uppdelat i fyra temaområden: *klimateffektivt, rent vatten, grön kommun* samt *hållbar vardag*. Målen inom respektive temaområde beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete. För flera av de lokala målen finns indikatorer som används för att mäta hur långt kommunen har kommit för att uppfylla målen.

Botkyrkas Miljöplattform uppdateras en gång per år av miljö- och hälsoskyddsnämnden i december.

2018-11-28

Dnr sbf/2018:456

Referens

Ingrid Molander

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål

Förslag till beslut

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar dokumentet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ett anmälningsärende.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

3. Kommunstyrelsen uppmanar miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda hur styrning kan ske genom uppföljning av målen. Uppdraget ska samordnas med pågående arbete för uppföljning av Agenda 2030.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget var att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett samlat dokument. Miljöprogrammet ska på så sätt ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete.

Dokumentet benämns ”Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål”. Det är inte ett styrande dokument, utan en sammanställning av de miljömål som styr kommunen. Det föreslås därför lämnas till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige som ett anmälningsärende. Därmed avrapporteras uppdraget.

För att följa upp målen föreslås nämnden få ett uppdrag att se över systemet för uppföljning med hjälp av indikatorer. Många av indikatorerna finns re-

dan i Miljöbarometern. Detta ska samordnas med det arbete som pågår av uppföljning av Agenda 2030.

De lokala miljömålen i Botkyrkas Miljöplattform kommer från olika styrande dokument som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om och som gäller för hela kommunen. Miljömålen kopplar till olika miljöfrågor och tillsammans täcker de in många av de sakområden som berörs av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen.

Botkyrkas Miljöplattform är uppdelat i fyra temaområden: *klimatsmart, rent vatten, grön kommun* samt *hållbar vardag*. Målen inom respektive temaområde beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete. För flera av de lokala målen finns indikatorer som används för att mäta hur långt kommunen har kommit för att uppfylla målen.

Botkyrkas Miljöplattform uppdateras en gång per år av miljö- och hälso- skyddsnämnden i december.

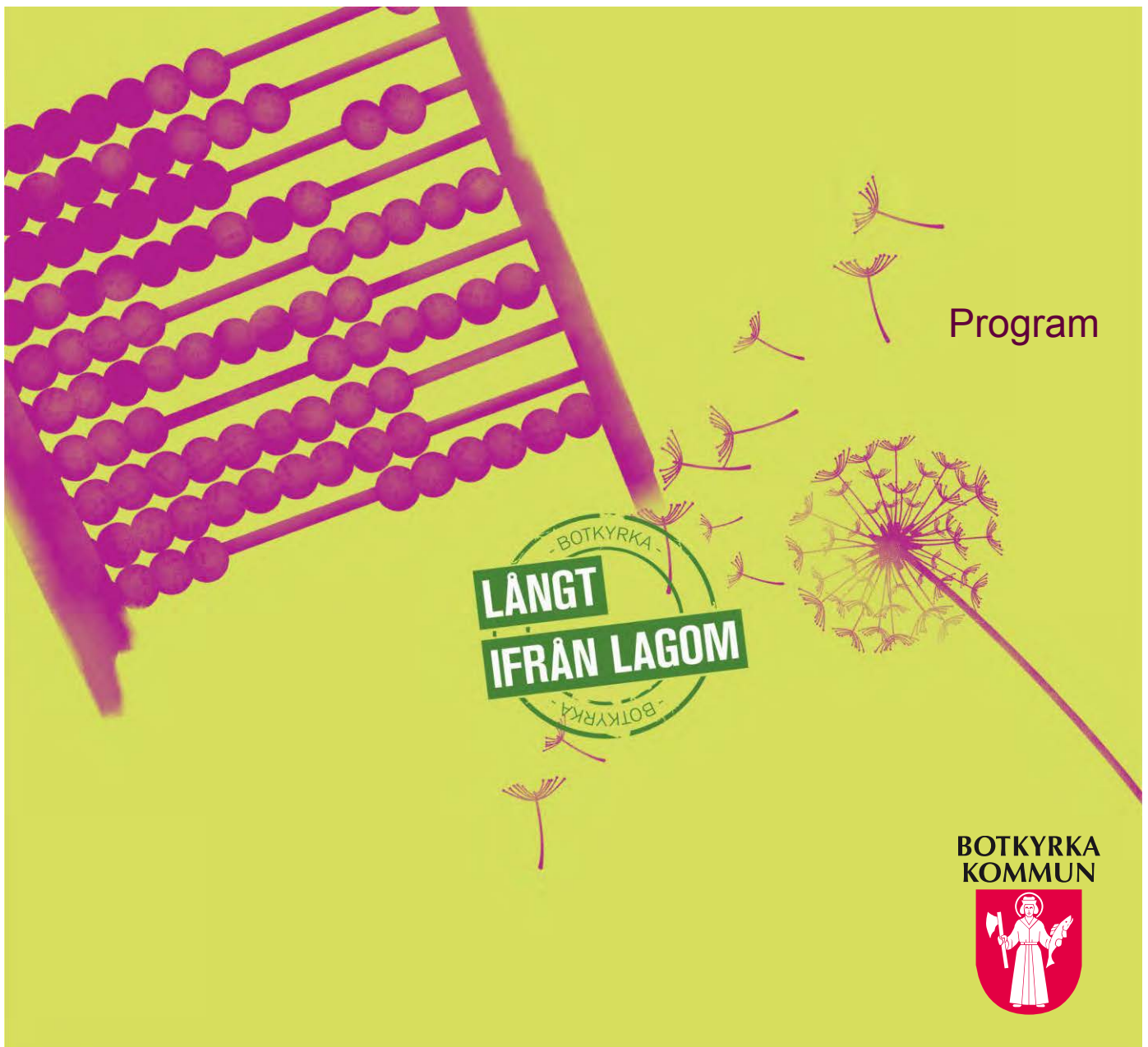
Carina Molin
Förvaltningschef

Ingrid Molander
Miljöchef

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Botkyrkas Miljöplattform

Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål

Diarienummer: sbf/2018:456

Dokumentet är beslutat av: miljö- och hälsoskyddsnamnden

Dokumentet beslutades den: december 2018

Dokumentet gäller för: alla nämnder

Dokumentet gäller till den: december 2019

Dokumentet ersätter: Finns inte något tidigare dokument

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Relaterade dokument: vattenprogrammet Botkyrkas blå värden, Klimatstrategin/fossilbränslefritt Botkyrka, naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden, Avfallsplanen, Dagvattenstrategin, nämndernas mål och budget

Innehåll

Botkyrkas Miljöplattform.....	1
Sammanställning av Botkyrka kommuns	
miljömål	1
Program	1
Inledning	5
Avgränsning.....	5
Temaområde: <i>klimateffektivt</i>.....	7
Temaområde: <i>rent vatten</i>.....	9
Temaområde: <i>grön kommun</i>	11
Temaområde: <i>hållbar vardag</i>.....	13
Tänk global, agera lokalt.....	16
Globala hållbarhetsmål	16
Globala hållbarhetsmålen roll i	
miljöprogrammet	16
Nationella miljö kvalitetsmål	17
Regionalt arbete	17
Arbetet mot målen	18
Mål och budget	18
Uppföljning.....	18
Slutsats	20
Bilaga 1: globala och nationella mål	21
Bilaga 2: styrdokument	25

Inledning

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget är att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett dokument. Miljöprogrammet ska på så sätt ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete.

Dokumentet benämns ”Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål”

De lokala miljömålen i miljöprogrammet kommer från olika styrande dokument som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om och som gäller för hela kommunen. Miljömålen kopplar till olika miljöfrågor och tillsammans täcker de in många av de sakområden som berörs av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen.

För att det ska vara lätt att hitta och kommunicera kommunens lokala miljömål, samt få en överskådlighet över kommunens klimat- och miljöarbete är det en fördel att samla dessa i ett samlande dokument.

Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål

Miljöplattformen för Botkyrka kommun är uppdelat i fyra temaområden: *klimatsmart, rent vatten, grön kommun* samt *hållbar vardag*. Målen inom respektive temaområde beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete. För flera av de lokala målen finns indikatorer som används för att mäta hur långt kommunen har kommit för att uppfylla målen.

Vilka åtgärder som behöver genomföras för att nå målen beskrivs i kommunövergripande strategier eller i förvaltningars och enheters egna handlingsplaner. Målsättningar i strategier och program behöver fångas upp i nämndernas mål och budget och förvaltningarnas verksamhetsplaner för att få effekt i verksamheten.

Avgränsning

Sammanställningen av Botkyrkas miljömål utgår från de nationella miljö kvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen. Prioriteringar har gjorts utifrån de regionala miljömålen och utifrån ett lokalt perspektiv. De sociala och ekonomiska dimensionerna av hållbar utveckling behandlas inte inom ramen för miljöprogrammet. Miljöprogrammet tar inte upp det nationella miljö kvalitetsmålet *storslagen fjällmiljö* med anledning av att landskapstypen inte förekommer i kommunen.

Miljöprogrammet beskriver kommunens målbild och hänvisar till de av kommunens styrdokument som har koppling till miljöarbetet. Miljöprogrammet tar inte upp enskilda förvaltningars strategiska arbete att nå målen annat än översiktligt.

Temaområde: *klimateffektivitet*

Nationella miljö kvalitetsmål som har bäring på temaområdet

	Skyddande ozonskikt	<i>Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.</i>
	Frisk luft	<i>Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.</i>
	Begränsad klimatpåverkan	<i>Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte ska bli farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.</i>

Botkyrka arbetar aktivt med att minska utsläppen av klimatpåverkande gaser och år 2009 antog kommunen sin första klimatstrategi. Strategin har sedan legat till grund för hur kommunen arbetat med att minska utsläppen av koldioxid samt hur kommunen som planerare arbetat med att anpassa samhället till ett varmare klimat. I Botkyrkas nuvarande klimatstrategi från år 2018 finns tre klimatmål. Botkyrka som organisation ska vara klimatneutral senast år 2025 och Botkyrka som geografisk plats ska vara fossilbränslefritt år 2030 och klimatneutral år 2045. För att nå målet för år 2030 togs ett program fram med förslag på åtgärder och som beslutades av kommunfullmäktige år 2016. Fokus i programmet ligger på transportsektorn eftersom utsläppen av koldioxid till 80 procent kommer från denna sektor.

Utomhusluften i Botkyrka är av bra kvalitet på de allra flesta platser. Det är framför allt i närheten av de stora trafiklederna E4/E20 som halterna av hälso-skadliga luftföroreningar kan vara förhöjda. Halterna har några gånger överskridit miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid och partiklar. De hälso-skadliga utsläppen kommer i första hand från dieseldrivna fordon. Ett åtgärdsprogram finns för länet.

För marknära ozon klaras inte det nationella miljö kvalitetsmålet. Huvuddelen av det marknära ozonet i regionen kommer från långväga transporter som görs på kontinenten. Det innebär att de åtgärder som görs på regional nivå inte märkbart påverkar de regionala mätresultaten.

Utsläppen som påverkar ozonlagret från köldmedier har minskat sedan slutet av 1980-talet. Det är tack vare Montrealprotokollet. Miljö- och hälsoskydds-nämnen har fortlöpande kontroll av köldmedier. Utsläppen av ozonnedbrytande ämnen sker idag främst som läckage från varor och produkter där de används som köldmedier eller i isoleringsmaterial. En utfasning pågår av klorfluorväten i befintliga kyl- och värmepumpsanläggningar. Vid rivning av byggnader ska rivningsavfall innehållande ozonnedbrytande ämnen tas om-hand som farligt avfall.

När det gäller energieffektivisering arbetar klimat- och energirådgivningen med dessa frågor. Kommunen har också skrivit under Borgmästaravtalet, där vi förbundit oss att energieffektivisera och minska koldioxidutsläppen. Avtalet innebär att kommunerna och städer frivilligt åtar sig att göra extra insatser för att nå längre än kraven i EU:s klimatmål.

	Mål	Indikator/mått	Dokument	Huvudansvarig
1	Klimatneutral organisation senast år 2025		Botkyrkas klimatstrategi	Kommunstyrelsen
2	Fossilbränslefritt Botkyrka senast år 2030	Utsläpp av växthusgaser per invånare (ton CO2/invånare). Mätningar från SCB.	Botkyrkas klimatstrategi	Kommunstyrelsen
3	Klimatneutralt Botkyrka senast år 2045		Botkyrkas klimatstrategi	Kommunstyrelsen
4	Minskat behov av resor och transporter	Resvaneundersökningen för Stockholmsregionen. Vart femte år.	Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
5	Effektivare resor och transporter		Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
6	Kollektivtrafik väljs i stället för bil	Resvaneundersökning i samband med medborgarundersökningen vartannat år.	Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
7	Promenad eller cykel väljs för korta resor i stället för bil	Resvaneundersökning i samband med medborgarundersökningen vartannat år.	Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
8	Förnybara drivmedel i fordon	Statistik från SCB. Årlig statistik.	Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030	Samhällsbyggnadsnämnden
9	Miljö kvalitetsnormen för kvävedioxid och partiklar ska inte överskridas	Årliga mätningar och beräkningar av kvävedioxid. Årliga beräkningar av partiklar.	Årlig rapport från Östra Sveriges luftvårdsförbund. Årlig rapport från miljöenheten.	Trafikverket, Botkyrka kommun
10	Borgmästaravtalet	Energianvändning och CO2 utsläpp.	Handlingsplan på Borgmästaravtalets hemsida	Kommunstyrelsen

Hur långt kommunen har kommit i sitt arbete med att nå målen går att läsa om under avsnitten *Klimat*, *Luft*, *Transporter* och *Energi* i miljöbarometern¹ och i kommunens årsredovisning.

¹ <http://botkyrka.miljobarometern.se/>

Temaområde: *rent vatten*

Nationella miljö kvalitetsmål som har bäring på temaområdet

	Myllrande våtmarker	<i>Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.</i>
	Ingen övergödning	<i>Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.</i>
	Levande sjöar och vattendrag	<i>Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.</i>
	Grundvatten av god kvalitet	<i>Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.</i>
	Hav i balans samt levande kust och skärgård	<i>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</i>

Botkyrka kommun sträcker sig från Mälaren i norr till Saltsjön (Östersjön) i söder. Däremellan finns många värdefulla sjöar, vattendrag och grundvattenförekomster. Utöver arbetet mot de nationella miljö kvalitetsmålen har det i arbetet med att implementera EU:s ramdirektiv för vatten ställts kvalitetskrav på vattnet, så kallade miljö kvalitetsnormer. Kommunerna har fått en viktig roll i arbetet med att nå miljö kvalitetsnormerna inom utsatt tid.

Botkyrka kommun har samlat vattenvårdsarbetet i vattenprogrammet *Botkyrkas blå värden*, som beslutades i kommunfullmäktige år 2016. I *Botkyrkas blå värden* har kommunen satt upp mål för vattenvårdsarbetet. Som indikator för målen är de olika vattnens status i jämförelse med miljö kvalitetsnormerna (MKN) en viktig värdemätare. Även andra vattenrelaterade mål ska kunna hanteras inom ramen för vattenprogrammet, exempelvis gäller det havsmiljö och badvatten. Vattenprogrammets mål och åtgärder är begränsade till kommunens eget arbete med vatten. Programmet blir dock aktuellt för externa aktörer vid exempelvis detaljplaneläggning eller olika former av samarbeten.

Kommunens dagvattenstrategi beslutades i kommunfullmäktige år 2012. Det är en kommunövergripande strategi med lokala mål och strategier för hur målen ska uppnås. I strategin finns ytterligare stöd och information om hur dag-

vattnet i kommunen ska hanteras samt en redogörelse över ansvarsförhållanden, planering, drift och skötsel av befintliga dagvattenanläggningar.

	Mål	Indikator/mått	Dokument	Huvudansvarig
11	Skapa förutsättningar för naturliga ekosystem	<ul style="list-style-type: none"> • Botkyrka kommuns klassade kustvatten² som uppnår god ekologisk status (%). Mäts årligen. • Botkyrka kommuns klassade kustvatten som uppnår god kemisk status (%). Mäts årligen. • Andelen sjöar³ som uppnår god ekologisk status (%). Mäts årligen. • Andelen sjöar som uppnår god kemisk status (%). Mäts årligen. • Andelen rinnande vatten⁴ som uppnår god ekologisk status (%). Mäts årligen. • Sikt djup i kustvatten (c). Mäts årligen. 	Botkyrkas blå värden	Samhällsbyggnadsnämnden
12	Tillgodose Botkyrkabornas behov av dricksvatten	<ul style="list-style-type: none"> • Andel av kommunens statusklassade grundvattenförekomster (totalt 10 st.) som uppnår god kemisk status (%). Mäts vart 4-5 år. Miljö kvalitetsnormerna kemisk status grundvatten, kvantitativ status och skyddande områden (VISS). • Botkyrkabornas vattenförbrukning (liter/dygn). Mäts årligen. 	Botkyrkas blå värden	Samhällsbyggnadsnämnden
13	Skapa goda förutsättningar för rekreation och fiske	<ul style="list-style-type: none"> • Miljö kvalitetsnormerna ekologisk status och kemisk ytvattenstatus. 	Botkyrkas blå värden	Samhällsbyggnadsnämnden
14	Öka kunskapen om och förståelsen för vatten		Botkyrkas blå värden	Samhällsbyggnadsnämnden
15	God vattenkvalitet i sjöar och vattendrag		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
16	Naturlig vattenbals		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
17	Klimatanpassad dagvattenhantering		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
18	Inget dagvatten till avloppsreningsverk		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden

Hur långt kommunen har kommit i sitt arbete med att nå målen går att läsa om under avsnittet *Vatten* och *Natur* i miljöbarometern⁵. Status på sjöar och vattendrag med avseende på miljö kvalitetsnormer finns att läsa om på Länsstyrelsens⁶ och Vattenmyndigheternas sida VISS.

² Botkyrkas klassade kustvatten är Kaggfjärden, Himmerfjärden, Näslandsfjärden och Hallsfjärden.

³ Vattenmyndigheten klassar den ekologiska statusen i sjöar som är större än 1 km². Länsstyrelsen ansvarar för insamlandet av analysdata och statusklassning. Botkyrkas statusklassade sjöar är Bornsjön, Grindsjön, Stora Skogssjön, Lilla Skogssjön, Rödstensfjärden, Aspen, Tullingesjön, Uttran, Albysjön.

⁴ De klassade vattendragen är Kagghamraån, Tumbaån och Älvestaån.

⁵ <http://botkyrka.miljobarometern.se/>

⁶ <http://viss.lansstyrelsen.se/>

Temaområde: *grön kommun*

Nationella miljö kvalitetsmål som har bäring på temaområdet

	Bara naturlig försurning	<i>De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.</i>
	Levande skogar	<i>Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.</i>
	Ett rikt odlingslandskap	<i>Skogen och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.</i>
	Ett rikt växt- och djurliv	<i>Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystem samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</i>

Botkyrka kommun har en varierad natur med många skogsområden, berg, sjöar och öppna odlingslandskap. Det innebär att det finns många olika typer av livsmiljöer, så kallade biotoper, för växter och djur. En del biotoper har även höga biologiska värden.

Kommunens aktiva arbete med naturvård har pågått sedan i slutet av 1980-talet. Kommunen har samlat naturvårdsarbetet i det övergripande naturvårdsprogrammet *Botkyrkas gröna värden* som reviderades augusti 2017 och beslutades av kommunfullmäktige. Naturvårdsprogrammet syftar till att skapa förutsättningar för en rik biologisk mångfald, stimulerande friluftsliv, god hälsa i kommunen och boende med god tillgänglighet till naturen. Utöver de nationella miljö kvalitetsmålen som naturvårdsprogrammet kan kopplas till, behandlas fyra mål för kommunens naturvårdsarbete i programmet. *Botkyrkas gröna värden* ska skapa en gemensam syn på de naturvärden som finns i kommunen. Naturvärdena omfattar bland annat biologisk mångfald, fungerande ekosystem, attraktiva grönområden för promenader, rekreation, motion och friluftsliv.

	Mål	Indikator/mått	Dokument	Huvudansvarig
19	Tillgodose Botkyrka-bornas behov av natur – nu och i framtiden	<ul style="list-style-type: none"> Andelen skyddad natur (%) av kommunens totala yta. Mäts årligen. Tumbabornas tillgång till grönområden (inom 300 m). Mättes 2005. 	Botkyrkas gröna värden	Samhällsbyggnadsnämnden

20	Värna och utveckla naturvärdena	<ul style="list-style-type: none"> • Antal rastande och häckande vadarfåglar. Mäts årligen. • Antal skogliga biotoper. Mäts årligen⁷. • Areal skogliga nyckelbiotoper (ha). Mäts årligen⁸. 	Botkyrkas gröna värden	Samhällsbyggnadsnämnden
21	Värna och utveckla de gröna kulturmiljövärdena		Botkyrkas gröna värden	Samhällsbyggnadsnämnden
22	Öka kunskapen om och förståelsen för naturen		Botkyrkas gröna värden	Samhällsbyggnadsnämnden
23	Rikt växt- och djurliv		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
24	Värna den tätortsnära naturen, parker och rekreationsområden	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen (%) Botkyrkabor som är nöjda med tillgången till naturområden. • Ekosystemtjänster identifieras och redovisas i samtliga nya detaljplaner som tas fram (%). 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Samhällsbyggnadsnämnden
25	Fältbussen bidrar till ökat naturintresse och ökade naturkunskaper	<ul style="list-style-type: none"> • Antal 5-klasser med Fältbussen/totalt erbjudna antal klasser (%). • Övriga dagar (ej 5-klassare) med Fältbussen. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Miljö- och hälsoskyddsnämnden

⁷ Skogsstyrelsens registrerade nyckelbiotoper

⁸ Registrerade av Skogsstyrelsen.

Temaområde: *hållbar vardag*

Nationella miljö kvalitetsmål som har bäring på temaområdet Nationella miljö kvalitetsmål

	Giftfri miljö	<i>Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturliga förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.</i>
	God bebyggd miljö	<i>Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.</i>
	Säker strålmiljö	<i>Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadlig effekt av strålning.</i>

I Botkyrka kommun bor det cirka 92 000 människor och det är Stockholms läns femte största kommun sett till befolkningsmängd. Befolkningsmängden ökar stadigt och beräknas vara över 100 000 invånare 2024. I en kommun med många invånare och som stadigt ökar krävs det att det planeras och byggs på ett sätt som kan tillgodose invånarnas behov samt säkerställa en god hälsa och miljö.

Varje dag utsätts vi för hundratals kemikalier i vår vardag som kan skada människors hälsa och miljö. Det finns kunskapsluckor kring specifika kemikalier och om hur olika kemikalier samverkar med varandra och hur det i sin tur påverkar människors hälsa och miljön. Kommunen kommer att upprätta ett kemikalieprogram 2019. Under 2018 har ett Plastprogram tagits fram. I dessa framgår hur kommunen ska arbeta för att nå det nationella miljö kvalitetsmålet *Giftfri miljö* samt öka medvetenheten och kunskapen om kemikalier och plaster.

Ökad befolkningsmängd genererar även en större mängd avfall. Botkyrka kommun äger tillsammans med kommunerna Huddinge, Haninge, Nynäshamn och Salem avfallsbolaget SRV Återvinning AB. Kommunerna har gemensamt tagit fram en avfallsplan. Avfallsplanen ska bidra till ett starkare regionalt arbete kring avfallsfrågor mellan kommunerna och strukturera framtidens avfallshantering. I avfallsplanen finns ett antal uppsatta mål som är uppdelade i två delmål varav de första sträckte sig till 2015 och de andra sträcker sig till 2020. Kommunerna och SRV Återvinning AB har påbörjat arbetet med att

revidera avfallsplanen som beräknas vara färdig våren 2019 och börja gälla 2020.

	Mål	Indikator/mått	Dokument	Huvudansvarig
26	En giftfri miljö för Botkyrkaborna	<ul style="list-style-type: none"> • Andel kampanjer som huvudsakligen syftar till en giftfri miljö. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
27	Skapa trygga och hållbara bebyggda miljöer i alla stadsdelar	<ul style="list-style-type: none"> • Antalet deltagare i städskampanjer ökar. • Andel (%) kommuninvånare som reser med kollektivtrafiken till och från arbetet ökar. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Samhällsbyggnadsnämnden
28	Öka tryggheten för Botkyrkaborna genom en hög kvalitet på tillsynen inom nämndens ansvarsområden. Tillsynen bidrar till att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen	<ul style="list-style-type: none"> • Andel (%) av den planerade tillsynen som utförts, tillsynsplanen, miljöbalken. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
29	Andelen återvunnet granulat på konstgräsplaner ökar	<ul style="list-style-type: none"> • Miljöåtgärder på konstgräsplaner görs på minst 4 anläggningar per år. 	Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2020	Kultur- och fritidsnämnden
30	2020 ska 75 % av alla hushåll återanvända minst sex gånger per år, dvs. skänkt, sålt eller köpt begagnat	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning sker genom enkät till kommuninvånarna en gång per år. 2016 togs frågan bort i enkäten då den inte har någon relevant mätbarhet. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
31	2020 ska 60 % av enbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall	<ul style="list-style-type: none"> • Fastighetsnära insamling är en tilläggstjänst (<i>Sorterahemma</i>) och SRV kontrollerar antalet i deras sophanteringssystem varje år. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
32	2020 ska minst 65 % av flerbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall	<ul style="list-style-type: none"> • Med fastighetsnära insamling menas att flerbostadshus har minst en avfallsfraktion för utsortering av förpackningar och uppmätts genom antalet unika kundnummer av SRV varje år. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
33	2020 ska minst 80 % av verksamheterna ha källsortering	<ul style="list-style-type: none"> • Inom begreppet verksamhet ingår företag, restauranger och storkök. Målet uppmätts av SRV genom antalet verksamhetskunder per år. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
34	2020 ska minst 70 % av alla hushåll sortera ut matavfall	<ul style="list-style-type: none"> • I matavfall inkluderas hemkompostering, <i>Sorterahemma</i> och matavfallsinsamling i brunt kärl för enbostadshus. Mäts på två olika sätt. I en mätning redovisas andelen hushåll som har matavfallsinsamling jämfört med det totala antalet enbostäder och i den andra jämför man med antalet tillfrågade. • För flerbostadshus inkluderas matavfallsinsamling i kärl eller djupbehållare och mäts genom antalet hushåll med matavfallsinsamling jämfört med antal hushåll som har osorterat. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
35	2020 ska alla kommunala verksamheter sortera ut matavfall	<ul style="list-style-type: none"> • SRV har inget system som går att dela upp kommunala verksamheter och övriga verksamheter. Istället följer man upp målet genom att titta på antalet verksamheter totalt som sorterat ut matavfallet oberoende om de är kommunala 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen

		eller privata.		
36	2020 ska 45 % av övriga verksamheter sortera ut matavfall	<ul style="list-style-type: none"> • SRV har inget system som går att dela upp kommunala verksamheter och övriga verksamheter. Istället följer man upp målet genom att titta på antalet verksamheter totalt som sorterat ut matavfallet oberoende om de är kommunala eller privata. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
37	2020 ska mängden felsorterat farligt avfall vara noll	<ul style="list-style-type: none"> • Målet gäller både hushåll och verksamheter men mäter bara för hushållen. Uppföljning sker genom SRV:s plockanalyser årligen. 2016 genomfördes dock ingen plockanalys. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
38	2020 ska 80 % av kommuninvånarna vara nöjda eller mycket nöjda med avfallshanteringen	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning sker genom kundundersökning när det hinns med. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
39	2020 ska 75 % av verksamheterna vara nöjda med avfallshanteringen	<ul style="list-style-type: none"> • Uppföljning sker genom kundundersökning när det hinns med. 	Avfallsplanen	SRV Återvinning AB, kommunstyrelsen
40	Säkra dricksvattenresurser		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
41	Höga estetiska värden i bebyggelsemiljöerna		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
42	God folkhälsa		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
43	Synlig dagvattenhantering		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden
44	Minimera risk för skador på vägar och byggnader		Dagvattenstrategin	Samhällsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden

Tänk global, agera lokalt

Kommuner spelar en mycket viktig roll i arbetet med att nå de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljö kvalitetsmålen. Genom att bryta ner de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljö kvalitetsmålen till lokala mål och åtgärder blir de verktyg i det lokala miljöarbetet. Det är på lokal nivå som många av åtgärderna behöver genomföras i praktiken för att målen ska kunna uppnås. Miljömålsarbetet styrs även av de regionalt prioriterade målområden som stöds att strategier från Länsstyrelsen.

För att miljömålen ska kunna nås är det viktigt att alla delar av kommunens verksamheter gör sin del av arbetet.

Globala hållbarhetsmål

År 2015 antog FN:s generalförsamling Agenda 2030 som består av 17 globala mål för hållbar utveckling. Målen i Agenda 2030 är universella och gäller för alla medlemsländer, inklusive Sverige. De globala hållbarhetsmålen ersätter millenniemålen. FN beskriver miljö och utveckling som något som inte längre ska behandlas som två separata frågor. Hållbar utveckling ska istället ses från de tre lika viktiga perspektiven: social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling. Alla länder ska arbeta för att nå de globala hållbarhetsmålen och det är varje regerings ansvar att målen nås i det egna landet.

Hur implementeringen av de globala hållbarhetsmålen ska ske i Sverige är ett pågående arbete. Vid Miljömålrådets möte i november 2016 enades rådet tillsammans med miljöministern Karolina Skog om att miljödelen av Agenda 2030 bör genomföras med avstamp i de nationella miljö kvalitetsmålen⁹. Naturvårdsverkets generaldirektör har även sagt att *”miljömålen kan innebära en svensk konkretisering och prioritering av miljödelen i Agenda 2030”*¹⁰.

Globala hållbarhetsmålen roll i miljöprogrammet

Att översätta och implementera de globala målen i Sverige är i första hand regeringens ansvar. Regeringskansliet sammanfattar syftet med de globala hållbarhetsmålen enligt följande: *”att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser”*¹¹. Flera av de globala hållbarhetsmålen ryms således inte inom ramen för miljöprogrammet.

⁹ <https://www.miljomal.se/Aktuellt/Alla-nyheter/Integrera-miljomalen-med-de-globala-malen/>

¹⁰ <http://supermiljobloggen.se/debatt/2017/05/naturvardsverket-sveriges-miljomal-leder-oss-mot-de-globala-hallbarhetsmalen>

¹¹ <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

De globala hållbarhetsmålen är integrerade och inbegriper såväl de ekonomiska och sociala som de miljömässiga dimensionerna av hållbar utveckling. Det är därför inte okomplicerat att strikt försöka dela upp målen i de tre dimensionerna. Inom ramen för miljöprogrammet har det däremot varit nödvändigt att dela upp och förtydliga vilka hållbarhetsmål miljöprogrammet fokuserar på. Några av de globala hållbarhetsmålen har tydligare miljöfokus vilket gör att miljöprogrammet framför allt riktar sig in på mål 3, 6, 7, 11, 12, 13, 14 och 15. I bilaga 1 finns en sammanställning av de globala hållbarhetsmålen.

Nationella miljö kvalitetsmål

År 1999 antog Sveriges riksdag 15 nationella miljö kvalitetsmål och 2005 tillkom det 16:e miljö kvalitetsmålet. Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Förutom miljö kvalitetsmålen består Sveriges miljömålssystem även av ett generationsmål och 28 etappmål. Generationsmålet är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Syftet är att nå en miljömässig hållbar utveckling på lång sikt och att lösa miljöproblemen innan kommande generation.

Generationsmålet och de nationella miljö kvalitetsmålen ska uppnås 2020 och etappmålen har olika tidpunkter för när de ska uppnås. I bilaga 1 finns en sammanställning av de nationella miljö kvalitetsmålen.

Regionalt arbete

Länsstyrelserna har en samordnande roll i det regionala arbetet med de nationella miljö kvalitetsmålen. I Stockholms län arbetar länsstyrelsen tillsammans med kommuner, näringsliv, frivilliga organisationer och andra aktörer för att miljö kvalitetsmålen ska få genomslag i länet. Följande miljö kvalitetsmål har valts ut för prioriterade insatser i Stockholms län:

- begränsad klimatpåverkan
- frisk luft
- giftfri miljö
- ingen övergödning
- god bebyggd miljö
- ett rikt växt- och djurliv

Arbetet med de prioriterade miljö kvalitetsmålen ska samordnas med övriga insatser som görs i länet. Som ett stöd i hur detta görs har regionala Miljörådet enats om ett antal strategier, åtgärdsprogram och gemensamma insatser. Mer information om det regionala arbetet finns att läsa om på länsstyrelsens¹² hemsida.

---

¹² <http://extra.lansstyrelsen.se/rus/sv/Pages/default.aspx>

Arbetet mot målen

Miljöprogrammet antas av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Samtliga mål har tidigare beslutats av kommunfullmäktige och är styrande för kommunen. Kommunens nämnder och bolag ansvarar för att bidra till att målen nås. Miljöprogrammet riktar sig främst till kommunens egna verksamheter, men ett antal mål omfattar Botkyrka som geografiskt område. Kommunens mål är inte styrande för den privata sektorn, men kommunen har stora möjligheter att påverka. Detta bland annat genom sin roll som myndighet, planerare, upphandlare, inköpare samt ägare och förvaltare av mark och fastigheter. Som tillsynsmyndighet har kommunen ett uppdrag att bedriva tillsyn enligt miljöbalken som har de nationella miljö kvalitetsmålen som ett av sina fundament.

Utöver att styra kan kommunen också arbeta med att informera och sprida kunskap och på så sätt underlätta för medborgare och företagare att göra bra klimat- och miljöval. Kommunen har som utbildare en möjlighet att intressera skol- och förskoleelever för miljöfrågor. Kommunen är även själva stora arbetsgivare och att utbilda sin anställda kan ha en stor betydelse för att nå miljömålen.

Mål och budget

Enligt *Riktlinjer för styrdokument i Botkyrka* bör nämndernas Mål och budget och förvaltningarnas verksamhetsplaner användas för att beskriva vilka aktiviteter som behövs för att uppnå miljömålen. Det blir således varje nämnds och förvaltnings ansvar att genomföra aktiviteter som styr mot målen.

Huvudansvariga nämnder för de olika områdena har utsetts i samband med att de olika programmen antagits. Huvudansvaret innebär att aktuella nämnder årligen ska ta fram förväntade resultat. Förvaltningarna tar fram aktivitetsplaner inom programområdet.

Uppföljning

Att mäta och redovisa resultatet av miljöarbetet är en nyckel till systematisk förbättring. Med kännedom om nuläget blir det enklare att prioritera vilka åtgärder som krävs för att nå målet. Uppföljning sker inte ramen för miljöprogrammet, utan antingen inom ramen för åtgärdsprogrammen i styrdokumentet, eller i delår och årsredovisningar. Ett instrument för årlig uppföljning av indikatorer är kommunens miljöbarometer. Uppföljning av miljöns tillstånd redovisas årligen i miljöbarometern som finns på hemsidan.

För att miljömålsarbetet ska vara framgångsrikt är det också viktigt att arbetet med att uppnå de nationella miljö kvalitetsmålen följs upp och utvärderas årligen. Detta möjliggörs av att det redovisas indikatorer i miljöbarometern.

Revidering av Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål”

Eftersom programmet fungerar som ett referensdokument, behöver dess aktualitet prövas regelbundet för att det ska fylla sin funktion. Programmet revideras varje år i december av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Slutsats

Botkyrka kommun har flera styrande dokument inom olika områden och i flera styrdokument finns kommunens mål kopplade till miljöområdet utspridda. Genom att ta fram Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål har kommunens miljömål identifierats och samlats i ett enda dokument. Detta resulterar i att det blir lättare att få en överskådlig bild över kommunens miljömål samt vilka miljömål som är kopplade till ett visst styrdokument. Under framtagandet av programmet har det visat sig att många av kommunens egna miljömål är övergripande och svåra att följa upp. I ett eventuellt framtagande av ett styrande miljöprogram kan det vara bra att tänka på att konkretisera kommunens miljömål. Programmet kan även vara ett viktigt underlag i arbetet med att följa upp de nationella miljömålen.

Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål, hjälper således inte bara till med att kommunicera det befintliga miljöarbetet, utan underlättar även formuleringen av nya mål.

Bilaga 1: globala och nationella mål

Globala hållbarhetsmålen

Mål	Beskrivning
 1 INGEN FATTIGDOM	Ingen fattigdom <i>Avskaffa all form av fattigdom överallt.</i>
 2 INGEN HUNGER	Ingen hunger <i>Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.</i>
 3 HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE	Hälsa och välbefinnande <i>Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.</i>
 4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA	God utbildning för alla <i>Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.</i>
 5 JÄMSTÄLLDHET	Jämställdhet <i>Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.</i>
 6 RENT VATTEN OCH SANITET	Rent vatten och sanitet <i>Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.</i>
 7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA	Hållbar energi för alla <i>Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.</i>
 8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT	Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt <i>Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.</i>
 9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR	Hållbar industri, innovationer och infrastruktur <i>Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.</i>
 10 MINSKAD OJÄMNHET	Minskad ojämnhet <i>Minska ojämlikheten inom och mellan länder.</i>
 11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	Hållbara städer och samhällen <i>Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.</i>
 12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION	Hållbar konsumtion och produktion <i>Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.</i>
 13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGEN	Bekämpa klimatförändringen <i>Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och konsekvenser.</i>
 14 HAV OCH MARINA RESURSER	Hav och marina resurser <i>Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.</i>
 15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD	Ekosystem och biologisk mångfald <i>Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.</i>

	Fredliga och inkluderande samhällen	<i>Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.</i>
	Genomförande och globalt partnerskap	<i>Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.</i>

Nationella miljö kvalitetsmålen

Miljö kvalitetsmål		Riksdagens definition av miljö kvalitetsmålen
	Begränsad klimatpåverkan	<i>Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte ska bli farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställas och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.</i>
	Frisk luft	<i>Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.</i>
	Bara naturlig försurning	<i>De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.</i>
	Giftfri miljö	<i>Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturliga förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.</i>
	Skyddande ozonskikt	<i>Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.</i>
	Säker strålmiljö	<i>Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadlig effekt av strålning.</i>
	Ingen övergödning	<i>Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.</i>
	Levande sjöar och vattendrag	<i>Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.</i>
	Grundvattnen av god kvalitet	<i>Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.</i>
	Hav i balans samt levande kust och skärgård	<i>Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</i>
	Myllrande våtmarker	<i>Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.</i>
	Levande skogar	<i>Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.</i>
	Ett rikt odlingslandskap	<i>Skogen och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.</i>

	Storslagen fjällmiljö	<i>Fjällen ska ha en hög rad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</i>
	God bebyggd miljö	<i>Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.</i>
	Ett rikt växt- och djurliv	<i>Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystem samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</i>

Bilaga 2: styrdokument

Här följer en kort redogörelse över de styrdokument som har nämnts i miljöprogrammet. Utöver de styrdokument som tas upp i miljöprogrammet har kommunen ett flertal andra styrdokument. Styrdokumenterna finns att hämta på kommunens hemsida¹³.

Avfallsplan

Planen antogs av kommunfullmäktige i Botkyrka kommun den 29 september 2011. Avfallsplanen är gemensam för södertörnskommunerna Haninge, Hudinge, Nynäshamn, Salem och Botkyrka. Syftet med avfallsplanen är att förmedla information om en bra avfallshantering och en hållbar utveckling för kommuninvånarna och verksamheterna inom kommunerna. I planen finns mål uppsatta till 2015 och 2020. Avfallsplanen kommer att uppdateras under 2018–2019.

Botkyrkas blå värden – vattenprogram för Botkyrka kommun

Botkyrkas blå värden beslutades i kommunfullmäktige den 5 december 2016 och gäller fram till den 5 december 2021. Dokumentansvarig är miljö- och hälsoskyddsnämnden och programmet ska uppdateras vart femte år. *Botkyrka blå värden* är ett samlat program över kommunens vatten, allt ifrån grundvattnet till hav. Syftet är att skapa samsyn och samordna kommunens arbete med vatten. Programmet består av ett huvuddokument med tillhörande bilagor. Huvuddokumentet beskriver mål, status och avgränsning samt ger en översiktlig beskrivning av kommunens vatten och vattenanvändning. Bilagorna utgörs av bland annat en objektslista och ett lokalt åtgärdsprogram.

Botkyrkas gröna värden – naturvårdsprogram för Botkyrka kommun

Botkyrkas gröna värden är Botkyrka kommuns naturvårdsprogram och beslutades den 25 november 2010. Programmet ska uppdateras en gång per mandatperiod och senaste revideringen beslutades av kommunfullmäktige i augusti 2017. *Botkyrkas gröna värden* ska skapa en samsyn om kommunens naturvärden. Programmet består av fyra huvuddelar: huvuddokument, objektskatalog, åtgärdsprogram och en GIS-version av naturvårdsprogrammet. Huvuddokumentet beskriver programmet, mål och strategier samt statusen på de gröna värdena. I objektskatalogen presenteras alla gröna objekt med naturvärden och kulturmiljövärden. I åtgärdsprogrammet presenteras de prioriterade åtgärderna som ska bidra till att målen uppfylls. I GIS-versionen är kommunens gröna värden markerade som objekt med information om naturvärdet.

---

¹³ <https://www.botkyrka.se/kommun--politik/styrdokument-forfattningssamling/styrdokument-forfattningssamling.html>

Dagvattenstrategi

Botkyrka kommuns dagvattenstrategi antogs av kommunfullmäktige den 22 november 2012. Dagvattenstrategin är kommunövergripande och syfte är att skapa goda förutsättningar för en god vattenkvalitet, rik biologisk mångfald, god hälsa i kommunen samt ett långsiktigt hållbart samhälle. Strategin redogör för ansvarsförhållanden, planering, drift och skötsel av dagvattenanläggningar för att ge stöd till nämnder och sakägare i sitt arbete. Tekniska nämnden ansvarar för att strategin revideras, vilket ska göras vart fjärde år.

Klimatstrategi för Botkyrka

Botkyrkas första klimatstrategi antogs i maj 2009 av kommunfullmäktige. Klimatstrategin uppdaterades i maj 2018. I klimatstrategin redovisas tre övergripande mål för Botkyrka kommun. Botkyrka som organisation ska vara klimatneutral senast år 2025 och Botkyrka som geografisk plats ska vara fossilbränslefritt år 2030 och klimatneutral år 2045.

Program för ett fossilbränslefritt Botkyrka år 2030

Programmet för ett fossilbränslefritt Botkyrka beslutades av kommunfullmäktige i november 2016 och gäller i fyra år. Programmet presenterar fem övergripande handlingsvägar som ska ange inriktning för arbetet med att nå kommunens klimatmål för år 2030.

Mål och budget med flerårsplan

Nämnderna tar varje år fram ett dokument för mål och budget med flerårsplan som är ett styrande dokument för planering och uppföljning. Dokumentet gäller för alla verksamheter i Botkyrka kommun och den innehåller både mål, uppdrag och ekonomisk plan för den aktuella tidsperioden.

2019-01-07

BESLUTAS AV KOMMUNFULLMÄKTIGE

- 1 Allégården: Avvikande förutsättningar under pågående byggnation
- 2 Fusion av Hågelbyparken AB och Upplev Botkyrka AB
- 3 Översyn av principer för avgäldsreglering och friköp av tomträtter
- 4 Slutredovisning av projektnummer 3903 - Utbyggnad av ny vattenledning från Tumba till Sandstugan
- 5 Policy och riktlinjer för politisk beredning
- 6 Riktlinjer för flaggning
- 7 Svar på motion - Stärk närdemokratin - Inför kommundelsnämnder (TUP)
- 8 Svar på motion - Inrätta ett landsbygdsråd (M)
- 9 Svar på motion - Uppdatera utanförskapsrapporten (M)
- 10 Svar på medborgarförslag - Badplatsen och bryggan vid Solvägen, Tullinge strand
- 11 Svar på medborgarförslag - Wifi-nätverk i centrum, vid trafikpunkter och parker i Botkyrka kommun
- 12 Svar på medborgarförslag - Botkyrka kommun bör inrätta en korruptionskommitté
- 13 Svar på medborgarförslag - Lagg ner Mångkulturellt centrum
- 14 Svar på medborgarförslag - Plantera ett "Barnets träd" i Körsbärsparken i Tullinge

BESLUTAS AV KOMMUNSTYRELSEN

- 15 Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål
- 17 Samrådsyttrande över vägplan för trafikförbindelse Södertörn
- 18 Ombud vid stämmor för kommunala bolag, förbund och samverkansorgan mandatperioden 2019-2022
- 19 Val till dialogkommissionen
- 20 Anmälningsärenden
- 21 Delegationsärenden

2019-01-07

Plats och tid **Kommunalhuset, plan 2, 2:3 Stange, kl 16:00-17:24**
Ajournering 2019-01-07, 17:03-17:07

Beslutande **Se bilaga**

Ersättare **Se bilaga**

Övriga deltagande **Marie Lundqvist (tf. kommundirektör), Jakob Etaat (kanslidirektör),
Leif Eriksson (btr. kommundirektör), Jesper Dahl (kommun-
sekreterare), Johannes Svensson (pol.sek), Linnea Stevander
(pol.sek), Benita Hägg (pol.sek), Roslana Cederhage (pol.sek),
Fredrik Andersson (pol.sek), Max Möllerström (pol.sek)**

Utses att justera **Niklas Gladh (MP)**
Mats Einarsson (V)

Plats och tid för justering **Kommunalhuset Tumba, 2019-01-**

Sekreterare _____ Paragrafer **§§ 1-15, 17-21**
Jesper Dahl

Ordförande _____
Ebba Östlin (S)

Justerare _____
Niklas Gladh (MP) **Mats Einarsson (V)**

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd
KommunstyrelsenAnslaget den
2019-01-Förvaringsplats för protokollet
Kommunledningsförvaltningen

Underskrift

_____
Jesper Dahl Sammanträdesdatum
2019-01-07 Nedtas den
2019-01-

2019-01-07

§ 1

Allégården: Avvikande förutsättningar under pågående byggnation (KS/2018:800)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beviljar att investeringsbudgeten ökar med maximalt 130 mnkr för 2019 i syfte att slutföra pågående byggnation av 60 vård- och omsorgslägenheter och lokaler för dagverksamhet på Allégården i Tumba. Investeringsbeloppet kan justeras nedåt i kommunfullmäktige efter slutförd projektering.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

2. Kommunstyrelsen beslutar om att i bokslutet skriva ner fastighetens nuvarande bokförda värde på 4,5 mnkr på grund av grundläggande brister i konstruktionen.
3. Kommunstyrelsen beslutar att vård- och omsorgsnämnden endast belastas för hyreskostnaden beräknad på en investeringsutgift på högst 155 miljoner kronor, i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2018-06-19, §146, om maxkostnad för byggnationen av Allégården.
4. Tekniska nämnden ska leverera rapporten från genomlysningen av investeringsprojektet till kommunstyrelsen senast 2019-04-30.

Sammanfattning

Startpunkten för renovering av två av kommunens vård- och omsorgsboenden var Arbetsmiljöverkets beslut om att vitesförelägga kommunen för det fall att bristerna i boenden inte blir åtgärdade senast den 31 december 2018. Vitesföreläggandena gällde Tumba vård- och omsorgsboende och Allégårdens vård- och omsorgsboende.

För att åtgärda bristerna i boendena beslutade kommunfullmäktige vid sammanträdet i september 2014 att uppdra till tekniska nämnden att ersätta dessa boenden genom att dels upphandla hyresavtal för totalt 120 nya boendelägenheter i Samariten samt försälja denna fastighet. Dels att upphandla hyresavtal för 60 nya lägenheter i Fittja samt i Vårsta. Samtliga boenden ska följa svensk standard. Utöver dessa boenden tillkommer ett senare beslut som avser renoveringen av Allégårdens vård- och omsorgsboende.

Tekniska förvaltningen har tillsammans med vård- och omsorgsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen, arbetat intensivt för att leverera dessa 300 boendeplatser senast inför årsskiftet 2018/2019. Förutsättningarna för detta har som helhet varit av extraordinär art. Dels på grund av Arbetsmiljöverkets korta tidsfrist för omvandlingarna samtidigt som det råder kraftig byggkonjunktur i hela landet och i synnerhet i Stockholms län. Gällande detaljplaners bestämmelser har inte stämt överens med dagens krav på bästa

2019-01-07

kostnadseffektiva utformning av byggnader för dessa boenden. Detta innebär att det är svårt att bygga rationellt och ekonomiskt eftersom man blir tvungen att anpassa byggnationen till befintlig byggnad och struktur. Målet vid all byggnation är att kunna erbjuda medborgarna rätt boende till rimlig hyra.

När det gäller Allégårdens vård- och omsorgsboende har uppdraget växt. Detta beror främst på att stommen i den ursprungliga byggnaden visade sig ha omfattande skador, att man under byggnationen inte följt bygghandlingarna samt att det förekommit en hel del slarv och fel 1966.

Trots ökade kostnader i projektet rekommenderar tekniska förvaltningen att produktionen av de 60 lägenheterna och lokalen för dagverksamheten, ska fortsätta. Detta alternativ ger den lägsta årshyran och lägsta ekonomiska påverkan på kommunens resultat samtidigt som detta alternativ bidrar till att erbjuda Botkyrkaborna 60 platser på boendena under 2019. Kön till vårdboendena varierar över tid och det råder mycket stor brist på platser för vård- och omsorgsboende i hela länet.

Hyresnivån för Allégården kommer att grunda sig på fastighetens värde utifrån en marknadsvärdering som ska göras efter att investeringsprojektet är färdigställt. Hyresberäkningen grundar sig på den nya internhyresmodellen och ska täcka kostnader för avskrivningar (utifrån komponentfördelning), internränta samt drift- och mediakostnader.

Vård- och omsorgsnämnden (2018-12-10 § 102) och tekniska nämnden (2018-12-10 § 145) föreslog kommunstyrelsen att fatta beslut om att vård- och omsorgsnämnden endast ska belastas för kostnaden till högst 155 mnkr. Årshyran beräknas på tidigare beslutad investeringsutgift enligt den nya internhyresmodellen. Om hyresnivån blir högre till följd av marknadsvärderingen kommer vård- och omsorgsnämnden att kompenseras för överstigande årshyra i samband med Mål och budget 2020.

Utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska tekniska nämnden leverera rapporten från genomlysningen av investeringsprojektet till kommunstyrelsen senast 2019-04-30.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-12-20.

Tekniska nämnden behandlade ärendet 2018-12-10, § 145.

Tekniska förvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-12-07.

Vård- och omsorgsnämnden behandlade ärendet 2018-12-10, § 102.

Vård och omsorgsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-12-06.

2019-01-07

Motivering

Omsorgen är för mittenmajoriteten en av våra viktigaste frågor. Att alla ska vara nöjda med sin omsorg - att alla ska få den omsorg de behöver - att alla är trygga med att omsorgen finns där när den behövs. Det är med den utgångspunkten som beslut tas att säkerställa att Allégården färdigställs och att Botkyrkaborna får tillgång till de vård- och omsorgsplatser som de är i behov av. Det är med prioritet på att de äldre i Botkyrka ska få den omsorg de behöver som detta beslut tas.

Men det är inget enkelt beslut. Det är oacceptabelt att kostnaderna har ökat så här pass mycket. Nämnderna och fullmäktige har i alla steg fattat beslut utifrån tekniska förvaltningens rekommendationer i förvissning om att det är det mest ekonomiska, att bästa möjliga kvalitén säkras och att det är snabbaste vägen för att omsorgsplatserna kommer till i tid.

Beslut om upphandlingsform med en samverkanentreprenad där projektering skulle ske fortlöpande är också gjord på inrådan från tekniska förvaltningen. Det skulle ge en bättre kostnadskontroll samtidigt som det skulle vara det snabbaste alternativet och ge god kvalitet. Det har aldrig framgått att kommunen löper stor risk att behöva stå för alla kostnader och fördyringar som uppstår av oförutsedda kostnader. Eller att avbryta avtalet är förknäat med så dyra skadeståndskostnader, att det i praktiken gör det omöjligt.

Åter igen står nämnder och fullmäktige med ett korthändigt underlag och med få handlingsalternativ. Kommunledningen har önskat djupare utredningar av vilka alternativ som funnits. Alternativen 2 och 3 är fortfarande endast ytligt utredda.

Men med det pågående projektets upplägg och situation så står vi återigen inför, och tvingas inse att beslut måste fattas skyndsamt. Fullmäktige måste ta beslut med kort tidsfrist för att säkra skattemedel och att boendeplatserna blir klara.

Kommunledningens största fokus är att Botkyrkaborna ska få den omsorg de behöver. Vi kommer aldrig tillåta att det är pengarna till omsorgen och de äldre, genom exempelvis sämre kvalitet eller lägre servicegrad, som ska betala för de extrema fördyringar som sker. Därför kommer omsorgen endast stå för den hyreskostnad som beräknas på en investeringsutgift på 155 mnkr som är den senaste beställning vård- och omsorgsnämnden beslutat om. Kostnader som uppstått utöver detta kommer att belasta kommunen som helhet. Detta sker för att kommunledningen vill säkra att äldre ska ha en omsorg med god kvalitet och att de äldre inte ska betala priset för att detta byggprojekts orimliga höga kostnader.

Med det viktiga ställningstagandet att vård- och omsorgsnämnden enbart ska stå för hyreskostnaden som motsvarar beställningen på 155 mnkr, och

2019-01-07

med beskrivningen i handlingen om de olika alternativen väljer kommunledningen att ta beslut som innebär att man säkrar att ett vård- och omsorgsboende kommer på plats och att de äldre får den omsorg de är i behov av och är värda.

Den uppkomna situationen är helt oacceptabel. Därför tillsätts en utredning som på djupet ska utreda exakt vad som har hänt och hur det kunde gå så fel för att säkerställa att det aldrig sker igen.

Särskilda yttranden

Stina Lundgren (M), Willy Viitala (M), Kia Hjelte (M) och Yngve RK Jönsson (M) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Anders Thorén (TUP), Carl Widercrantz (TUP), Camilla Jägemalm (TUP) och Karin Nakamura Lindholm (TUP) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

SÄRSKILT YTTRANDE

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

2019-01-07

Ärende 1 Allégården: Avvikande förutsättningar under pågående byggnation (KS/2018:800)

Allégårdens vård- och omsorgsboende har varit en sorglig följetång i politiken och i media under de senaste åren. Från ursprungliga 95 miljoner kronor beräknas nu slutnotan hamna på smått ofattbara 285 miljoner kronor! Allt detta på grund av undermåliga insatser, från såväl tekniska förvaltningen, som konsulter, som grovt felbedömda beslut av den politiska majoriteten.

Den 12 maj 2015 begärde Moderaterna i Vård & Omsorg återremiss (och i andra hand avslag) på ett bristfälligt beslutsunderlag från en konsult. Vi noterade då att det inte fanns möjlighet att fatta beslut därför att det saknades en ordentlig kostnads kalkyl, det fanns ingen ritning och inte heller någon konsekvensanalys var gjord. Plus att det fanns andra brister i underlaget.

Vi moderater har flera gånger under Tekniska nämnden muntligen hävdats att byggnaden bör rivas och nytt äldreboende byggas. Vi lämnade 2017 en protokollsanteckning under ett sammanträde med rekommendationen att byggnaden borde rivas och ny byggnad bör utföras på platsen, i Vårsta eller på en annan plats i kommunen. Vi moderater tycker att Allégårdens tomt lämpar sig bättre för bostäder.

Vi finner det uppseendeväckande att kommunen som helhet inte sett att det ytterst drabbar de människor som söker vård och omsorg. Det är kommunens yttersta ansvar att tillse att det finns bostäder för de mest utsatta, multisjuka äldre medborgarna.

Kön till omsorgsboende är lång – även om kommunen ger avslag till många sökande med hänvisning till utökade hemtjänstinsatser. Nu är det också svårare att kunna köpa externa platser eftersom också grannkommunerna har egna köer. De privata boenden som byggts i Botkyrka kommun är nu också fullbokade

Vi valde därför nu i bägge nämnderna att ställa oss bakom ordförandeförslaget, men endast av omtanke med de som behöver omsorgsboende. Det är inte Botkyrkas äldre eller funktionshindrade, människor som har behov av vård och omsorg, som ska betala detta, utan kommunen.

Ansvar är i första hand politiskt och det landar hos majoriteten (S+MP+KD+C+L). Vi ställer oss därför frågande till att man utser en ny förvaltningschef till ensam syndabock för ett problem som har pågått i snart fyra år.

Hur kan vi säkra på att sista ordet är sagt, vare sig om slutkostnaderna eller tidsplanen?

Stina Lundgren (M)

Willy Viitala (M)

Kia Hjelte (M)

Yngve RK Jönsson (M)

Ärende 1: Allégården: Avvikande förutsättningar under pågående byggnation

Bland alla problem runt tekniska nämnden har Allégården varit en extra sorglig följetång i Botkyrka de senaste åren. När ett projekt blir 4-5 gånger dyrare än planerat inställer sig naturligtvis en rad frågor; när den senaste kostnadsökningen är nära en dubbling inställer sig ännu fler.

Vi i Tullingepartiet har därför ställt en interpellation med en rad frågor till tekniska nämndens ordförande gällande detta. Vi har även under en lång tid uttryckt oro över utvecklingen med oväntade och kraftiga kostnadsökningar för olika projekt.

År 2016 riktade en enig revisorsnämnd skarp kritik mot tekniska nämnden och rekommenderade att nämnden inte skulle ges ansvarsfrihet. Den dåvarande majoriteten i kommunfullmäktige ansåg beklagligtvis att det räckte att genomföra ett åtgärdsprogram. I ljuset av Allégårdsprojektet måste man fråga sig vad som hände med detta åtgärdsprogram.

Problemen har uppenbarligen tillåtits fortskrida, trots upprepade påpekanden från oppositionen och revisionen. Tillräckliga åtgärder har inte vidtagits för att få kontroll över situationen.

Nu lägger den politiska majoriteten en stor del av skulden på förvaltningen, inte minst genom att avskeda förvaltningschefen trots stora protester från förvaltningens anställda. Men var ligger det politiska ansvaret? Har politiker från majoriteten agerat i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer? Har ansvariga politiker istället för att ta tag i problemen uppvisat en "låt-gå-mentalitet"?

Av en lång rad brister, som påtalats ett flertal år i följd, är ovanstående några exempel på problem som lättare kan överblickas, kontrolleras och förebyggas i en medelstor kommun med färre ärenden.

I en medelstor kommun, kan kontrollen utföras på ett effektivare sätt än i en stor kommun; det blir lättare att skapa sig en helhetsbild och följa upp att pengar används på rätt sätt. I en medelstor kommun har alla ansvariga ögonen på sig.

Anders Thorén (TUP)

Carl Widercrantz (TUP)

Camilla Jägemalm (TUP)

Karin Nakamura Lindholm (TUP)

2019-01-07

§ 2

Fusion av Hågelbyparken AB och Upplev Botkyrka AB (KS/2018:534)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige beslutar om en tvåstegsstrukturering genom att:

1. Botkyrka kommun överlåter sina aktier i Hågelbyparken AB till Upplev Botkyrka AB den 1 maj 2019.
2. Hågelbyparken AB går därefter upp i Upplev Botkyrka AB den 1 januari 2020 genom en absorption av helägt dotterbolag.
3. Godkänna Upplev Botkyrka AB och Hågelbyparken AB:s förslag till fusionsplan.

Reservation

Samtliga ledamöter för (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Vid ägarmöten med Hågelbyparken AB (Hågelbyparken) och Upplev Botkyrka AB (UBAB) har diskussioner om en fusion diskuterats mellan ägarna och representanter för bolagen förekommit under året. Detta formaliserades sedermera den 17 september 2018 då ett beredningsuppdrag inkom till kommunledningsförvaltningen från kommunstyrelsens ordförande Ebba Östlin angående möjligheterna att fusionera de helägda kommunala bolagen och Hågelbyparken. I beredningsuppdraget anges att det i och med att de kommersiella verksamheterna i Hågelbyparken ska upphandlas bedöms att Hågelbyparken bör fusioneras med UBAB och därmed gå tillbaka till en bolagsstruktur som rådde innan bolagen delades. Syftet med att dela bolagen 2009 var att överlåta Hågelbyparken till familjen Lindgren som skulle utveckla platsen till en Familjepark. Förhandlingarna med familjen Lindgren avbröts och de senaste tio åren har kommunens idé fortsatt varit att utveckla Hågelby tillsammans med marknadsaktörer. Det har visat sig vara svårt att hitta tilltalande marknadsidéer som går att genomföra och kommunen har således bestämt att Hågelbyparken ska utvecklas på plats. Detta talar för att kommunen inte behöver ett särskilt bolag för Hågelbyparken när ett partnerskap med marknadsaktörer inte är nära förestående.

En fusion kommer att resultera i mindre administration och minskade kostnader för bolaget. Vidare anges att det ur ägarstyrningssynpunkt blir enklare

2019-01-07

att styra bolaget och att uppdatera styrdokument vilket kommer bidra till en stabilare kontinuitet.

Kommunledningsförvaltningen har givit advokatfirman Lindahl i uppdrag att se över hur en fusion skulle kunna genomföras på ett så förmånligt sätt som möjligt för kommunen och bolagen. Lindahls har i anledning av uppdraget inkommit med en promemoria, se bilaga 1 till tjänsteskrivelsen. Med beaktande av Lindahls promemoria bedömer kommunledningsförvaltningen att det är mest förmånligt för kommunen och bolagen att genomföra fusionen genom en tvåstegsstrukturering där Botkyrka kommun först överlåter aktierna i Hågelbyparken till UBAB och därefter låter Hågelbyparken gå upp i UBAB genom en absorption av helägt dotterbolag. Alternativet är enligt Lindahls mest förmånligt då Hågelbyparken har ett underskott som riskerar att inte kunna utnyttjas för avdrag om man väljer ett annat fusionsalternativ.

Sammanfattningsvis föreslår kommunledningsförvaltningen att fusionen sker som en tvåstegsstrukturering, på det sätt som Lindahls föreslagit i bilaga 1 till tjänsteskrivelsen. Den tidsplan som föreslås för omstruktureringen att Botkyrka kommun överlåter sina aktier i Hågelbyparken till UBAB den 1 maj 2019 och att Hågelbyparken därefter ska gå upp i UBAB den 1 januari 2020 genom en absorption av helägt dotterbolag.

Yrkanden

Martin Ingot (SD) och Anne Rosensvärd (SD) yrkar på återremiss av ärendet, bilaga.

Willy Viitala (M) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Inger Ros (S) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Ebba Östlin (S) yrkar avslag på Martin Inlots (SD) och Anne Rosensvärds (SD) yrkande om återremiss.

Propositionsordning

Ordföranden ställer yrkandet om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag. Därefter ställer ordföranden ordförandeförslaget under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Munkhättevägen 45
14740, Tumba

T: 070 204 7253

sdbotkyrka@sd.se
www.sverigedemokraterna.se

Yrkande
07/01/19

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige,

**Ärende 02 Fusion av Hågelbyparken AB och Upplev
Botkyrka AB**

I Lindahls PM finns en kommentar om att företagsinteckningar beviljade i det överlåtande bolagets verksamhet upphör att gälla när bolaget upplöses. Det finns dock ingenting i de bifogade handlingarna som ger svar på huruvida företagsinteckningar finns eller ej. Detta borde utredas för att inga obehagliga överraskningar skall uppstå.

I Lindahls PM finns en kommentar om att anställningsavtal med företagsledningen ska granskas noggrant eftersom ersättningsklausuler som utlöses vid ägarförändringar hos arbetsgivaren är vanligt förekommande. Det finns dock ingenting i de bifogade handlingarna som ger svar på huruvida sådan granskning har gjorts eller ej. Det borde utredas om ersättningsklausuler finns eller ej. Detta för att undvika kostsamma utbetalningar av ersättningar.

Sverigedemokraterna Botkyrka utgår vidare ifrån att innan kommunfullmäktige beslutar om fusionen kommer båda bolagen genomföra var sin MBL-förhandling av det avsedda beslutet. Förhandlingen ska genomföras med de arbetstagarorganisationer som respektive bolag har kollektivavtal med.

I Lindahls PM finns en kommentar om vikten att undersöka om koncernbidragsspärr finns eller inte i något av bolagen (detta för att fastställa om fusionsspärren kommer att inträda eller inte). Detta borde utredas innan beslut om fusion tas. Likaså borde det framgå om undantagen i Inkomstskattelagen 40 kap. 10§ gäller.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna Botkyrka

att ärendet skickas på återremiss så att berörda granskningar och handlingar bifogas innan ärendet tas upp i Kommunfullmäktige.

För Sverigedemokraterna Botkyrka,

Martin Ingot

Anne Rosensvärd

2019-01-07

§ 3

Översyn av principer för avgäldsreglering och friköp av tomträtter (KS/2018:717)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner att avgäldsreglering av tomträtt ska ske enligt föreliggande principer.
2. Kommunfullmäktige godkänner att friköp av tomträtt ska ske enligt föreliggande principer.

Sammanfattning

Gällande principer för omreglering av småhustomträtter är från 2007 och för friköp av småhus från 2005. För övriga tomträtter (flerbostadshus och verksamheter) finns inga tagna principer utan marknadsvärdet och lagstiftningen utgör gränsen för hur avgäld och friköpspris föreslås. I samband med att Botkyrka nu köpt i princip all mark av Stockholm stad som är upplåten med tomträtt fick samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att se över principerna för omreglering och friköp.

Förslaget innebär inte någon nämnvärd intäktsförändring jämfört med idag tillämpade principer och metoder. Den ökade intäkt som kommer efter omregleringarna beror på höjt marknadsvärde och marktaxeringsvärde.

I samband med att kommunfullmäktige beslutade om att förvärva fastigheter upplåtna med tomträtt som Stockholm stad ägde i Botkyrka, fick samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att se över principerna för omreglering och friköp av tomträtter. Kommunens omfattande förvärv av fastigheter upplåtna med tomträtt föranleder att de tomträttshavare som får Botkyrka kommun som ny tomträttsupplåtare får insyn i vilka regler kommunen tillämpar idag och att kommunen aktualiserar och tydliggör vilka principer för avgälder och friköp som kommunen tillämpar som ny ägare.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2018-12-10, § 429.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-10-30.

Yrkande

Gabriel Melki (S) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Särskilt yttrande

Anders Thorén (TUP) och Stina Lundgren (M) lämnar ett gemensamt särskilt yttrande, [bilaga](#).

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

**Särskilt yttrande
2019-01-07**

Ärende 3: Översyn av principer för avgäldsreglering och friköp av tomträtter

Föresatsen att förenkla beräkningen av tomträtsavgälden är god. Dock är det önskvärt att öka tydligheten så att kostnadsneutralitet påvisas för kommunen samt mellan villaägare som äger sin tomt och villaägare som har tomträtt.

Tomträtsavgälden torde därför kunna delas upp i två delar:

- 1) Ersättning för kommunens kapitalkostnad av markägandet.
- 2) Ersättning för utebliven fastighetsavgift.

Den första delen beräknas lämpligen med taxeringsvärdet som bas samt en antagen räntesats av t.ex. statslåneränta plus 2%.

Anders Thorén (TUP)

Stina Lundgren (M)

2019-01-07

§ 4

Slutredovisning av projektnummer 3903 - Utbyggnad av ny vattenledning från Tumba till Sandstugan (KS/2018:801)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner slutredovisning av projektet 3903 – Utbyggnad av ny vattenledning från Tumba till Sandstugan.

Sammanfattning

En förstärkning av vattenförsörjning till Tumba har funnits planlagt en längre tid. Genom exploateringsprojektet Sandstugan gavs möjlighet att göra en ny anslutning till Stockholm Vattens huvudmatning som passerar Söderby.

Projektet avser en ny vattenledning i dimension 355 millimeter och med längden 1 805 meter. För att utföra ledningen bestämdes att större delen av sträckan skulle genomföras med styrd borrhning. Endast för de sista 200 meterna in mot Sandstugan bedömdes att schaktning skulle vara nödvändigt.

Projektet har blivit 1 678 000 kronor billigare än kalkylen. Genom att arbeta mer som ett partnerprojekt med entreprenör har inga konsulter behövts nyttjas för projektering eller geoteknik, och att val av teknik lösts mer tillsammans. Till exempel lyckades styrd borrhning utföras cirka 600 meter i ett drag vilket är anmärkningsvärt långt. Det som annars gjorde att kostnaden kunde hållas nere var att provisorisk väg inte behövde byggas i så stor omfattning som det var planerat och att slamsugning av bentonit vid borrhning blev marginell.

Tekniska nämnden behandlade ärendet 2018-12-10, § 133.

Tekniska förvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2018-10-16.

2019-01-07

§ 5

Policy och riktlinjer för politisk beredning (KS/2018:343)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar policy och riktlinjer för politisk beredning i Botkyrka kommun.

Sammanfattning

Inom ramen för arbetet med översyn av nämndorganisationen (UNO) fick kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en policy som reglerar forumen för politisk beredning i Botkyrka kommun, med särskilt fokus på ledamotsinitiativ, beredningsuppdrag, ordförandeberedningar och oppositionsberedningar. Vid kommunstyrelsens ordförandeberedning 2018-05-14 gavs ett följduppdrag att ta fram förslag till forum för avstämning mellan respektive nämndordförande och medborgarprocessägarna.

I föreliggande version ingår samtliga forum som avsågs i det ursprungliga uppdraget från UNO:s styrgrupp samt det följduppdrag som lämnades vid kommunstyrelsens ordförandeberedning.

Styrdokumentet är uppdelat i en policydel som förklarar vikten av en god ärendeberedning samt beredningens demokratiska syfte. Den andra delen av styrdokumentet berör riktlinjerna för politisk beredning. Det vill säga olika ansvarsroller i respektive forum samt vad forumet syftar till. Den sista delen av riktlinjedokumentet redogör för formerna för beredningsuppdrag samt ledamotsinitiativ.

Syftet med policyn och riktlinjerna för politisk beredning är att möjliggöra en kvalitativ, effektiv och transparent beredningsprocess i Botkyrka kommun. Detta möjliggörs genom ändamålsenliga och tydliga rutiner i hela beredningskedjan. Förtroendevalda i Botkyrka kommun ska kunna förvänta sig att ett ärende berett av tjänsteperson är lagligt, objektiva, konsekventbedömt, analyserat och förståeligt. Den information som delges genom tillställda beslutsunderlag ska vara tillräcklig så att de förtroendevalda har insikt i vilka konsekvenser ett beslut medför samt om det finns alternativa handlingsvägar. En korrekt ärendehantering är avgörande för rättssäkerheten och för demokratin.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-11-05.

2019-01-07

§ 6

Riktlinjer för flaggning (KS/2018:522)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar riktlinjer för flaggning i Botkyrka kommun.
2. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen behörighet att vid behov uppdatera riktlinjerna inklusive flaggkalendarie.

Deltar ej

Samtliga ledamöter för (SD) deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Föreslagna riktlinjer för flaggning i Botkyrka kommun fastställer de dagar som Botkyrka kommun högtidlighåller genom flaggning. Utöver de allmänna flaggdagarna föreslås att Botkyrka kommun högtidlighåller samtliga minoritetsdagar med flaggning.

Vidare föreslås att Botkyrka kommun högtidlighåller Stockholm Pride, Internationella kvinnodagen, EU-dagen, valdagen till Europaparlamentet samt studentdagen för de kommunala gymnasieskolorna. Riktlinjerna reglerar även flaggning vid dödsfall.

Av flaggkalendariet framgår vilken flagga som ska hissas vid respektive tillfälle. Riktlinjerna är styrande för flaggstängerna utanför kommunalhuset och vägledande för övriga kommunala flaggstänger.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-12-11.

Yrkande

Anders Thorèn (TUP) yrkar att kommunen även ska flagga med svenska flaggan vid S:t Botvids dag den 28 juli.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Anders Thoréns (TUP) tilläggsyrkande under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla tilläggsyrkandet. Därefter ställer ordföranden justerat ordförandeförslag under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med justerat ordförandeförslag.

2019-01-07

§ 7

Svar på motion - Stärk närdemokratin - Inför kommunalnämnder (TUP) (KS/2017:562)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (TUP), (M) och (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Anders Thorén (TUP), Carl Widercrantz (TUP) och Therese Lind (TUP) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-09-28, § 174, lämnat motionen: Stärk närdemokratin – inför kommunalnämnder. I motionen föreslår motionärerna att kommunfullmäktige uppdrar åt berörda förvaltningar att utreda införandet av kommunalnämnder i Botkyrka kommun.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-04-24.

Motivering

Det är mittenmajoritetens politiska ambition att öka både valdeltagandet och det lokala engagemanget i alla våra stadsdelar. Botkyrkaborna ska få mer att säga till om i frågor som rör både närområdet och mål- och budgetarbetet.

Ett gediget närdemokratiarbete med Botkyrkaborna i fokus har gjorts, där ett antal demokratiåtgärder föreslagits och beslutats om. Målet är att föra besluten närmare Botkyrkaborna. Ett av förslagen i demokratiarbetet är en ambulera dialogkommission. Till skillnad från kommunalnämnder har dialogkommissionen ett kommunomfattande uppdrag för hela Botkyrka. Ett annat förslag är en förenklad synpunktshantering, för att Botkyrkaborna ska få sina närområdesrelaterade synpunkter hanterade mer effektivt.

Val av ledamöter till kommunalnämnder sker, liksom mandatfördelningen till kommunala nämnder, proportionerligt. Även om inte ansvarsområden, som motionärerna tar upp, regleras i kommunallagen, finns det ingen kommun idag som delegerat ansvar för vägar.

Mittenmajoriteten vill ha en stadsdelsutveckling som sker tillsammans med Botkyrkaborna. Detta kommer vi inte få genom kommunalnämnder. Utvärderingar av Stadsdelsnämndsreformen från 1997, i Stockholms kommun visar på det motsatta av vad motionärerna skriver. Istället för högre grad av närdemokrati för Botkyrkaborna blir det en högre grad av administrativt arbete. Det administrativa arbetet som idag sköts av den centrala förvaltningen kommer behöva decentraliseras tillsammans med mål och budget.

2019-01-07

Bara för att kommundelarna får sina egna budgetar så betyder inte det att mängden resurser ökar, därmed inte det ekonomiska handlingsutrymmet. Snarare försvåras det kommunövergripande utvecklingsarbetet i och med minskade, riktade ekonomiska satsningar. Samtidigt som kommunalnämnder försvårar närdemokratin och Botkyrkabornas påverkan på många frågor som är väsentliga i vardagen. Det kommer istället handla om att ge fler politiker fler forum för politiska samtal, någonting mittenmajoriteten i Botkyrka inte eftersträvar. Det är inget som pekar på att demokratin eller effektiviteten kommer öka genom kommunalnämnder. Botkyrka kommun är inte stor nog att ge de rätta förutsättningarna för att införa kommunalnämnder. Istället vill mittenmajoriteten att närdemokratiarbetet utvecklas till att handla om Botkyrkaborna och inte fler forum för politiska partier och byråkrati.

Yrkanden

Carl Widercrantz (TUP) yrkar bifall till motionen.

Willy Viitala (M) ställer sig bakom motionens att-sats.

Martin Ingot (SD) ställer sig bakom Carl Widercrantz (TUP) bifallsyrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Carl Widercrantz (TUP) bifallsyrkande, som stöds av Willy Viitala (M) och Martin Ingot (M), mot ordförandeförslaget och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

2019-01-07

§ 8

Svar på motion - Inrätta ett landsbygdsråd (M) (KS/2017:796)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (TUP), (M) och (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Jimmy Baker (M) och Stina Lundgren (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-12-19, § 263, lämnat motionen: Inrätta ett landsbygdsråd. Motionen har remitterats till kommunledningsförvaltningen för yttrande. I motionen föreslår motionärerna att kommunstyrelsen får i uppdrag att se över förutsättningarna för att inrätta ett landsbygdsråd.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-05-05.

Motivering

Mittenmajoriteten håller med om motionärernas bild av att olika stadsdelar har olika behov och därför ser diskussionen olika ut. Det är därför ett när-demokratiarbete har gjorts i Botkyrka kommun, för att Botkyrkaborna ska ha större möjlighet och fler sätt att påverka sitt närområde. Genom en ambulande dialogkommission, med en tillhörande medborgarbudget kommer synpunkter hanteras snabbare. Med kopplingen till kommunstyrelsen kommer även frågor att kunna lyftas direkt för politisk beredning i kommunstyrelsen. Frågor som motionärerna radar upp, trafik, övergripande exploaterings- och detaljplanefrågor, VA-utbyggnad, samt principer för beviljande av bygglov och strandskyddsdispens, skolutbyggnader och skolnedläggningar, kollektivtrafiken, skolskjutsar, ungdomars villkor ur ett landsbygds-perspektiv, principer kring markägarnas rådighet kontra kommunala behov, och allt annat som Botkyrkaborna tycker är viktigt kommer kunna hanteras av dialogkommissionen.

Yrkanden

Stina Lundgren (M) yrkar bifall till motionen.

Anders Thorén (TUP) yrkar bifall till motionen.

Martin Inglot (SD) ställer sig bakom Stina Lundgrens (M) bifallsyrkande.

2019-01-07

Propositionsordning

Ordföranden ställer Stina Lundgrens (M) och Anders Thoréns (TUP) bifallsyrkande, som stöds av Martin Ingot (SD), mot ordförandeförslaget och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

2019-01-07

§ 9

Svar på motion - Uppdatera utanförskapsrapporten (M) (KS/2015:702)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige bifaller motionens första att-sats.
2. Kommunfullmäktige avslår motionens andra att-sats.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (M) och (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendet

Jimmy Baker (M) och Björn Lagerstedt (M) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-10-22, § 163 lämnat en motion: Uppdatera utanförskapsrapporten. Motionärerna ser ett behov av att uppdatera utanförskapsrapporten: "Från osynliga till synliga". Rapporten är ett resultat av en av kommunen genomförd studie, som bland annat påvisade en "osynlig grupp" som varken hade registrerad inkomst, försörjningsstöd, arbetslöshetsersättning, studiemedel, sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning. Rapporten bör nu dels uppdateras liksom att de åtgärdsprogram som genomförts med anledning av rapportens resultat bör utvärderas. Med anledning av ovan föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder sammanställa och redovisa genomförda åtgärdsprogram, samt att arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att uppdatera rapporten med exakt samma frågeställningar för att kunna få jämförelsedata.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden har behandlat ärendet 2016-02-11, § 2.

Demokratiberedningen har behandlat ärendet 2016-02-12, § 4.

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden tillstyrker motionens första att-sats och avstyrker motionens andra att-sats. Nämnden ställer sig positiv till en sammanställning över samtliga åtgärdsprogram som genomförts som en följd av rapportens resultat. Nämnden bedömer det som osannolikt att det framkommer nya resultat om rapporten uppdateras. En rapport med exakt samma frågeställning bedöms inte ge en drastiskt förändrad bild av den "osynliga" gruppens omfattning och sammansättning, varpå nämnden inte ser något behov av att uppdatera rapporten.

Demokratiberedningen anser motionen vara besvarad. Beredningen delar motionärernas syn på att en uppföljning bör göras, men överlåter åt arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden att bedöma när i tiden detta bör ske, samt hur uppföljningen ska genomföras.

2019-01-07

Motivering

Den kartläggning som genomfördes 2011 och som resulterade i rapporten ”Från osynliga till synliga” utgör en del av Botkyrka kommuns arbete för att öka förvärvsfrekvensen i kommunen och därmed öka Botkyrkabornas egenmakt. Den har varit för Botkyrka och Botkyrkaborna. Problematiken med den ”osynliga gruppen” tar mittenmajoriteten på allvar och tackar därför motionärerna för motionen. Enligt förvaltningens svar är läget relativt oförändrat och därför skulle resultatet inte se drastiskt annorlunda ut. Arbetet med att nå gruppen ”osynliga” kvarstår och utvecklas.

Mittenmajoriteten är positiva till motionärernas förslag att redovisa alla genomförda åtgärdsprogram. Detta för att kunna utvärdera och förbättra befintliga insatser samt upptäcka nya samverkansområden mellan förvaltningarna.

Yrkanden

Stina Lundgren (M) och Willy Viitala (M) yrkar bifall till motionen, bilaga. Martin Ingot (SD) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Stina Lundgrens (M), Willy Viitala (M) och Martin Ingots (SD) bifallsyrkande mot ordförandeförslaget och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

YRKANDE

2019-01-07

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

Ärende 9 Svar på motion - Uppdatera utanförskapsrapporten (M) (KS/2015:702)

För ett antal år sedan (2011) gjordes en kartläggning av hur många personer i Botkyrka som inte uppbär något stöd från det offentliga eller betalar skatt. Det var drygt 3000 individer.

Eller för att citera vår motion:

Denna "osynliga" grupp har varken registrerad inkomst eller försörjningsstöd, arbetslöshetsersättning, studiemedel, sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning. I reella tal innebär det att denna "osynliga grupp" då bestod av 3 360 personer utav sammanlagt 23 110 personer som utgör det totala antalet invånare i arbetsför ålder som bor i vissa kommundelar.

En del av dem livnär sig genom att jobba svart, ströjobb eller på kriminell verksamhet. Andra kategorier är papperslösa och hemmafruar som helt försörjs av sin make.

Det räcker inte att bara göra en uppföljning och sedan en sammanställning av vilka åtgärder som vidtagits, utan att göra en ny rapport (då ni gissar att antalet ser ungefär likadant ut).

Självklart bör rapporten uppdateras så att vi kan få veta om åtgärderna gett några resultat i form av minskat utanförskap, eller om det tvärtom har ökat. Vidare skulle det vara givande att få veta mera om vilka grupper som återfinns i statistiken och varför.

Vi föreslår kommunstyrelsen besluta

att bifalla motionen.

Stina Lundgren (M)

Willy Viitala (M)

2019-01-07

§ 10

Svar på medborgarförslag - Badplatsen och bryggan vid Solvägen, Tullinge strand (KS/2017:473)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Ärendet

Vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-09-28, § 175, lämnades medborgarförslaget: Badplatsen och bryggan vid Solvägen, Tullinge Strand. Förslagsställaren anför att platsen borde göras om till en "Fadderbrygga" och låta en förening, ett parti eller intressegrupp ta hand om bryggan med delat ansvar av kommunen.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2018-02-13, § 63.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-01-11.

Kultur- och fritidsnämnden behandlade ärendet 2018-02-19, § 4.

Kultur- och fritidsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-01-26.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att medborgarförslaget avslås med hänvisning till att bryggan som föreslås är i mycket dåligt skick och den kommer tas bort under våren 2018. I området finns även dagvattenutlopp som transporterar föroreningar från trafik och vägar, vilket gör att platsen inte anses lämplig för bad.

Kultur- och fritidsnämnden avstyrker medborgarförslaget med hänvisning till samhällsbyggnadsnämndens yttrande.

Motivering

Att skapa förutsättningar för rekreation och bad är viktigt i utvecklandet av våra stadsdelar samtidigt som det ökar folkhälsan. Det är därför av stor vikt att det nämnda sker i de områden som anvisas av kommunen för att det inte ska skapa störningar och eventuella olägenheter. Vi anser även att man ska skilja mellan bryggor som används som utkiks- och viloplats och formella badplatser. Vid formella badplatser har kommunen ett underhålls- och kontrollansvar, vilket inte föreligger vid sk utkiks- och viloplats. Rekommendationen är att bad inte bör ske vid vissa utkiks- och viloplats eftersom det kan finnas förutsättningar som inte gör det lämpligt att bada där. Det kan vara vattenkvalitén eller påverkan mot djurlivet eller annat. Vidare vill vi också anföra att utifrån den information som vi fått så görs det årliga och i viss mån även må-

2019-01-07

natliga mätningar av vatten. Det man framförallt mäter är halten av metaller m.m. Bryggan finns inte längre kvar vid Solvägen, Tullinge strand.

Särskilt yttrande

Martin Ingot (SD), Niklas Lekander (SD), Anne Rosensvärd (SD) och Östen Granberg (SD) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Yrkanden

Anders Thorén (TUP) och Carl Widercrantz (TUP) yrkar på återremiss av ärendet.

Niklas Lekander (SD) ställer sig bakom Anders Thoréns (TUP) och Carl Widercrantz (TUP) yrkande om återremiss.

Propositionsordning

Ordföranden ställer yrkandet om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag. Därefter ställer ordföranden ordförandeförslaget under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Munkhättevägen 45
14740, Tumba

T: 070 204 7253

sdbotkyrka@sd.se
www.sverigedemokraterna.se

Särskilt Yttrande
07/01/19

Kommunstyrelsen,

**010 Medborgarförslag - Badplatsen och bryggan vid
solvägen, Tullinge Strand**

Det har fortfarande inte framkommit hur vattenkvaliteten förhåller sig, eller när mätningarna på kvaliteten gjorts tidigare.

Kommunen har tidigare inte gått ut och varnat badande för bad i området.

Mot bakgrund av detta vidhåller Sverigedemokraterna Botkyrka till sitt tidigare yrkande.

För Sverigedemokraterna Botkyrka,

Martin Ingot

Niklas Lekander

Anne Rosensvärd

Östen Granberg

2019-01-07

§ 11

Svar på medborgarförslag - Wifi-nätverk i centrum, vid trafikpunkter och parker i Botkyrka kommun (KS/2018:245)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget besvarat.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att yttra sig över ett medborgarförslag om att erbjuda wifi-uppkoppling i kommunens centrumbildningar, vid trafikpunkter och i kommunens parker. Förslaget lämnades 2018-03-21.

Botkyrka kommun har redan under våren 2018 initierat ett pilotinförande av fri wifi på åtta utvalda platser i kommunen.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-06-29.

Motivering

Precis som förslagsskrivaren menar har inte alla Botkyrkabor tillgång till internetanslutning. Wifi på offentliga platser är därför viktigt för att tillgodose alla människor med informationen som bara går att nå via internetanslutning. Frågan om wifi blir därför i grunden en demokratifråga. Att tillgängliggöra wifi på offentliga platser är därför en investering i Botkyrka och Botkyrkaborna.

Med anledning av detta biföll kommunfullmäktige f.d. Folkpartiets motion från 2014-09-25 som handlar om tillgång till gratis wifi på gator, torg och parker i kommunen. Tillgången till internet anses allt mer självklart i vår vardag. Att ha tillgång till wifi på offentliga platser inom Botkyrka kommun skulle helt klart vara en bra service till våra medborgare. Idag har vi gratis wifi på 8 offentliga platser i Botkyrka kommun.

2019-01-07

§ 12

Svar på medborgarförslag - Botkyrka kommun bör inrätta en korruptionskommitté (KS/2018:171)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning

Förslagsställaren vill att Botkyrka kommun inrättar en korruptionskommitté. Botkyrka kommun fastställde 2013 en policy med tillhörande riktlinjer mot mutor och jäv i Botkyrka kommun. Dessa reglerar det förtroendevalda och tjänstemän har att förhålla sig till inom området. Kommunen tillhandahåller även information och utbildning inom området. Bland annat inom ramen för den introduktion som ges kommunens nya anställda och förtroendevalda.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-11-13.

Motivering

I enlighet med det förslagsskrivaren föreslår utbildas och informeras tjänstemän och förtroendevalda i området. Det ingår även i utbildning för nya förtroendevalda och nyanställda. Botkyrka kommun har sedan 2013 en policy med tillhörande riktlinjer mot mutor och jäv. Arbetet som förs idag ska pågå, men en kommitté behövs inte.

2019-01-07

§ 13

Svar på medborgarförslag - Lägg ner Mångkulturellt centrum (KS/2018:163)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Reservation

Samtliga ledamöter för (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Den 6 mars 2018 inkom ett medborgarförslag med syfte att lägga ner Mångkulturellt centrum (hädanefter MKC). Förslagsställaren refererar till en artikel i Svenska Dagbladet där argumentet är att skattemedel som går till MKC hade kunnat gå till andra mer relevanta gemensamma angelägenheter som skolor och äldreboenden.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-10-03.

Motivering

Mittenmajoriteten ser många samhällsvinster för Botkyrkaborna med arbetet som Mångkulturellt centrum bedriver. I enlighet med kommunledningsförvaltningens svar föreslås därför att avslå medborgarförslaget.

Särskilt yttrande

Anders Thorén (TUP), Carl Widercrantz (TUP), Camilla Jägemalm (TUP) och Karin Nakamura Lindholm (TUP) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Yrkande

Martin Ingot (SD) yrkar bifall till medborgarförslaget, bilaga.
Mats Einarsson (V) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Martin Ingot (SD) bifallsyrkande mot ordförandeförslaget och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

**Särskilt yttrande
2019-01-07**

Ärende 13: Svar på medborgarförslag - Lägg ner Mångkulturellt centrum

Vi vidhåller vår uppfattning om att Mångkulturellt centrum inte tillhör den kommunala kärnverksamheten. Forskning om migration är snarare en statlig angelägenhet och därmed bör den kommunala finansieringen successivt trappas ned samtidigt som Mångkulturellt centrum ges möjlighet att ansöka om medel från den statliga forskningssfären.

Vi har därför föreslagit att kommunen ska upprätta en strategi för att successivt minska det kommunala stödet till Mångkulturellt centrum.

Anders Thorén (TUP)

Carl Widercrantz (TUP)

Camilla Jägemalm (TUP)

Karin Nakamura Lindholm (TUP)

Munkhättevägen 45
14740, Tumba

T: 070 204 7253

sdbotkyrka@sd.se
www.sverigedemokraterna.se

Yrkande
07/01/19

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

Ärende 013 -Medborgarförslag lägg ner MKC

Sverigedemokraterna Botkyrka har tidigare motionerat och yrkat för att Mångkulturellt Centrum ska läggas ned. Detta då resurserna som frigörs skulle göra större samhällsnytta för Botkyrka kommuns invånare inom andra områden.

Sverigedemokraterna föreslår kommunstyrelsen besluta

Att Kommunfullmäktige bifaller medborgarförslaget.

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Martin Inglot   Niklas Lekander   Anne Rosensvärd   Östen Granberg

2019-01-07

§ 14

Svar på medborgarförslag - Plantera ett Barnets träd i Körsbärsparken i Tullinge (KS/2018:120)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget besvarat.

Sammanfattning

Den 8 februari 2018 inkom ett medborgarförslag med syfte att Botkyrka kommun ska plantera ett "Barnens Träd" i Körsbärsparken i Tullinge för att uppmärksamma FN:s barnkonvention.

Botkyrka kommun arbetar utifrån FN:s barnkonvention, där barnombudsmannen är ansvarig för att utbilda och informera om arbetet.

April 2018 planterades ett Barnets Träd i Hågelbyparken, en central plats för Botkyrka kommun. Medborgarförslaget anses därmed vara uppfyllt, även om platsen är en annan.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-10-03.

Motivering

Mittenmajoritetet håller med förslagsställaren om att Jonas Paulmans arbete för barns rättigheter till en värdig barndom är fantastiskt. Därför bifölls även en motion i kommunfullmäktige och i april 2018 planterades "Barnets träd" i Hågelbyparken. Jonas Paulman kom även till Botkyrka för att inviga trädet. Hågelbyparken har tillsammans med Barnens Träd startat en insamling för barns rättigheter som har inneburit att ännu ett träd har kunnat planteras vid förskolan Prästkragen i Hallunda. Det finns därmed ingenting som säger att det inte kan startas upp en insamling för att plantera ännu ett träd i Botkyrka, i Körsbärsparken där förslagsställaren önskar. Därför föreslås medborgarförslaget vara besvarat.

Protokollsanteckning

Vid kommunfullmäktige den 25 oktober 2012, lämnade vi moderater en motion om att "Plantera barnens träd i Botkyrka kommun" (KS/2012:439). Syftet med motionen var att lyfta upp frågan om barnkonventionen och arbetet med barns rättigheter genom samarbete med föreningen Barnens Träd. Därför föreslog vi att kommunen skulle låta plantera ett "barnens träd" på ett eller flera ställen i kommunen.

Kia Hjelte (M)

2019-01-07

§ 15

Botkyrkas Miljöplattform – Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål (KS/2018:803)

Beslut

1. Kommunstyrelsen har tagit del av Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål och anser uppdraget som återrapporterat.
2. Kommunstyrelsen anmäler ärendet till kommunfullmäktige.
3. Kommunstyrelsen uppmanar miljö- och hälsoskyddsnämnden att utreda hur styrning kan ske genom uppföljning av målen. Uppdraget ska samordnas med pågående arbete för uppföljning av Agenda 2030.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade i kommunens ”Mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020” att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Botkyrka kommun. Syftet med uppdraget var att sammanställa befintliga kommunala mål som är kopplade till klimat- och miljöarbetet och presentera dem i ett samlat dokument. Miljöprogrammet ska på så sätt ge en övergripande målbild av kommunens klimat- och miljöarbete.

Dokumentet benämns ”Botkyrkas Miljöplattform, sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål”. Det är inte ett styrande dokument, utan en sammanställning av de miljömål som styr kommunen. Det föreslås därför lämnas till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige som ett anmälningsärende. Därmed avrapporteras uppdraget.

För att följa upp målen föreslås nämnden få ett uppdrag att se över systemet för uppföljning med hjälp av indikatorer. Många av indikatorerna finns redan i Miljöbarometern. Detta ska samordnas med det arbete som pågår av uppföljning av Agenda 2030.

De lokala miljömålen i Botkyrkas Miljöplattform kommer från olika styrande dokument som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om och som gäller för hela kommunen. Miljömålen kopplar till olika miljöfrågor och tillsammans täcker de in många av de sakområden som berörs av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen.

Botkyrkas Miljöplattform är uppdelat i fyra temaområden: *klimatsmart*, *rent vatten*, *grön kommun* samt *hållbar vardag*. Målen inom respektive temaområde beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete. För flera av de lokala målen finns indikatorer som används för att mäta hur långt kommunen har kommit för att uppfylla målen.

2019-01-07

Botkyrkas Miljöplattform uppdateras en gång per år av miljö- och hälsoskyddsnämnden i december.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden behandlade ärendet 2018-12-10, § 78.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-11-28.

Särskilt yttrande

Anders Thorén (TUP), Carl Widercrantz (TUP), Camilla Jägemalm (TUP) och Karin Nakamura Lindholm (TUP) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Kommunstyrelsen

Särskilt yttrande
2019-01-07

Ärende 15: Miljöplattform - Sammanställning av Botkyrka kommuns miljömål

Botkyrkas miljöplattform är ett relativt byråkratiskt dokument. Därför kan det vara svårt för många invånare att ta del av innehållet i denna offentliga handling.

Dessutom handlar en betydande del av texten om globala och nationella mål som att *”avskaffa all form av fattigdom överallt”* och att *”avskaffa hunger”*. Att lyfta fram stora visioner och höga målsättningar kan visserligen vara bra, men kommunen måste samtidigt värna om miljön. För Tullingepartiet är miljö inte enbart de stora globala utmaningarna utan även vår närmiljö d.v.s. hur det ser ut där vi bor och verkar.

Vi är inriktade på praktisk kommunalpolitik som gör skillnad i vardagen. Det kan handla om allt från städade gator och torg till snöröjning och underhåll av kommunens fastigheter. Men tyvärr lyser närmiljöaspekten med sin frånvaro i kommunens plattform.

Anders Thorén (TUP)

Carl Widercrantz (TUP)

Camilla Jägemalm (TUP)

Karin Nakamura Lindholm (TUP)

2019-01-07

§ 17

Samrådsyttrande över vägplan för trafikförbindelse Södertörn (KS/2018:750)

Beslut

1. Kommunstyrelsen överlämnar kommunledningsförvaltningens skrivelse 2018-12-17 till Trafikverket tillsammans med Södertörnskommunernas gemensamma yttrande 2018-12-10 som kommunens samrådsyttrande över vägplan för Tvärförbindelse Södertörn.

Sammanfattning

Trafikverket genomför ett samråd om vägplan för Tvärförbindelse Södertörn. Tvärförbindelsen är en ny väg från E4/20 (Vårby/Fittja) till Nynäshamnsvägen, väg 73, vid Jordbro i Haninge. Vägsträckningen utgör en länk i den yttre tvärled i regionen, från Täby till Haninge, som varit en del i den regionala planeringen sedan mycket lång tid tillbaka. Samrådet gäller nu en vägplan med den detaljerade sträckningen och tekniska lösningar för vägen.

Botkyrka berörs framför allt av Tvärförbindelsens anslutning till E4/20 med nya broar över Vårbyfjärden och åtgärder på motorvägen fram till Trafikplats Fittja. Södertörnskommunerna har gemensamma uppfattningar som rör vikten av att vägförbindelsen kommer till utan ytterligare förseningar och med ett utförande som fungerar väl för framtiden. Trafikverket måste också tidsmässigt samordna åtgärder på E4/E20 genom Botkyrka med bygget av Tvärförbindelse Södertörn för att minska tiden för de trafikstörande arbetena.

Kommunen har dessutom synpunkter på förutsättningar för stadsutveckling, gång- och cykelstråk, bullerpåverkan och vattenskydd som berörs av vägplanen. Efter så omfattande samhällsinvesteringar i infrastrukturen som nu är aktuella måste situationen bli bättre för alla berörda. Det gäller allt från bullerspridning, luftkvalitet och barriäreffekter till kapacitetsbrister i det statliga vägsystemet och framkomlighet för gång-, cykel och kollektivtrafik. Kommunen vill nå en samlad överenskommelse med Trafikverket om alla delar som nu ligger i verkets planering.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-12-17.

Särskilda yttranden

Mats Einarsson (V) och Kerstin Amelin (V) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Anders Thorén (TUP) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Stina Lundgren (M), Willy Viitala (M), Kia Hjelte (M) och Yngve RK Jönsson (M) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Ärende 17: Samrådsyttrande över vägplan för trafikförbindelse Södertörn (KS/2018:750)

Trafikverkets statistik visar tydligt att vägtrafiken i Stockholmsregionen fortsätter att öka, och att ökningen främst beror på att nya vägar gjort det attraktivt för människor att ta bilen i stället för att resa med den underfinansierade och lägre prioriterade kollektivtrafiken.

Hotet från den pågående klimatförändringen innebär att utsläppen från vägtrafiken behöver minska dramatiskt redan idag, men om vi fortsätter att öka kapaciteten på våra vägar så vet vi att trafiken också kommer att fortsätta öka.

Trafikförbindelse Södertörn är ytterligare ett vägprojekt som kommer att ge bilen konkurrensfördel gentemot hållbarare resor. Dessutom riskerar den att tränga undan välbehövliga satsningar på kollektivtrafik, såsom Spårväg Syd.

Vi behöver göra en omställning av resor och transporter så att kollektivtrafik, cykel och gång premieras och att massbilismen avskaffas. Vi behöver prioritera utbyggd och skattefinansierad kollektivtrafik, mer satsningar på spårbunden trafik och en transportsnål samhällsplanering över nya bilvägar.

Med detta i åtanke tycker vi att kommunens samrådsyttrande är väl formulerat och tar upp ett antal viktiga frågor, så som utveckling och anpassning av det regionala cykelvägnätet, planering för en möjlig framtida överdäckning av E4/E20 samt buller- och vattenfrågor.

Mats Einarsson
Kerstin Amelin
Vänsterpartiet

Kommunstyrelsen

**Särskilt yttrande
2019-01-07**

**Ärende 17: Samrådsyttrande över vägplan för trafikförbindelse
Södertörn (KS/2018:750)**

Samrådsmaterialet innehåller lösningar för nya, bredare motorvägsbroar över Vårbyfjärden, bredare motorväg och intrång på fastigheter, ändrade gång- och cykelvägssystem samt miljöåtgärder (buller, vatten).

Bl.a. kommer broarna över sundet mellan Vårbyfjärden och anslutningen till Albysjön att breddas. Med tanke på den ökande trafikmängd som kan förutses i och med förbifart Stockholm och Södertörnsleden och det faktum att buller färdas långt över vatten innebär stor risk för att störande buller drabbar miljön runt både Mälaren, Albysjön och Tullingesjön. Vi anser därför att överdäckning av broarna för att minimera buller till närområdet är ett måste.

Anders Thorén (TUP)

SÄRSKILT YTTRANDE

Kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

2019-01-07

Ärende 17 Samrådsyttrande över vägplan Södertörn (KS/2018:750)

Vi ställer oss positiva till remissyttrandet och vi ser att tvärförbindelsen skyndsamt behöver påbörjas. Detta då den hårt trafikerade väg 225 genom Grödinge behöver avlastas.

Vi skulle även vilja se att åtgärder vidtas för att ytterligare begränsa den tunga trafiken på väg 225 genom Grödinge. Vägen är inte anpassat för dagens trafikvolym och inte heller för de beräknade trafikvolymerna som Norviks hamn kommer att generera.

De boende längs med väg 225 och deras personliga säkerhet och möjlighet att ta sig till ex. jobb och skola är parametrar som man behöver ta hänsyn till. Därutöver är trafikens miljöpåverkan i närområdet inte heller något som bör öka.

Väg 225 är redan idag i behov av upprustning och förbättringar. Den berör förutom Botkyrka kommun och Nynäshamns kommun samt Södertälje kommun. Vi önskar därför att denna vägs betydelse och behov skickas in som en kompletterande synpunkt från Botkyrka kommun.

Stina Lundgren (M)

Willy Viitala (M)

Kia Hjelte (M)

Yngve RK Jönsson (M)

2019-01-07

§ 18

Ombud vid stämmor för kommunala bolag, förbund och samverkansorgan mandatperioden 2019-2022 (KS/2018:784)

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar utse följande personer till ombud och ersättare för ombud vid stämmor för kommunala bolag, förbund och samverkansorgan under mandatperioden 2019-2022:

- 1. AB Botkyrkabyggen**
Ombud: Gabriel Melki (S), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 2. Botkyrka Stadsnät AB**
Ombud: Dag Ahlse (C), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 3. Botkyrka Södra Porten AB**
Ombud: Emanuel Ksiazkiewicz (S), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 4. Botkyrka Södra Porten Holding AB**
Ombud: Emanuel Ksiazkiewicz (S), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 5. SRV återvinning AB**
Ombud: Dag Ahlse (C), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 6. Sydvästra Stockholmsregionens VA-verks**
Ombud: Myrna Persson (MP), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 7. Södertörns Energi AB**
Ombud: Dag Ahlse (C), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 8. Tillväxt Botkyrka AB**
Ombud: Lars Johansson (L), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 9. Hågelbyparken AB**
Ombud: Dag Ahlse (C), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 10. Upplev Botkyrka AB**
Ombud: Dag Ahlse (C), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 11. Mälardalsrådet**
Ombud: Sina Aho
- 12. Södertörns brandförsvarsförbund,**
Ombud: Niklas Gladh (MP), Ersättare för ombud: Sina Aho
- 13. Tyresåns vattenvårdsförbund**
Ombud: Stefan Dayne (KD), Ersättare för ombud: Sina Aho

2019-01-07

14. Mälarens vattenvårdsförbund

Ombud: Myrna Persson (MP), Ersättare för ombud: Sina Aho

15. Svealands kustvattenvårdsförbund

Ombud: Myrna Persson (MP), Ersättare för ombud: Sina Aho

16. Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Ombud: Niklas Gladh (MP), Ersättare för ombud: Sina Aho

17. SSTT, Scandinavian Society for Trenchless

Ombud: Lars Johansson (L), Ersättare för ombud: Sina Aho

18. SRF, Stockholmsregionens Försäkring AB

Ombud: Lars Johansson (L), Ersättare för ombud: Sina Aho

19. Kommuninvest ekonomisk förening

Ombud: Johan Westin, Ersättare för ombud: Sina Aho

20. AB Vårlyjus

Ombud: Niklas Gladh (MP), Ersättare för ombud: Sina Aho

21. SKL Kommentus

Ombud: Niklas Gladh (MP), Ersättare för ombud: Sina Aho

22. Inera AB

Ombud: Niklas Gladh (MP), Ersättare för ombud: Sina Aho

Sammanfattning

I kommunstyrelsens reglemente § 2, punkt 8, framgår att kommunstyrelsen ska tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen äger eller annars har intresse i.

Detta sker genom att kommunstyrelsen utser ombud att representera kommunen vid stämman. Ombudet kan antingen vara en förtroendevald eller en tjänsteman.

Yrkande

Mats Einarsson (V) yrkar att justera ordförandeförslaget så att beslutssats 13 om val av ombud och ersättare till Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem utgår.

Propositionsordning

Ordföranden ställer justerat ordförandeförslag under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med justerat ordförandeförslag.

2019-01-07

§ 19

Val till Dialogkommissionen (KS/2018:253)

Beslut

1. Kommunstyrelsen väljer 13 ledamöter i Dialogkommissionen. Bland ledamöterna väljs ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Valen avser tiden 1 januari 2019 – 31 december 2022 eller intill det sammanträde då nytt val har förrättats inför mandatperioden 2022-2026.

Ordförande	Ksiazkiewicz Emanuel	S
1:e v ordförande	Ferdinandsson Benny	L
2:e v ordförande	Thorén Anders	TUP
Ledamöter	Elcim Selda	S
	Nuse Robert	S
	Holm Sven-Erik	M
	Spennare Marie	M
	Iломäki Rita	TUP
	Himmelving Sergius Peter	SD
	Rasmussen Yrsa	V
	Aydin Yusuf	KD
	Altjewa Asiah	MP
	Jacobsson Sandra	C

Deltar ej

Samtliga ledamöter för (M) deltar ej i beslut avseende val till 1:e v ordförande för dialogkommissionen.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras 17:03 och återupptas 17:07.

Sammanfattning

Enligt reglementet för Dialogkommissionen utgörs rådet av 13 förtroendevalda ledamöter. Vidare anges att kommunstyrelsen utser ledamöterna samt ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande bland beredningens ledamöter. Ordföranden i Dialogkommissionen ska också vara ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer samtliga val förutom val till 1:e v ordförande under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget. Därefter ställer ordföranden valet till 1:e v ordförande under proposition och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

2019-01-07

Protokollsanteckningar

I utredningen om nämndorganisation sattes dialogkommissionens reglemente. Där satt Moderaterna med. Delegeringen till ordföranden är inte en delegering av ett helt uppdrag. Det är en delegering till ordföranden om att kunna ta beslut om användning av en budgetpost. Den delegeringen tillkom för att vi var överens om att dialogkommissionen ska kunna ta snabba beslut och få snabb effekt på bra förslag, därmed behöver de ha en egen budget som de rör över. Eftersom mandatet utgår från kommunstyrelsen, och vi inte vill ha lång beslutsprocess så beslutades det att ordföranden måste sitta i kommunstyrelsen så att den till ordföranden kan ge delegering om att ha hand om en viss budgetpost. Därmed kan ordföranden ta snabba ordförandebeslut om användning av budgetposten utifrån samtal som sker i kommissionen. Detta berör därmed inga andra i presidiet. Har moderaterna åsikter om dialogkommissionens reglemente borde de ha tagit upp det i samband om beslutet av reglementet och inte lägga sig i andra partiers nomineringar.

Ebba Östlin (S)

Vi moderater anser att samtliga i presidiet till Dialogkommissionen även bör sitta i kommunstyrelsen (inte enbart ordföranden) och att det även är så tjänsteskrivelsen bör tolkas.

Då majoritetens tolkning inte överensstämmer med våran väljer vi moderater att inte delta i beslut gällande valet till vice ordförande.

Stina Lundgren (M)

2019-01-07

§ 20

Anmälningssärenden (KS/2018:10)

Beslut

1. Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Följande anmäls till kommunstyrelsen:

Finansrapporter per den 30 november 2018, dnr KS/2018:16.

Beslut från Transportstyrelsen 2018-10-23 om permanent restriktionsområde R105 över Tumba Bruk, dnr KS/2018:718.

Begäran om anstånd för beslut av kommunstyrelsens internbudget 2019, dnr KS/2018:783.

Konsekvenser av avbeställda uppdrag från nämnder, dnr KS/2018:633.

Uppdrag – Se över intresset för spolning av isbanor i Tullinge, dnr KS/2013:710.

Cirkulär 18:64 från SKL – Budgetförutsättningar för åren 2018-2022, dnr KS/2018:10.

Minnesanteckningar från investeringsrådet 2018-11-15 och 2018-12-13, dnr KS/2018:62.

Protokoll från Södertörns brandförsvarsförbund 2018-12-07 och 2018-12-21, dnr KS/2018:28.

Protokoll från centrala samverkansgruppen, cesam, 2018-12-12, dnr KS/2018:15.

Ärenden avseende Södertörnskommunerna (handlingar finns tillgängliga hos kommunledningsförvaltningens registrator):

Minnesanteckningar, Verksamhetsberättelse och verksamhetsplan - Södertörnskommunerna 2017, dnr KS/2017:821.

Minnesanteckningar - Södertörnskommunerna 2018 – januari-oktober, dnr KS/2018:625.

Kommunikationsprojekt för Södertörnskommunerna, dnr KS/2018:641.

Ansökan till Tillväxtverket avser systemanalys Näringslivets resor och transporter på Södertörn-Södertörnskommunerna, dnr KS/2018:642.

2019-01-07

Södertörnsmodellen (samarbete om hållbara samhällen tillsammans med Kungliga Tekniska Högskolan, White arkitekter och Vinnova), dnr KS/2018:653.

Verksamhetsplan och samarbetsavtal - Södertörnskommunerna 2018, dnr KS/2018:773.

Direktupphandling- Förstudie teknisk försörjning- Södertörnskommunerna, dnr KS/2018:778.

2019-01-07

§ 21

Delegationsärenden (KS/2018:11)

Beslut

1. Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande och tjänstemän enligt kommunstyrelsens delegationsordning. Beslut som fattats med stöd av delegering ska anmälas till kommunstyrelsen.

Finansansvarig Internbanken

Redogörelse för delegationsbeslut avseende lån och räntederivat för perioden 2018-11-01—2018-11-30, dnr KS/2018:17.

Kommunstyrelsens ordförande

Förordnande av tillförordnad kommundirektör 2019-01-07—2019-03-31 (beslut 2018-12-12, dnr KS/2018:12).

Beslutsattestant för tillförordnad kommundirektör för 10000000-99999999 under tiden 2019-01-07—2019-03-31 (beslut 2018-12-12, dnr KS/2018:91).

Extra årsstämma – AB Botkyrkabyggen (beslut 2018-12-19, dnr KS/2018:414).

Kommundirektören

Förordnande av tjänsteförättande förvaltningschef för arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen 2018-12-04—2018-12-07 (beslut 2018-11-29, dnr KS/2018:12).

Beslutsattestant för HR-chef för 10000000-99999999 under tiden 2018-12-21—2019-01-04 (beslut 2018-11-29, dnr KS/2018:91).

Beslutsattestant för enhetschef för 13114100 från 2018-12-01 (beslut 2018-11-29, dnr KS/2018:91).

Förordnande av tillförordnad förvaltningschef för tekniska förvaltningen 2018-12-10—2019-01-06 (beslut 2018-12-10, dnr KS/2018:12).

Förordnande av tillförordnad förvaltningschef för socialförvaltningen 2019-01-07—2019-03-31 (beslut 2018-12-14, dnr KS/2018:12).

Förordnande av tjänsteförättande förvaltningschef för tekniska förvaltningen 2018-12-19—2018-12-21 (beslut 2018-12-18, dnr KS/2018:12).

2019-01-07

Beslutsattestant för biträdande kommundirektör för 13111000-13113000 från 2019-01-07
(beslut 2018-12-18, dnr KS/2018:91).

Beslutsattestant för controller för 13111000-13113000 från 2019-01-07
(beslut 2018-12-18, dnr KS/2018:91).

Tf biträdande förvaltningschefen
Organisationsförändring, tillskapande av digitaliseringsenhet
(beslut 2018-12-19, dnr KS/2018:798).

Anställning av ny enhetschef upphandling från 2018-08-08
(beslut 2018-07-30, dnr KS/2018:791).

Anställning av ny enhetschef redovisning från augusti 2018
(beslut 2018-07-30, dnr KS/2018:819).

Kanslichefen
Anställning av valhandläggare under tiden 2019-01-07—2019-06-30
(beslut 2018-12-11, dnr KS/2018:768).

Anställning av kommunjurist (senior) från 2019-01-21
(beslut 2018-12-11, dnr KS/2018:767).

Anställning av kommunjurist från 2019-02-21
(beslut 2018-12-11, dnr KS/2018:766).

Enhetschefen för kommunikations- och e-enheten
Anställning av två verksamhetsutvecklare digitalisering
(beslut 2018-11-27, dnr KS/2018:664).

Tf kommundirektören
Förordnande av tillförordnad förvaltningschef för tekniska förvaltningen
2019-01-07—2019-01-31
(beslut 2019-01-07, dnr KS/2019:6).

UPPROPS- OCH VOTERINGSLISTA

Kommunstyrelsen, kl. 16:00-17:24

Datum: 2019-01-07, §§ 1-15, §§ 17-21 bilaga

		NÄRVARANDE		TJÄNSTGÖRANDE ERSÄTTARE		ÄRENDE NR		ÄRENDE NR	
		JA	NEJ			JA	NEJ	JA	NEJ
Östlin Ebba, ordf	S	X							
Melki Gabriel, 1:e v ordf	S	X							
Lundgren Stina, 2:e v. ordf	M	X							
Ekman Marcus, led	S	X							
Lund Tuva, led	S	X							
Viitala Willy, led	M	X							
Thorén Anders, led	TUP	X							
Widercrantz Carl, led	TUP	X							
Inglot Martin, led	SD	X							
Lekander Niklas, led	SD	X							
Einarsson Mats, led	V	X							
Dayne Stefan, led	KD	X							
Gladh Niklas, led	MP	X							
Johansson Lars, led	L	X							
Ahlse Dag, led	C	X							
Ksiazkiewicz Emanuel, ers	Ersättare S	X							
Ingren Lena, ers	Ersättare S	X							
Aslan Robert, ers	Ersättare S	X							
Ros Inger, ers	Ersättare S	X							
Hjelte Kia, ers	Ersättare M	X							
Jönsson Yngve R K, ers	Ersättare M	X							
Jägemalm Camilla, ers	Ersättare TUP	X							
Nakamura Lindholm Karin, ers	Ersättare TUP	X							
Rosensvärd Anne, ers	Ersättare SD	X							
Granberg Östen, ers	Ersättare SD	X							
Amelin Kerstin, ers	Ersättare V	X							
Aydin Yusuf, ers	Ersättare KD		X						
Blom Caroline, ers	Ersättare KD	X							
Persson Myrna, ers	Ersättare MP		X						
Rhawi Caroline, ers	Ersättare L	X							

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Beredskapsplan

Livsmedelskontrollen Botkyrka Kommun

Inledning

Varför en beredskapsplan behövs

Beredskapsplanen för livsmedelskontrollen är framtaget för att stödja handläggarna på miljöenheten vid oförutsedda händelser i samband med livsmedel eller dricksvatten där beredskap kan krävas. Planen ligger i linje med Botkyrka kommuns övergripande plan för beredskap under namnet Samhällsbyggnadsförvaltningens (SBF) krisledningsplan, <https://botwebb.botkyrka.se/sidor/sa-gor-du/vid-kris-olycka-brand-eller-brott/forvaltningarnas-krisberedskap/krisberedskap-samhallsbyggnadsforvaltningen.html>.

Enligt artikel 4 i förordning (EG) nr 882/2004 ska kontrollmyndigheten ha en upprättad plan för beredskap av sin verksamhet. Innehållet av beredskapsplanen för livsmedel och dricksvatten framgår av livsmedelslagstiftningen § 3 d, h i LVFS 2005:21.

Detta dokument kompletteras med rutiner som finns på intranätet i mappen: G:\SBF\MILJÖ\Verksamhet\Styrdokument\Rutiner och instruktioner\2 Rutiner\.

Ansvar och Organisation

Botkyrka kommun

Kommunens övergripande plan beskriver mer hur (SBF) organiserar, leder, samordnar, samverkar och kommunicerar vid hot eller en kris (se bilaga 1).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar

Nämnden ansvarar för att kontrollera att livsmedel och dricksvatten som produceras är säkra. Nämnden ska vid en kris arbeta med att spåra och förhindra spridning av smitta eller föroreningar i livsmedel eller dricksvatten och kommunicera relevant och korrekt information till berörda företag, myndigheter, allmänheten och media. Nämnden har även ansvar för att hålla länsstyrelsen informerad om vad som hänt.

Vid högre krisnivåer kan kommunens centrala krisledning (CKL) ta över för att hantera en kris. CKL består av en krisledningsnämnd (ledamöter och ersättare från kommunstyrelsen) inrättad av kommunfullmäktige. Nämnden kan träda i kraft och fatta beslut om hela eller delar av verksamheter från övriga nämnder vid en kris. Ordföranden eller vid förhinder vice ordförande kan bedöma när en extraordinär händelse enligt lag (SFS 2006:544) medför att nämnden ska träda i funktion. CKL ansvarar även för information till allmänheten, myndigheter, media och andra intressenter.

För övergripande ansvar inom CKL se tabell 1 och 2 i bilaga 1.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens ansvarar över den regionala samordningen mellan olika aktörer och fungerar även som ett stöd för kommunerna. Länsstyrelsens ansvar sträcker sig även över utbrott och spridning av smittämnen via livsmedel eller vatten från djur som kan smitta människor.

Livsmedelsföretagens och vattenproducentens ansvar

Företagen som producerar livsmedel eller dricksvatten har ansvar för sina produkter och deras kvalitet, även under en kris. Företagen har en skyldighet att utreda orsak till problemet, informera alla berörda aktörer samt till kontrollmyndigheten och media. Livsmedelsverksamheter har även en skyldighet att dra tillbaka livsmedel som misstänks vara förorenade så att konsumentens hälsa kan skadas.

Livsmedelskontrollen

Enhetschefen för miljöenheten har det ordinarie ansvaret för livsmedelsgruppens handläggning och organisation. Vid en extraordinär händelse kan CKL organisationen ta över arbetet och är då överordnad förvaltningens krisledningsarbete. Personalen inom livsmedelsgruppen har ingen beredskap utanför ordinarie arbetstid men kan vid behov kontaktas av enhetschefen som har en lista med livsmedelsgruppens privata nummer.

Krisnivåer

Nivå 1 – Kris som berörd förvaltning kan hantera själv

Inträffad händelse där förvaltningen hanterar händelsen inom den egna organisationen.

Nivå 2 – Störning

Inträffad händelse där förvaltningen hanterar händelsen, med stöd av delar av CKL och andra experter.

Nivå 3 – Allvarlig händelse

Inträffad händelse som kräver stöd från andra förvaltningar och hela CKL som bland annat prioriterar resurser. Det kan gälla vid allvarliga skador på person, egendom, miljö, samhället eller verksamheter.

Nivå 4 – Extraordinär händelse

Inträffa händelse där stöd krävs från många förvaltningar, aktörer (offentliga, privata och frivilliga) på regional eller nationell nivå. Händelsen kan kräva att kommunens CKL måste sammanträda och fatta övergripande beslut beroende på händelsens omfattning. En extraordinär händelse omfattar en händelse som kan innebära en allvarlig störning eller risk för viktiga samhällsfunktioner.

Kommunikation och information

Det finns flera vägar för kommunikation till livsmedelsgruppen inom kommunen under ordinarie arbetstid. Information kan inkomma från andra statliga myndigheter (livsmedelsverket) och kommuner via verktyget "rapid alert system for food and feed" (RASFF). Information kan även inkomma via mejl eller telefon från länsstyrelsen, allmänheten, enhetschefen eller företagen inom kommunen.

Vid beredskap där medietrycket bedöms bli högt ska kommunens kommunikatör bli informerad om händelsen eller situationen. Här rekommenderas även att all kommunikation in till kommunen går via kommunens kommunikatör.

Inkommande larm

Information och larm som kommer till livsmedelsgruppen under ordinarie arbetstid når snabbt en handläggare via mail eller telefon genom servicecenter, reception eller kontaktcenter.

Efter ordinarie arbetstid går det att nå kommunen via journalnummer 08-530 610 00. Den primära larmmottagaren i kommunen är den tjänstgörande kommundirektören. Kommundirektören eller den utsedda personen av kommundirektören kontaktar ordförande för CKL för att besluta om:

- Det inträffade ska klassas som en extraordinär händelse;
- Om krisledningsnämnden ska kallas in;
- Om det finns behov av annan samordning mellan nämnder och styrelser inom kommunen.

CKL gruppen kan kontakta miljöenhetens chef som i sin tur kontaktar den handläggare som har lämplig kompetens för att kallas in efter ordinarie arbetstid.

Kontaktlistor

Kontaktlistorna eller larmlistor finns tillgängliga hos den ordinarie krisledningsnämnd, medlemmar i CKL gruppen, enhetscheferna och kommunens kontaktcenter.

Alla externa kontakter och externa samverkande aktörer finns i bilaga 2.

Samordna och samverka

Krisledningsgruppen behöver ha en god förmåga att samverka och leda samverkan med andra aktörer och samordna information snabbt. Samordning av information kan innebära att snabbt identifiera berörda aktörer samt att inhämta, bearbeta, analysera, sprida korrekt och tillförlitlig information.

Kommunen har ett områdesansvar och bygger på att aktörerna av egen vilja medverkar till en samordning av krishanteringen i det geografiska området. Aktörerna kan vara externa företag eller kommunens egna verksamheter.

Kontaktuppgifter till olika verksamheter inom kommunen går att hitta i ärendehanteringssystemet Ecos 2.

Dricksvatten

Vid kriser som rör dricksvatten ska VA-enhetens chef och Norsborgs vattenverk kontaktas. Norsborgs vattenverk ingår i Stockholm vatten och avfall som ansvarar för huvudledningen från Norsborgs vattenverk till Stockholm stad. Kontaktuppgifterna till VA-enheten och Norsborgs vattenverk finns i ärendehanteringssystemet Ecos 2 och på Stockholms vatten och avfalls hemsida.

Vid alla utbrottsrelaterade händelser bör Länsstyrelsen och Smittskydd Stockholm meddelas. Stöd går även att få från Livsmedelsverket via deras utbrottsjour.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bedöma och värdera om dricksvattensproducentens eller VA-enhetens riskvärdering är tillräcklig för att göra en god bedömning samt om åtgärderna är tillräckliga.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samråd med Norsborgs vattenverk eller VA-enheten under en kris gå igenom informationsåtgärder till konsumenten via kommunens kommunikationsplattform, länsstyrelsen, smittskydd Stockholm och media.

Se checklista för dricksvatten, bilaga 4

CKL bör informeras/involveras i de ärenden där läget bedöms så att det kan finnas en större hälsofara/konsekvenser för människor inom kommunen eller för invånare i andra kommuner, samt om det kan komma finnas ett stort media intresse gällande ärendet.

RASFF

Livsmedelsteamet är kopplat till systemet för Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF). Ärenden som kommer in via systemet når registratören först och därefter livsmedelsteamet. Livsmedelsteamet kan av registratören nås under kontorstider.

Rutiner för RASFF går att hitta i G:\SBF\MILJÖ\Verksamhet\Styrdokument\Rutiner och instruktioner\2 Rutiner\.

Beredskap

Beslut om livsmedelsgruppen, eller vilka i livsmedelsgruppen under normal kontorstid ska gå in i beredskap tas av enhetschefen. Enhetschefen ansvarar för kommunikation mellan andra förvaltningschefer, media och om CKL behöver involveras.

Livsmedelskontrollens ansvar vid en beredskap är att ta reda på gruppens insatsbehov, ta reda på vilka interna och externa aktörer som gruppen behöver samverka med, klargöra eventuella åtgärder och insatser som kräver beslut från miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Kompetens

Handläggarens kompetens i livsmedelsgruppen är kartlagd och går att hitta i kompetensrosen G:\SBF\MILJÖ\Personal\Våra kompetense\. Därifrån kan enhetschefen välja en lämplig handläggare som stöttar i ett krisläge inom miljö och hälsoskyddsnämnden.

Avslutning

Det är CKL som beslutar och meddelar livsmedelsgruppen när en kris anses vara över och arbetet kan gå över till det normala. Livsmedelsgruppen ansvarar därefter att meddela berörda livsmedelsföretagare och andra externa aktörer som varit i direkt kontakt med livsmedelsgruppen att krisen och beredskapen är avslutad.

Utvärdering and revidering

Efter ett avslutat beredskapsläge ska arbetet som genomfördes inom livsmedelsgruppen utvärderas. Utvärderingen ska innehålla vad som fungerat bra i arbetet, förbättringsmöjligheter och hur uppkomna konsekvenser skulle kunnat undvikas. Efter utvärderingen bör denna beredskapsplan ses över om något går att förbättra eller tydliggöra för livsmedelsgruppen.

Beredskapsplanen rekommenderas att ses över vart tredje år för en revidering och om det som står i den fortfarande är aktuellt.

Bilaga 1 – Övergripande ansvar inom CKL gruppen

Tabell 1. Övergripande ansvar inom CKL med position, ansvarig inom varje position och deras ersättare vid behov.

Position	Ansvarig	Ersättare
Krisledningschef	Förvaltningschef	Miljöchef
Stabschef	Administrativ chef	Kart- och mätenhetens chef
Kommunikatör	Kommunikationsansvarig	Webbkommunikatör
Loggförare	Nämndsekreterare	Krisledningschef
Analysfunktion	Gata-parkenhetens chef	Mark- och exploateringsenhetens chef
Planeringsfunktion	Planenhetens chef	Bygglovenhetens chef

Samhällsbyggnadsnämnden ansvar är att:

- Fatta beslut om samhällsbyggnadsnämndens krisplan;
- Fatta beslut som är överordnat krisledningschefens/förvaltningschefens mandat;
- Om beslut behöver fattas annan tid än att nämnden sammanträder kan ordförandebeslut fattas;

Tabell 2. Övergripande ansvarsfördelning inom krisledningsgruppen

Position	Ansvar
Krisledningschef	<ul style="list-style-type: none"> - Sammankallar och leder krisledningsgruppen; - Utser talesperson; - Gruppens underhåll, säkerhet och kontakter med myndigheter, nämndordförande, politiker och kommundirektören; - Bedömer behovet av avlösning; - Beslutar med Stabschef när krisen är över;
Stabschef	<ul style="list-style-type: none"> - Samordnar och leder det operativa arbetet i gruppen; - Kontrollerar att order blir genomförda och dokumenterade; - Håller krisledningschefen uppdaterad om händelseutveckling; - Gör löpande prognos över konsekvens och förändringar av lägesbilden; - Beslutar med krisledningschefen när krisen är över; - Utvärderar krisledningsarbetet efter en kris;
Kommunikatör	<ul style="list-style-type: none"> - Bedömer målgruppers behov (ex. språk) och ger rekommendationer; - Service till media och stöd till talesperson; - Omvärldsbevakar och analyserar bilden av krisen i media; - Arbetar fram budskap utifrån krisens förlopp; - Information på webb och sociala medier; - Informerar kontaktcenter, reception och medborgarkontor; - Uppdaterar larmlistor; - Informerar när krisen är avslutad;
Loggförare	<ul style="list-style-type: none"> - Loggar, sammanställer händelser och material; - Upprättar checklistor; - Sammanställer alla dokument efter krisen;
Analysfunktion	<ul style="list-style-type: none"> - Analyserar utveckling (sannolikhet och farligaste alternativet) 24 timmar, en vecka eller 14 dagar; - Lämna förslag på vad som bör göras och behovet av resurser; - Ifrågasätta och granska kritiskt de övergripande besluten;
Planeringsfunktion	<ul style="list-style-type: none"> - Identifiera och planera samordningsbehov inom kommunen och mellan verksamheter och kommuner; - Bevakar arbetet mot lagstiftningen; - Analyserar kommande kostnader;

Bilaga 2 – Extern kontaktlista

Verksamhet / Aktör	Telefon / Mejl
Smittskydd Stockholm	08-123 143 00 (växel) 08-123 143 17 (Joanna, epidemiolog) https://www vardagivarguiden.se/Behandlingsstod/Smittskydd/om/kontakt/
Livsmedelsverket	08-518 336 50 (växel) 08-518 336 58 (Jan-Erik, driftchef) 0713-482 171 (Beredskap) https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/krisberedskap/
Norsborgs Vattenverk	08-522 120 00 (växel) Ärendesystem Ecos 2
VA-enheten	Ärendesystem Ecos 2
Jordbruksverket	0770-223 223 (växel) https://www.jordbruksverket.se/
Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA)	018-67 40 00 (växel) 018-67 40 01 (TiB, SVA)
Myndighet för Samhällsskydd och Beredskap (MSB)	https://www.msb.se/
Nationella vattenkatastrofgruppen (VAKA)	020-30 20 30
Eurofins - labb	010-490 83 10 (Support livsmedel) 010-490 83 52 (Support mikrobiologi) 010 490 83 20 (Karin Sabel, kundansvarig)
Polisen	
Länsstyrelsen	010-223 10 00
Livsmedelsföretagen	Ärendesystemet Ecos 2

Bilaga 4 – Dricksvatten

Information att ta reda på	Svar
När upptäcktes föroreningen?	
Möjlig orsak	
Risk föroreningar eller smitta p.g.a. lågt tryck i ledningsnät	
Åtgärder	
Tidsaspekter för åtgärder	
Rekommendationer	
Planerad provtagning	
Vem som analyserar prover	
När provsvaren kommer	
Kokningsrekommendationer	
Omfattning geografiskt konsumenter	
Omfattning geografiskt livsmedelsverksamheter	

2019-01-22

Referens

Jonathan Kearney
Dan Arvidsson

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden

Statusrapport

Uppföljning av åtgärdsarbetet inom naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden

Innehåll

Innehåll	2
Sammanfattning	3
Botkyrkas gröna värden, mål och organisation	4
Uppnådda resultat under 2018	5
Mål 1 Tillgodose Botkyrkabornas behov av natur, nu och i framtiden	5
Mål 2 Värna och utveckla naturvärdena.....	6
Mål 3 Värna och utveckla de gröna kulturmiljövärdena	7
Mål 4 Öka kunskapen och förståelsen för naturen	8

Sammanfattning

Naturvårdsprogrammets syfte är att skapa förutsättningar i kommunen för en rik biologisk mångfald, stimulerande friluftsliv, god hälsa och ett boende med god tillgänglighet till naturen. Programmet har fyra övergripande mål; tillgodose Botkyrkabornas behov av natur – nu och i framtiden, värna och utveckla naturvärdena, värna och utveckla de gröna kulturmiljövärdena samt öka kunskapen och förståelsen för naturen. För att nå målen har ett åtgärdsprogram tagits fram som uppdateras årligen. Arbetet drivs av en förvaltningsövergripande naturgrupp som rapporterar till en styrgrupp. Kort beskrivet har det under 2018 vidtagits åtgärder inom tillsyn och skötsel av naturreservat, skötsel såsom stängsling, bete och slåtter på ängs- och hagmarker, skyltning och markering samt underhåll av spänger på vandringsleder, två nya leder har röjts och markerats, kulturmiljöer har synliggjorts, ett nytt projekt, Hågelby hage, har påbörjats med hjälp av statliga bidrag som syftar till att restaurera gammal hagmark och synliggöra fornlämningar, information i Naturkartan.se (app och webbsida) har uppdaterats, och inventering av tjäder, fladdermöss och sandlevande arter, de två senare med statligt bidrag, har genomförts. För att genomdriva åtgärderna har samarbete skett med markägare, Sportfiskarna, Botkyrka-Salems naturskyddsförening, Stockholm Stad, De Laval Hamra gård förutom med UBAB och interna enheter.

Botkyrkas gröna värden, mål och organisation

Naturvårdsprogrammets syfte är att skapa förutsättningar i kommunen för en rik biologisk mångfald, stimulerande friluftsliv, god hälsa och ett boende med god tillgänglighet till naturen. Geografiskt omfattar naturvårdsprogrammet hela Botkyrka kommun, utom områden inom tätare bebyggelse. Programmet antogs av kommunfullmäktige 2010-11-25 (och reviderades av miljö- och hälsoskyddsnämnden 2017-08-28) och ska vara vägledande för flera olika nämnder och förvaltningar. Målen utgör strategin för det kommunala vattenarbetet och fastställdes av kommunfullmäktige 2017-10-26. Operativt ansvarig för naturvårdsprogrammets genomförande är samhällsbyggnadsnämnden. Naturvårdsarbetet samordnas av

miljöenheten och drivs av en naturgrupp bestående av representanter från olika förvaltningar och enheter. Naturgruppen rapporterar till en styrgrupp som består av förvaltningschefer och enhetschefer från berörda förvaltningar. Miljöchefen är sammankallande i styrgruppen. Naturgruppen, liksom styrgruppen, träffas fyra gånger om året.

Målen med programmet är att:

- Tillgodose Botkyrkabornas behov av natur – nu och i framtiden
- Värna och utveckla naturvärdena
- Värna och utveckla de gröna kulturmiljövärdena
- Öka kunskapen och förståelsen för naturen

För genomdrivande av naturvårdsprogrammet har ett åtgärdsprogram tagits fram. Åtgärdsprogrammet uppdateras en gång per år av naturgruppen och fastställs av styrgruppen. På följande sidor redovisas de åtgärder som genomförts under respektive mål, under 2018. Åtgärdena finansieras genom en budget (400.000 kr) speciellt avsatt för naturvårdsändamål, och via nämndernas ordinarie budget, samt med stöd av statliga bidrag.

Uppnådda resultat under 2018

Mål 1 Tillgodose Botkyrkabornas behov av natur, nu och i framtiden

Vandringsleder i naturreservat

Tillsyn har utförts av vandringsleder, inklusive borttagning av uppkomna hinder, i samtliga naturreservat.

Vinterskogen

Nya informationsskyltar, inklusive ett antal nya skyltställ, har satts upp. En ny vandringsled, *Dynamiten*, har färdigställts. Leden löper runt det översvämmande området vid slutet av Lavretsvägen, i östra delen av reservatet. Grillhusets tak har tjärats in under sommaren. Bron som byggdes av orienterarna inför ”25 mannaorienteringen” kompletterades med handräcke och spänger. I den sydöstra strandkanten av Brosjön har unggran glesats ut, för att skapa en bättre sjökontakt för besökare och för att gynna lövträden (miljö- och gata-parkenheten).

Hörningsnäs naturreservat

En ny led, *Lundstigen*, som löper genom den lummiga lundskogen i södra delen av reservatet har färdigställts och skyltats (miljöenheten).

Aspens naturstig

Spänger, inklusive den tillgänglighetsanpassade delen, har underhållits med hjälp av sommarjobbarna. Skyltar som varnar för halkrisk har satts upp (gata-parkenheten).

Åvinge naturreservat

Vandringsleden har förstärkts med ett rasplank i den branta backen som leder upp från parkeringsplatsen och en extra spång har placerats över den blöta sänkan precis intill parkeringen (gata-parkenheten).

Mål 2 Värna och utveckla naturvärdena

Hagen i Björndammen

Elstängsel för att hålla nötkreatur sattes upp innan den örtrika hagmarken betades av tre tjurkalvar. Örnbräken har bekämpats (miljöenheten).

Grönsläotts hage

Även Grönslätt har fått elstängsel för nötboskap och har betats av de tre tjurkalvarna och örnbräken har bekämpats (miljöenheten). (I denna betesmark återkom under hösten 2018 den hotklassade fältgentianan som inte hade återfunnits sedan 2003.)

Himmelsboda hage

Hagmarken har betats av Hamra gårds kvigor och örnbräken har bekämpats (miljöenheten).

Hörningsnäsängen

Fagning av ängen som ligger inom Hörningsnäs naturreservat utfördes under våren och ängen slogs av Botkyrka-Salems naturskyddsförening och av miljöenheten i augusti (miljöenheten).

Källtorpsängen

Fuktängen vid Källtorp i den östligaste delen av kommunen har slagits (miljöenheten).

Fårhagen på Ekholmen

Hagen i Ekholmen naturreservat betades inte 2018. Anledningen var att djurägaren blev skadad och kunde inte leverera djur på plats. Ett antal mindre träd hade olovligen fällts under vintern, rester omhändertogs med hjälp av sommarjobbarna och rotstubbar sågades bort. Av trädresterna skapades s.k. biodepåer till gagn för hotade svampar och insekter (miljöenheten och gata-parkenheten).

Mälarpromenaden

Bäver har fortsatt ställa till problem och bäverfällda träd längs promenaden har röjts undan för att underlätta framkomligheten. Ett antal grövre aspar med höga naturvärden kläddes in med nät (gata-parkenheten).

Våtmarkerna i Snäckvikens dalgång

Stängslet runt Snäckstaviks våtmark har kontrollerats och reparerats innan korna släpptes på bete. Vegetation under elstängslet har röjts och tillsyn av boskapen har utförts dagligen. Nytt femårigt arrendeavtal har skrivits med markägaren. Länsstyrelsen beviljade tillstånd för bäverdammrivning i Snäckstaviksbacken, för att möjliggöra för gäddor att simma upp och leka i Kyrksjöns våtmark. Bäverdamm har rivits under denna period (miljöenheten).

Svartkällskogens naturreservat

Delar i av skogen i reservatet har luckhuggits och glesats ut i enlighet med skötselplanen. Ett område kring en gammal kolmila har frilagts och informationsskylt satts upp. Ett mindre område har utsatts för barkborrangrepp och utveckling och spridning ska kontrolleras kommande året (miljö- och gata-parkenheterna).

Mål 3 Värna och utveckla de gröna kulturmiljövärdena

Hagmarker kring Skrävsta

Stängslet kontrollerades innan fåren släpptes på bete. Ett område kring Hogslaby har stängslats som extra bete till 4H gårdens djur (miljö- och gata parkenheterna samt kultur- och fritidsförvaltningen).

Hågelby Hage

Ett LONA-bidragsfinansierat projekt för restaurering av hagmark norr om Hågelby gård startade. Gammalt fårstängsel har tagits bort med hjälp av sommarjobbare. Inventering av järnåldersgravfälten har utförts och möte med intresseföreningar hållits. Entreprenörer har röjt sly, mindre träd och unggran (miljö- och gata-parkenheten samt kultur- och fritidsförvaltningen).

Mål 4 Öka kunskapen och förståelsen för naturen

Biologisk miljöövervakning

En uppföljande inventering av tjädertuppar i Lida naturreservat utfördes under vårvintern 2018. Två LONA-finansierade inventeringsprojekt pågår: Sandartsinventering 2018-2020 har påbörjats och fem grustäktsområden har inventerats och fladdermusinventering 2017-2019 i samarbete med Södertörnsekologerna har fortsatt. Delresultaten från inventeringssäsongen har sammanställts (miljöenheten).

Naturkartan.se

Information och bilder i *Naturkartan.se* (app och webbsida) har uppdaterats som en del av det kontinuerliga informationsarbetet.

Naturporten i Lida

Ett möte har hållits med en leverantör av pedagogisk information. En plan för utveckling av utbudet togs fram och tjänster beställdes (miljöenheten).

2019-01-21

Referens

Dan Arvidsson

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnamnden
Samhällsbyggnadsnamnden
Tekniska namnden

Statusrapport

Uppföljning av åtgärdsarbetet inom vattenprogrammet Botkyrkas blå värden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Vattenarbetets mål och organisation.....	4
Uppnådda resultat under 2018	5
Tumbaåns avrinningsområde	5
Kagghamraåns avrinningsområde.....	8
Kustvatten	10
Grundvatten	11

Sammanfattning

Vattenprogrammets syfte är att skapa förutsättningar för naturliga ekosystem i sjöar, vattendrag och hav och god tillgång på rent grundvatten. Vattenprogrammet är ett paraplydokument som anger vilka mål kommunen har med vattnet och vad som krävs för att uppnå målen. Programmet har fyra övergripande mål; skapa förutsättningar för naturliga ekosystem, tillgodose Botkyrka-bornas behov av dricksvatten, skapa förutsättningar för rekreation och fiske samt öka kunskapen och förståelsen för vatten. Vattenmyndighetens miljökvalitetsnormer ska följas. För att nå målen har ett åtgärdsprogram tagits fram. Arbetet drivs av en förvaltningsövergripande vattengrupp som rapporterar till en styrgrupp. Kort beskrivet har det under 2018 vidtagits åtgärder inom dagvattenrening, tillsyn av enskilda avlopp, minskning av näringsläckage från åkermark, framdragning av kommunalt vatten och avlopp, miljöövervakning, åtgärdande av vandringshinder, förstudie för att minska risken för översvämning, möjliga framtida kommunala vattentäkter, åtgärder för att minska belastningen på avloppsreningsverk och sanering av förorenad mark. För att genomdriva åtgärderna har samarbete skett med bl.a. Salems och Södertälje kommuner, Sportfiskarna, Stockholm Stad, De Laval Hamra gård, Uttrans vattenvårdsgrupp och markägare.

Vattenarbetets mål och organisation

Vattenprogrammets syfte är att skapa förutsättningar för naturliga ekosystem i sjöar, vattendrag och hav och god tillgång på rent grundvatten. Vattenprogrammet kan ses som ett paraplydokument som anger vilka mål kommunen har med vattnet och vad som krävs för att uppnå målen. Under paraplyet kan andra strategier, program och planer vara verktyg för att nå målen inom ett mer avgränsat ämnesområde, t.ex. dricks- och dagvattenhantering. Programmet omfattar allt vatten inom kommunens gränser, men fokuserar på de av Vattenmyndigheten utpekade vattenförekomsterna. Vattenprogrammet beslutades av miljö- och hälsoskyddsnämnden 2016-12-05 (rev. 2017-09-18) och ska vara vägledande för flera olika nämnder och förvaltningar. Målen utgör strategin för det kommunala vattenarbetet och fastställdes av kommunfullmäktige 2017-05-23. Operativt ansvarig för vattenprogrammets genomförande är samhällsbyggnadsnämnden. Vattenvårdsarbetet samordnas utav miljöenheten och drivs av en vattengrupp bestående av representanter från olika förvaltningar och enheter. Vattengruppen rapporterar till en styrgrupp som består av förvaltningschefer och enhetschefer från berörda förvaltningar. Miljöchefen är sammankallande i styrgruppen.

Målen med programmet är att:

- Skapa förutsättningar för naturliga ekosystem
- Tillgodose Botkyrkabornas behov av dricksvatten
- Skapa förutsättningar för rekreation och fiske
- Öka kunskapen och förståelsen för vatten

För att bedöma om vi når målen används i huvudsak Vattenmyndighetens miljökvalitetsnormer som värdemätare och som ska följas. Vattenmyndigheten har tagit fram ett åtgärdsprogram för distriktet Norra Östersjön. Dessa åtgärder har sedan brutits ned och specificerats genom att vi tagit fram ett lokalt åtgärdsprogram för Botkyrka. Åtgärderna är indelade efter vattenförekomst och som generella åtgärder. Åtgärdsprogrammet är ett levande dokument som uppdateras av vattengruppen en gång per år och fastställs sedan av styrgruppen.

Åtgärderna finansieras i dagsläget av respektive nämnd/förvaltning, VAKollektivet och statliga bidrag.

Uppnådda resultat under 2018

Tumbaåns avrinningsområde

- Miljöövervakning i form av vatten- och sedimentprovtagning (VA-avdelningen).

Uttran

Uttran inkl. Utterkalven lider som så många andra sjöar i regionen av för mycket näringstillförsel. Sjön delas av kommunerna Botkyrka, Salem och Södertälje. Kommunen har under året samarbetat med Uttrans vattenvårdsgrupp (UVVG) samt med Salems och Södertälje kommuner, för att skapa en samsyn över problembilden och vad som behöver göras för att klara god status. I Botkyrka står förorenat dagvatten för en stor del av belastningen. Följande har utförts (ansvarig enhet/avdelning står inom parantes):

- Detaljprojektering av dagvattenreningsanläggning uppströms Utterkalven. Möte med Uttrans fastighetsägareförening och UVVG. (VA-avdelningen och miljöenheten).
- Detaljprojektering av dagvattenreningsanläggning uppströms Seger sjön. Möte med Uttrans fastighetsägareförening och UVVG. (VA-avdelningen och miljöenheten).
- Uppföljning av tillsynskampanj av enskilda avlopp från 2017, har bl.a. resulterat i en stor (12 hushåll) gemensam avloppsanläggning på Vreta-berg och en planerad i Ensta (5 hushåll) (miljöenheten).
- Kommunen har ställt upp med containrar när boende rensat Utterkalven från skräp på Uttrans vattenvårdsgrupps initiativ (gata-parkenheten).
- Rensning av kanal mellan Segersjön och Utterkalven (gata-parkenheten).

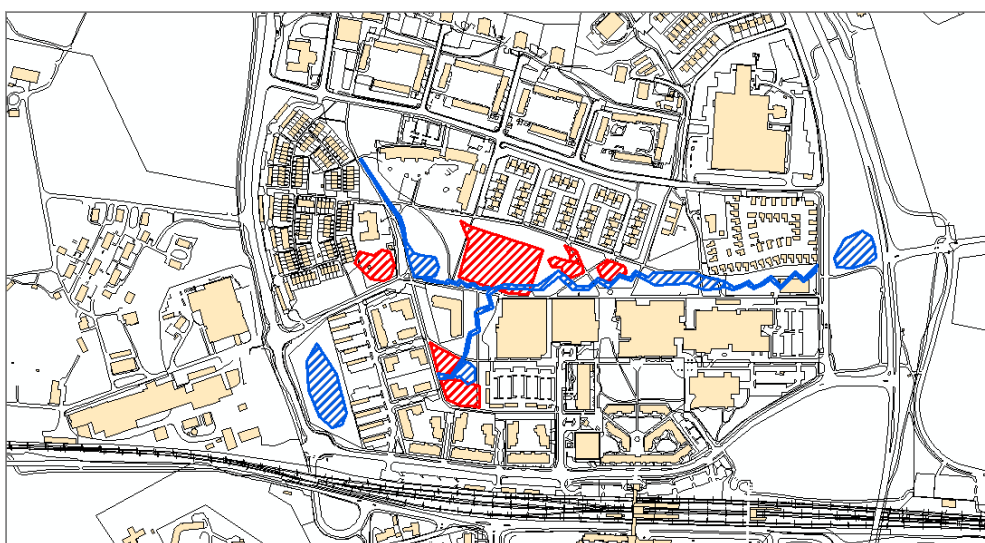
Tumbaån (nedströms Uttran) inklusive Harbrobäcken

Tumbaån klarar inte god status på grund av bl.a. vandringshinder, hög närsaltbelastning och förekomst av PFOS. Stora mängder orenat dagvatten tillförs ån från bebyggelse och vägar i Tumba. Ån får även ett närsalttillskott från åkrarna på Hamra gårde. Till Tumbaån rinner Harbrobäcken som bl.a. avvattnar Stora och Lilla Dammen öster om Storvreten. Följande har utförts:

- I ett samarbete mellan DeLaval Hamra gård och kommunen med stöd av statliga LOVA-bidrag, har lerhaltig åkermark strukturkalkats för att minska närsaltläckaget till vattendraget (mark- och exploateringsenheten och miljöenheten).
- Genom kartstudier och fältbesök undersökt möjligheter att utföra dagvattenanläggningar och fördröjningsmagasin (VA, miljöenheten, gata-parkenheten).

2019-01-21

- Förstudie av dagvattenreningsanläggning mellan Hans Stahles väg och Hågelbyleden (VA-avdelningen).
- Förstudie av Tumbaån och dagvattenhantering i Tumba norr om järnvägen för att minska risken för översvämningar och utföra åtgärder som syftar till att klar miljö kvalitetsnormerna för Tumbaån (*Tumba Dagvattenpark*, hösten 2018, VA-avdelningen och miljöenheten).

 Öppen vattenyta

 Översvämningssyta

*Schematisk bild över förslag att öppna upp Tumbaån, anlägga översvämningssytor och dagvattenanläggningar för att klara bebyggelsen från översvämningar och förbättra statusen i Tumbaån och Tullingesjön så att miljö kvalitetsnormerna kan följas, och samtidigt bidra till spännande miljöer i Tumba (*Tumba dagvattenpark*, 2018).*

- Förstudie av fördröjningsmagasin i Storstretsparken (gata-parkenheten och VA-avdelningen)
- Åtgärdat vandringshinder genom att bygga en fisktrappa i Harbrobäck- en tillsammans med DeLaval Hamra gård och Stockholm Stads fiskeri- konsulenter (miljöenheten).

Nygjord fisktrappa nedströms branddamm i Harbrobäcken, december 2018.

Älvestaån (inkl. Aspen)

Både sjön Aspen och Älvestaån är klassade som vattenförekomster och ligger uppströms Tullingsesjön. Båda vattenförekomsterna har måttlig ekologisk status p.g.a. vandringshinder och höga närsalhalter. Trots att strukturräkning av åkrarna kring Älvestabäcken genomfördes genom ett LOVA-bidragsfinansierat

samarbete mellan kommunen och DeLaval Hamra gård år 2014, är närsalhalterna fortfarande för höga i vattendraget. Följande åtgärder har utförts:

- Tillsyn av enskilda avlopp (miljöenheten).
- Tillsyn av djurhållning (miljöenheten)
- Detaljprojektering av anslutning av Skårdal till kommunalt vatten och avlopp (VA-avdelningen).
- Vinterprovtagning av sjön Aspens vatten (miljöenheten).
- Påbörjat förstudie av dagvattenreningsanläggning nedströms Tuna industriområde (VA-enheten).

Albysjön

Albysjön är klassad som en vattenförekomst och ingår i Östra Mälarens primära skyddszon. Den ekologiska statusen är god men sjön uppnår inte god kemisk status p.g.a. förekomst av tributyltenn (TBT) och PFOS.

- Projektering av stora dagvattenreningsanläggningar i Fittja (VA-avdelningen).

Kagghamraåns avrinningsområde

- Miljöövervakning genom vattenprovtagningar i 11 provtagningspunkter 12 ggr/år (miljöenheten).
- LONA-bidragsfinansierat projekt tillsammans med bl.a. Sportfiskarna, Södertälje, Nynäshamn och Haninge kommuner startat; *Hydrologisk restaurering av Södertörns avrinningsområden* (miljöenheten).

Malmsjön

Sjön är idag inte klassad som en vattenförekomst, men kommer att bli en vattenförekomst tillsammans med Axån. Sjön har länge lidit av hög närsaltbelastning, både från avrinningsområdet (extern belastning) och genom läckage av fosfor från sediment (intern). 2007 lät VA-avdelningen fälla fosfor i sedimenten, vilket fick närsalhalterna att sjunka betydligt i vattnet. Men de senaste åren har halterna åter börjat öka.

- Genom kartstudier och fältbesök undersökt möjligheter att utföra dagvattenanläggningar och fördröjningsmagasin (VA, miljöenheten, gataparkenheten).
- Förstudie av dagvattenreningsanläggning nedströms Bremora påbörjad (VA-avdelningen).
- Förhandlingar med markägare uppströms sjön Somran om att få rådighet över mark för att anlägga våtmark (miljöenheten och mark- och exploateringsenheten).

- Miljöövervakning; sommar- och vinterprovtagning av Malmsjöns vatten (miljöenheten).

Vinterprovtagning av Malmsjöns vatten.

Kagghamraån inklusive Norrgaån, Uringebäcken och Brinkbäcken

Vattenförekomsten Kagghamraån inkluderar även Norrgaån. Vattendraget klarar inte god ekologisk status p.g.a. hög närsaltbelastning och bristande kontinuitet (vandringshinder). Det klarar inte heller god kemisk status p.g.a. förekomst av PFOS. Följande har utförts under 2018:

- Detaljprojektering av dagvattenreningsanläggningar för Friluftsstaden Riksten har påbörjats (VA-avdelningen).
- Utbyggnad av kommunalt vatten- och avlopp till Kagghamra tomtområde (VA-avdelningen).
- Tillsyn av enskilda avlopp i Tegelvreten, Norrga, Råby och Iselsta (miljöenheten).
- Ansökan om statliga LOVA-bidrag för framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Norrgaån (miljöenheten).
- Inventerat och åtgärdat vandringshinder för havsöring i form av bäverdämmen. Kontakt med Länsstyrelsen, markägare och jakträttsinnehavare (miljöenheten).

Uringebäcken, oktober 2018. Bäver ger upphov till mycket praktiskt arbete för att hålla vandringsvägarna öppna för havsöringen.

- Miljöövervakning; vattenprovtagning av sjöarna Getaren (2 ggr) och Bysjön (1 ggr) (miljöenheten).

Kustvatten

Kaggfjärden

Kaggfjärden är en vattenförekomst som inte klarar god ekologisk status p.g.a. hög närsaltbelastning. Följande har utförts:

- Sanering av Sjöbergs varv med avseende på framför allt arsenik med hjälp av statliga bidrag (mark- och exploateringsenheten och miljöenheten).
- Restaurering av våtmark i f.d. Kyrksjön (miljöenheten).
- Utbyggnad av kommunalt vatten- och avloppsnät till Kagghamra tomtområde (VA-avdelningen).

Himmerfjärden

Himmerfjärden klarar inte god status p.g.a. näringsämnen och förekomst av tributyltennföreningar. Följande har utförts:

- Uppströmsarbete som syftar till att minska belastningen på Himmerfjärdsverket som släpper ut sitt renade avloppsvatten i fjärden (VA-avdelningen och miljöenheten).

Grundvatten

Vårstas och Uttrans grundvattenmagasin

Både Vårstas och Uttrans grundvattenförekomster har tidigare utnyttjats som råvattentäkter till kommunalt dricksvatten. Båda utgör grundvattenförekomster och klarade god kvantitativ och god kemisk status, i Vattenmyndighetens senaste bedömning. De pekas ut som potentiellt viktiga dricksvattenresurser i kommunens Vattenförsörjningsplan från 2017. Vattenverket i Vårsta stängdes 1974 och Segersjöes vattenverk stängdes år 2000, p.g.a. stigande kloridhalter. VA-avdelningen utreder möjligheten att återigen utnyttja grundvattnet för framställning av dricksvatten, framför allt utifrån ett scenario där leveransen från Norsborgs vattenverk stoppas. Följande har gjorts:

- Miljöövervakning; provtagning av vattnets kvalitet och nivåmätning av grundvattennivåerna (VA-avdelningen).

Tullingeåsens grundvattenmagasin

Tullingeåsen ingår i grundvattenförekomsten *Tullingeåsen-Ekebyhov.Riksten* som klarar god kvantitativ status men inte god kemisk status. Anledningen är att PFAS11 överskrider riktvärdet. Tullinge vattenverk stängdes 2011 p.g.a. att PFOS (ingår i PFAS11) upptäcktes i vattnet. PFAS i grundvattnet härstammar från brandsläckningsskum från en brandövningsplats på f.d. flygflottiljen F18. Ansvariga för utsläppet är Försvaret. Följande aktiviteter har ägt rum:

- Granskat och kommenterat rapport om PFAS från försvaret. Deltagit på möten med försvaret och ställt krav på mer långsiktiga åtgärder (miljöenheten och VA-avdelningen).

2019-01-15

Dnr sbf/2019:16

Referens

Ingrid Molander

Mottagare

Miljö- och hälsoskydds-
nämnden

Omvärldsanalys 2019/19-2023, miljö- och hälsoskydds- nämndens verksamhetsområde.

Inledning

I det här dokumentet redovisas omvärldsanalysen som berör externa och interna faktorer som påverkar miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområde på kort och lång sikt. Omvärldsanalysen bygger på nya/ändrade lagar och statliga utredningar. Regeringens budgetproposition tas inte upp på grund av den fördröjda regeringsbildningen, och därför inte heller regeringsbrev till centrala myndigheter. Utgångspunkt är några av de nationella miljömålen. En analys och en trendspaning görs under varje område. Först görs en sammanfattande analys. I mitten en fördjupning och sist kommer interna faktorer som rekryteringsläge.

Huvudprocess: Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna

Sammanfattande analys, beskrivs mer ingående i text i dokumentet

---

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en fortsatt trång sektor inom tillsyn utifrån nämndens ansvar. Ny lagstiftning kommer inom perioden inom livsmedelstillsyn, tobakslagen och kemikalietillsyn.
- Klimatarbetet är fortfarande prioriterat. Utsläpp från den ökande trafiken är en utmaning. Kommunens Klimatstrategi uppdaterades 2018. Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar med den genom rollen att samordna det operativa klimatarbetet. Under 2019 ska en klimatanpassningsstrategi vara klar.
- Fortsatt prioritering av målet ”en giftfri miljö”. Ett program för mikro och makroplaster för kommunen togs fram under 2018, på uppdrag av kommunfullmäktige. Programmet har varit på remiss till nämnderna och ska nu vidare till kommunfullmäktige för beslut 2019. Ett kemikalieprogram håller på att arbetas fram.
- Vattenprogrammet, Botkyrkas blå värden, antaget av kommunfullmäktige 2017, visar att investeringar behövs för dagvatten och dricksvatten samt ökade tillsynsinsatser. I kommunens mål och budget har ett mål gällande vatten lagts till från 2019.

2019-01-15

- Värdet av ekosystemtjänster ska tas med i detaljplaner enligt mål och budget. Miljö- och hälsoskyddsnämnden deltar i det arbetet.
- Arbetet med ny avfallsplan 2020-2030 för kommunen fortsätter och begreppet Cirkulär Ekonomi utvecklas.

Externa faktorer, analys av hur de påverkar kommunen och en bedömning av trender

---

Lagstadgad tillsyn

Intressenterna är många inom miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområde. Lagstiftaren har krav på att tillsynen utförs. Miljö- och hälsoskyddsnämndens kontaktyta med invånare, företag, intresseorganisationer, föreningar och statliga myndigheter är stor. Över 1000 inspektioner görs per år. Rapporteringsansvaret är ibland betungande.

Nu finns den nya kontrollförfordningen (EU) nr 2017/625 för livsmedelskontrollen publicerad. Från december 2019 ska huvuddelen av den tillämpas i stället för kontrollförfordning (EG) nr 882/2004. Det kommer att innebära succesiva förändringar i svensk lagstiftning och livsmedelskontrollen. Den 12 december 2018 beslutade riksdagen om en ny lag om tobak och liknande produkter som kommer träda i kraft den 1 juli 2019. Den nya lagen innebär ett utökat rökförbud på exempelvis idrottsplatser, lekplatser, hållplatser och perronger samt entréer till lokaler som allmänheten har tillträde till. Dessutom införs rökfria uteserveringar. Lagen omfattar även elektroniska cigaretter och örtprodukter för rökning. Det blir även krav på tillstånd för partihandel och detaljhandel med tobak liksom hårdare straff vid olaglig tobaksförsäljning.

Analys

För att hantera lagstiftarens krav görs behovsbedömningar av förvaltningen, som sedan omsätts i en tillsynsplan enligt miljöbalken, tobakslagen och livsmedelslagen. Trots förstärkt budget kan inte alla områden i behovsutredningarna tas med i tillsynsplaneringen med befintliga resurser. Den delegerade tobakstillsynen har låg avgiftsfinansiering. Botkyrka kommun har ställt sig bakom Tobacco Endgame – rökfritt Sverige 2025 vilket innebär att kommunen behöver arbeta aktivt med att minska rökning i kommunen. Den nya lagen om tobak och liknande produkter kommer innebära mer tillsynsresurser.

2019-01-15

Företagen bedömer tillsynens rättsäkerhet, bemötande, information, tillgänglighet och effektivitet i NKI (Nöjd kundindex). Miljöenheten får höga poäng av företagen, och vi arbetar i vårt förbättringsarbete att behålla vårt goda resultat.

Trend

Miljöenheten har länge effektiviserat och slimmat organisationen. Enheten arbetar tillsammans med andra kommuner i projekt inom ”Miljösamverkan Stockholms län”. Det effektiviserar tillsynen. Samtidigt ökar antalet tillsynsobjekt stadigt i takt med att kommunen växer. Även kraven på tillsynens omfattning ökar. Staten ställer större krav på att kommunernas tillsyn ska vara tillräcklig och likvärdig. Länsstyrelsen gör revisioner på plats, och många centrala myndigheter kräver in uppgifter om kvalitet och omfattning i enkäter och undersökningar.

Ett förändrat klimat

Efter riksdagsvalet i september 2018 dröjde det fyra månader innan en ny regering utsågs. I december, när Sverige styrdes av en övergångsregering, röstades Moderaternas och Kristdemokraternas budget för 2019 igenom av riksdagen. Miljöbudgeten för 2019 sänktes med 1 miljard jämfört med budgeten för 2018. Nu har en ny regering tillträtt och utfästelser har gjorts för miljö- och klimatsatsningar som kommer att tas med i vårbudgeten. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsnation enligt regeringsförklaringen.

I juni 2017 antog riksdagen ett klimatpolitiskt ramverk som består av en klimatlag, nya klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket baseras på överenskommelsen inom den parlamentariska Miljömålsberedningen. Klimatlagen som trädde i kraft 1 januari 2018 innebär att regeringen varje år ska lämna en klimatredovisning till riksdagen i samband med budgetpropositionen och ta fram en klimathandlingsplan för varje mandatperiod. Som långsiktigt klimatmål ska Sverige senast 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Riksdagen antog också nya etappmål till 2030 och 2040. Det klimatpolitiska rådet ska bistå regeringen med en oberoende utvärdering av hur den samlade politik som regeringen lägger fram är förenlig med klimatmålen. Alla samhällssektorer ska bidra i klimatomställningen och klimatpolitiken ska integreras i regeringens samlade politik.

Genom initiativet Fossilfritt Sverige stärker regeringen dialogen med näringsliv, kommuner, andra offentliga aktörer och civila samhället. Botkyrka kommun deltar i initiativet. Internationellt deltar vi i Borgmästaravtalet, där

2019-01-15

kommuner och städer i Europa samarbetar i klimatfrågorna. Kommunen är nu också medlem i Klimatkommunerna, en förening för kommuner, lands-ting och regioner vars klimatarbete ligger i framkant i Sverige och världen.

Resurshantering, återvinning och cirkulär ekonomi blir allt viktigare delar för att nå våra miljö- och klimatmål, såväl globalt som lokalt. Den offentliga sektorn är stora upphandlare av varor och tjänster och har därmed goda möjligheter att påverka hur produkter designas och tillverkas, vilka innovationer och affärsmodeller som efterfrågas och blir lönsamma. Kommunerna på Södertörn med sina 500 000 invånare är en stor kund på marknaden. Via gemensamma upphandlingar kan det finnas goda förutsättningar för att ställa mer klimatsmarta krav på produkter och tjänster.

I september 2017 meddelade regeringen att kommuner får rätt att införa miljözoner för lätta fordon. Det innebär att fossildrivna bilar kan bli förbjudna i vissa svenska stadskärnor från 2020.

I maj 2017 kom Klimatanpassningsutredningen med sin rapport. Den har haft regeringens uppdrag att klarlägga ansvarsfördelningen mellan stat, kommun, enskilda och andra parter för all mark och alla klimateffekter. Utredningen konstaterar bland annat att kommunerna har ansvaret för att ny bebyggelse i detaljplan placeras på lämplig mark utifrån risken för olyckor som ras, skred, översvämning eller erosion.

Kommunen har inte motsvarande ansvar för det som redan är byggt, där ligger ansvaret på fastighetsägaren. De flesta har en försäkring som skydd men i framtiden blir det svårt att försäkra sig för skador på grund av klimateffekter. Till exempel kommer regelbundet återkommande översvämningar inte längre ses som plötsliga och oförutsedda. Det innebär att enskilda fastighetsägare kan drabbas av mycket stora kostnader vid en översvämning. För att minska riskerna för höga framtida kostnader har till exempel Länsförsäkringar slutat att försäkra ny bebyggelse i områden där länsstyrelsen avrått från byggande men kommunen ändå beviljar bygglov.

Från 1 augusti 2018 ställs det krav i plan- och bygglagen (PBL) på att kommunerna i översiktsplanen ska göra en riskbedömning av skador till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade.

Analys:

På grund av dröjsmålet att utse en ny regering efter riksdagsvalet i september 2018 är det osäkert vilken klimatpolitik som kommer föras i Sverige de

2019-01-15

närmsta fyra åren. Klimatlagen måste dock följas oavsett vilka som sitter i regeringsposition. Vilka styrmedel och åtgärder som ska genomföras är upp till varje regering.

För att komma till rätta med städernas höga halter av hälsoskadliga luftföroreningar och för att minska koldioxidutsläppen har regeringen gett kommunerna rätt att införa miljözoner för lätta fordon. Införandet av nya reglerna kan få till följd att äldre bensin- och dieslbilar säljs eller flyttas till närliggande kommuner till exempel Botkyrka som ligger utanför Stockholms miljözoner. För Botkyrkas del vore det olyckligt i och med att vi redan i dag har problem på flera platser med överskridanden av miljökvalitetsnormen för luft avseende kvävedioxid och partiklar. Läget riskerar att ytterligare förvärras i och med utbyggnaden av E4/E20 genom delar av Botkyrka. Trafikverket räknar med en kraftig ökning av trafiken vilket skulle innebära ökade bullernivåer och att de hälsoskadliga utsläppen skulle öka ytterligare.

Botkyrka uppfyller redan nu de nya kraven i plan- och bygglagen i och med att vi redan år 2010 genomförde en översiktlig klimat- och sårbarhetsanalys. Resultaten från denna analys finns i dag inarbetad i Botkyrkas översiktsplan. I Botkyrkas klimatstrategi från 2009 finns riktlinjer för byggande vid vatten som också är inarbetade i vår nuvarande översiktsplan. Det är viktigt att inte bygga i översvämningskänsliga områden för att inte öka de framtida kostnaderna för enskilda och kommunen.

För Botkyrkas del behöver vi i vårt klimatanpassningsarbete fokusera på de områden där vi saknar kunskap eller behöver fördjupad kunskap. Utifrån det arbetet behöver vi sedan ta fram riktlinjer och förslag till åtgärder. Vi måste anpassa vår byggnation, både befintlig och nybyggnation, till ett varmare klimat. I vår planering av den urbana delen behöver vi bli bättre på att utnyttja grönstrukturen för att minska värmen och ta hand om kraftiga skyfall. Genom att samnyttja ytor och vegetation kan åtgärderna bli både klimatsmarta och kostnadseffektiva. Dessa frågor ingår i Grönstrukturprogrammet som håller på att tas fram på samhällsbyggnadsförvaltningen.

För att anpassa kommunen till ett varmare klimat kommer det krävas ökade resurser i planerings- och va-frågor. Miljö- och hälsoskyddsnämnden samordnar det operativa klimatarbetet och får ett ökat ansvar i och med att frågorna prioriteras.

2019-01-15

Trend:

I takt med att konsekvenserna av ett mer extremt klimat syns allt mer i form av ökade skyfall, stigande havsnivåer, regelbundna värmeböljor, torka med mera, kommer påfrestningarna på samhället att öka i form av bland annat ökade kostnader. Att vänta med att påbörja anpassningsarbetet kan bli dyrt. Tidigare erfarenheter har visat att kostnader för åtgärder ofta överskattas på förhand samtidigt som kostnaderna för passivitet ofta underskattas. Det finns också risk för ökade flyktingströmmar på grund av att det blir allt svårare att leva i en del livsmiljöer i de varmare delarna av världen.

Frisk luft

Stockholmsområdet har som de flesta storstadsområden i världen problem med hälsoskadliga luftföroreningar. Den största utsläppskällan i regionen är transportsektorn. För att förbättra luftkvaliteten behöver därför åtgärderna fokuseras på denna sektor. Som ett steg på vägen behöver EU:s luftpaket genomföras på ett ambitiöst sätt. Miljömålsberedningen har också lämnat flera förslag för att komma till rätta med dessa problem.

På lokal nivå ska kommunerna kunna stimulera medborgarnas val av transportmedel i miljövänlig riktning. Regeringen ska verka för att förbättra kommunernas möjligheter att genomföra åtgärder för att minska utsläppen från transporter. Regeringen har tidigare gett Transportstyrelsen i uppdrag att föreslå hur dagens miljözonsbestämmelser kan utvecklas.

Analys: I dagsläget saknar kommunerna effektiva verktyg för att vända utvecklingen. Miljözoner och andra styrmedel kommer därför vara viktiga verktyg för kommunerna som vill åtgärda sina överskridanden av miljökvalitetsnormen för luft.

Trend:

En ökad inflyttning till Stockholmsområdet med stora nya infrastrukturprojekt leder till ökat transportarbete och ökade utsläpp. För att minska utsläppen kommer det inte räcka med att byta bränsle, vi måste också minska antalet transporter. Att ställa krav på samordning av transportarbetet i samband med upphandling kommer bli ett viktigt verktyg för att minska trängsel och utsläpp.

2019-01-15

En giftfri miljö

Regeringen har redan tagit initiativ till flera förbud, bland annat gällande:

- förbud mot användning av växtskyddsmedel för nedvissning och för ogräsbekämpning i spannmål för livsmedelsändamål kort tid före skörd, som gäller sedan mars 2017,
- förbud mot mikroplaster i kosmetiska produkter, som gäller från 1 juni 2018.

En skatt på farliga kemikalier i viss elektronik har införts den 1 juli 2017.

Dessutom bereds för närvarande också förslag avseende:

- nationella regler för hälsoskadliga kemiska ämnen i byggprodukter samt
- nationella regler för högfluorerande ämnen i brandsläckningsskum.

Kartläggning av farliga ämnen

Kemikalieinspektionen ska genomföra en kartläggning av förekomsten av farliga ämnen i produkter och varor som ännu inte är begränsade inom EU. Barn och unga prioriteras och ett jämställdhetsperspektiv ska beaktas. Framför allt ska förekomsten i konsumenttillgängliga varor och produkter kartläggas. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 december 2020 till Regeringskansliet. En delredovisning har skett under år 2018.

Fördjupad miljöövervakning av högfluorerade miljögifter (s.k. PFAS) och av växtskyddsmedel i vatten

Naturvårdsverket har sedan 2015 ett regeringsuppdrag som syftar till att kartlägga var svårnedbrytbara fluorbaserade miljögifter, s.k. PFAS, har hanterats och vilka effekter dessa ämnen kan ha på människor och miljö. I uppdraget ingår även att ta fram vägledning för myndigheter som arbetar med denna fråga.

Naturvårdsverket redovisar årligen hur arbetet fortskrider, detta gjordes senast i maj 2018. Inventeringen av platser där brandskum hanterats fortsätter, både där brandskum använts mer regelbundet, t.ex. brandövningsplatser (800 st) och vid enstaka tillfällen såsom släckinsatser (13 500 st). Arbetet pågår även med att identifiera enskilda brunnar som kan ha påverkats av PFAS. Av rapporten framgår att Naturvårdsverket bedömer att det finns ett stort behov av vägledning inom området. Därför planerar man att ge ut vägledningmaterial gällande PFAS kopplat till bl.a. förorenade områden och masshantering.

2019-01-15

I regeringsuppdraget ingår även att genomföra en fördjupad övervakning och analys av växtskyddsmedel innehållande högfluorerade ämnen. Naturvårdsverket bedömer att det finns ett behov av att uppdatera riktvärden för denna typ av ämnen, och ett sådant arbete har påbörjats i samarbete med bl.a. Kemikalieinspektionen.

Nationell begränsning av plastpartiklar till vatten

Naturvårdsverket har redovisat rapporten: *Mikroplaster. Redovisning av regeringsuppdrag om källor till mikroplaster och förslag på åtgärder för minskade utsläpp i Sverige*. Rapporten pekar på flera åtgärder som behöver vidtas inom en överskådlig framtid för att minska spridningen av plaster till vatten.

Miljöenheten har under året 2018 arbetat med ett plastprogram för hur kommunen ska arbeta för en minskad spridning av mikro- och makroplast. Arbetet med framtagande av programmet fortsätter under början av 2019. Det skickades på remiss i slutet av 2018, svaren kommer att sammanställas och ärendet ska beslutas av kommunfullmäktige. Miljöenheten kan behöva vara samordnare i flera processer inom kommunen för att minska spridningen.

Konstgräsplaner har identifierats som en av de största källorna för spridning av mikroplast. Naturvårdsverket har meddelat att de antagligen kommer föreslå till regeringen att konstgräsplaner ska omfattas av anmälningsplikt vid anläggande av ny eller omläggning av befintliga konstgräsplaner. Om förslaget antas kommer det troligen börja gälla från 2020. Det finns idag inga planer på generella föreskrifter inom området utan det krävs tillämpning och tolkning av befintlig lagstiftning.

För att minska spridningen av små plastpartiklar i miljön har det införts ett förbud mot att sälja kosmetiska produkter som innehåller plastpartiklar med rengörande, skrubbande eller polerande effekt. Förbudet omfattar sådana produkter som är avsedda att sköljas av eller spottas ut efter att de använts på hud, hår, slemhinnor eller tänder. Det kan till exempel vara tvål med skrubbande effekt eller tandkräm med polerande effekt. Förbudet gäller från den 1 juli 2018, produkter som tillhandahållits på svenska marknaden före detta datum får fortsätta att säljas fram till den 1 januari 2019. Kemikalieinspektionen har även ett regeringsuppdrag att utreda om mikroplast bör förbjudas i fler kemiska produkter. Miljö- och hälsoskyddsnaäm-

2019-01-15

den är tillsynsmyndighet gällande försäljning av kemiska produkter i detaljhandeln.

EU-kommissionen har förslag till direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön. Förslaget innehåller bland annat förbud mot vissa engångsartiklar i plast och krav på märkning. Detta kan komma att innebära tillägg i miljöbalken och tillhörande föreskrifter enligt Regeringskansliet faktapromemoria 2017/18:FPM124.

Naturvårdsverket ska fortsätta arbetet med att identifiera och åtgärda viktigare källor till utsläpp av mikroplaster till vattenmiljön i Sverige, med utgångspunkt från tidigare uppdrag. Naturvårdsverket ska även analysera olika alternativ till reglering av utsläpp av mikroplaster till vattenmiljön. Analysen ska omfatta förutsättningar för författningsförslag för reglering av utsläpp, inklusive krav för anläggning och skötsel, av konstgräsplaner och andra utomhusanläggningar för idrott och lek från vilka utsläpp av mikroplaster riskerar att ske. Analysen ska även omfatta om nämnda planer och anläggningar skulle kunna utgöra en miljöfarlig verksamhet som bör omfattas av anmälningsplikt eller tillståndsplikt. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 31 maj 2019.

Under 2016 genomfördes tillsynskampanjen ”giftfri förskola”. Samtliga förskolor besöktes och krav ställdes på att förskolan i sitt egenkontrollprogram har rutiner som säkerställer att barnen skyddas från exponering av skadliga ämnen. Under kommande tillsynskampanj 2019 kommer miljöenheten att följa upp att rutinerna är dokumenterade och att de efterlevs.

Analys: Det kommer innebära mer tillsynsresurser från kommunen för att klara statliga krav. Idag är området ”En giftfri miljö” prioriterat av nämnden.

Trend

Målet ”en giftfri miljö” kommer att lyftas ytterligare. I dagens samhälle sker en mer diffus spridning av oönskade kemikalier via produkter vi använder, som så småningom kommer till mark, luft eller vatten och i sin tur in i levande organismer.

2019-01-15

Sjöar, vattendrag och grundvatten

Kommunen gränsar både till Mälaren och Östersjön, omfattar 35 sjöar och 15 vattendrag samt grusåsar med rikliga mängder grundvatten. En ökad exploatering ställer krav på dricksvatten och avlopp samt åtgärder för att förbättra sjöar, hav och vattendrag. En regional vattenförsörjningsplan har tagits fram för länet. Syftet är att säkra dricksvattentillgången i ett generationsperspektiv. I planen pekas flera av Botkyrkas vattenmagasin ut att vara av regional betydelse.

Vattendirektivet

Vattenmyndigheten har fattat beslut om ett reviderat nationellt åtgärdsprogram för norra Östersjön, baserat på EU's vattendirektiv. Kommunerna åläggs att planera, bedriva tillsyn och VA-verksamhet så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Analys: Enligt EU-direktiv ska miljökvalitetsnormer för vatten vara uppfyllda 2021. Kommunen har som mål att uppfylla detta. Till grund ligger Botkyrkas Blå värden, vattenprogrammet vars mål är att skapa förutsättningar för naturliga ekosystem, tillgodose Botkyrkabornas behov av vatten och skapa goda förutsättningar för rekreation. Det berör allt kommunalt arbete med vatten, såsom vatten och avlopp, tillsyn, och fysisk planering. Programmet är kopplat till ett åtgärdsprogram med åtgärder som behöver göras för att säkra vattenkvaliteten. Kommunen har också en vattenförsörjningsplan, för att säkra Botkyrkabornas behov av vatten.

Trend: Ett intensifierat arbete för att följa miljökvalitetsnormerna och säkra kommunmedborgarnas behov av dricksvatten förväntas fortsätta efter 2021. 2022 startar nästa vattenförvaltningscykel, och de vattenförekomster som inte uppnått god status, ska då åtgärdas så att god status uppnås 2027.

Ett rikt växt- och djurliv

Ett rikt växt- och djurliv har prioriterats inom den Regionala miljö- och samhällsbyggnadsdialogen, där länets alla kommuner, Landstinget, Trafikverket och Länsstyrelsen deltar. Inom dialogen har en strategi för miljömålet tagits fram. Länet har valt att särskilt ta fram åtgärder med bäring på preciseringarna om ekosystemtjänster och resiliens, grön infrastruktur, biologiskt kulturarv samt tätortsnära natur. En av åtgärderna är den pågående utvecklingen av en modern metod för biotopkartering som på sikt kan ge en regionalt heltäckande biotopdatabas. Det är ett efterfrågat planeringsunderlag av länets kommuner.

2019-01-15

Det blir en tydligare ansvarsfördelning för arbetet med invasiva främmande arter i en ny förordning: Förordningen om invasiva främmande arter med ändringar tillsynsförordningen (2011:13) och förordningen (1998:940) den träder i kraft 1 januari 2019. Miljöenheten har börjat skissa på en plan om invasiva arter, men har inväntat ändrade regler.

Kommunens naturvårdsprogram ”Botkyrkas Gröna Värden” uppdaterades 2017 och gäller fem år framåt då det ska uppdateras igen.

Analys:

I medborgarenkäten anger kommuninvånarna att de är mycket nöjda med kommunens naturområden. Inom programmet Botkyrkas gröna värden bidrar enheter inom samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen till att naturreservat, promenader och naturområden hålls attraktiva, rika på biologisk mångfald och lättillgängliga. Det utförs kontinuerligt praktiskt arbete som röjning, underhåll av rastplatser, anläggning av bänkar, spänger och informationstavlor. Värdena utvecklas löpande genom projektgruppens arbete. Vi bedömer att närheten och kvaliteten på tätortsnära natur är viktig för invånarna för att trivas i Botkyrka. I mhn och sbn´s mål och budget anges som mål att värdet av ekosystemtjänster ska tas med. Flera kommuner i länet har börjat tillämpa den regionalt utvecklade metoden för framtagande av biotopdatabas och biotopkarta. Biotopkarta över Botkyrka kommuns tätortsnära delar är planerad att tas fram i samband med upprättandet av en grönstrukturplan över kommunen under 2019-2020. Därefter kan behov finnas av en utökad biotopdatabas som täcker hela kommunen för att möjliggöra analyser av ekosystem och ekologiska samband i kommunen och över kommungränsen, till exempel i form av habitatnätverk och spridningsanalyser.

Trend:

I länets kulturlandskap sker den snabbaste förlusten av arter. Artdatabanken gjorde nyligen en beskrivning av trenderna för ett antal arter och naturtyper. Många dagfjärilar och landlevande skalbaggar uppvisar nu så kraftiga minskningar att regional eller nationell utrotning hotar flera arter.

Riktade statsbidrag – motprestationer

Miljöenheten kan inte söka riktade statsbidrag. Däremot söker miljöenheten andra stratsbidrag för naturvårds-, miljö-, och klimatåtgärder och projekt för att förstärka miljöarbetet. Medfinansiering i form av tid eller egna medel krävs oftast.

2019-01-15

Dessa medel som kommunerna kan ansöka om har minskats i statsbudgeten som antogs december 2018.

Samarbete/samverkan med externa aktörer

Miljöenheten deltar i flera naturvårds-, vatten-, klimat- och miljöprojekt tillsammans med externa aktörer som sportfiskarna, IVL, KTH och markägare i kommunen m.fl.

Miljöenheten deltar i en mängd olika nätverk både på regional och nationell nivå. Där inhämtar vi kunskaper och skapar kontakter för att utveckla vårt arbete. Här kommer några exempel:

Nätverk i Stockholms län för att minska utsläpp från godstranporter i tätorter, Södertörnsekologerna, miljöstrategerna i Södertörns utvecklingsprogram, SILK gruppen för livsmedelskontrollen, miljösamverkan i Stockholms län för miljöbalks- och livsmedelstillsyn, Res Smart regionalt nätverk för hållbara transporter, vattenvårdsförbund för Kaggfjärden/Himmerfjärden, luftvårdsförbundet i Stockholm/Uppsala län.

Interna Faktorer - Rekryteringsläge, personalförsörjning, kompetensbehov

Det har visat sig svårt att rekrytera erfaren personal till tillsynsteamerna. Det är där personalomsättningen är störst. Därför får befintlig personal ständigt lära upp nya medarbetare. Det är därför mycket viktigt att vi lyckas behålla erfaren personal. Vid rekrytering är trenden att vi har färre sökande till våra tjänster. Det beror på att utbildningen vid Stockholms universitet under flera år har legat nere, och att det är brist på inspektörer i Stockholms län.

Det är fortfarande så att enheten inte har resurser att utföra all tillsyn som identifieras i behovsutredningarna. Ytterligare tillsynsuppgifter har lagts på miljö- och hälsoskyddsnämnden, som tobakslagen. Denna tillsyn är inte möjlig att finansiera med avgifter.

2019-02-11

5

Nämndutbildning 13 februari 2019

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att samtliga i miljö- och hälsoskyddsnämnden ges tillfälle att delta i Miljösamverkan i Stockholms läns nämndutbildning den 13 februari 2019.

Sammanfattning

Miljösamverkan i Stockholms län, MSL, har bjudit in länets miljö- och hälsoskyddsnämnder till kvällutbildning på temat kommunens myndighetsroll och myndighetsutövning enligt lagstiftningen. Utbildningen är avgiftsfri och deltagande sker på plats eller via webbsändning.

De som anmält sig från miljö- och hälsoskyddsnämnden som deltagande på plats är: Peter Siebert (L), Marie Spennare (M), Peter Himmelving Sergius (SD), Lana Issakainen (SD), Robert Nuse (S), Samer Fendukly (KD), Carina Pettersson (TUP), Janna Ljung (TUP), Lennart Lauberg (M), Thomas Eriksson (M), Anders Thorén (TUP), Margaretha Holmqvist (S), Fanny Larsson Prager (S), Leena-Karie Zetterlund Nilsson (KD).

De som anmält sig från miljö- och hälsoskyddsnämnden att delta via webben är: Hans Lundberg (C), Nina Lehtola (S), Rolf Garneij (S), Birgitta Mörk (S), Kim Viktor (MP), Myrna Persson ordförande (MP).

2019-02-11

6**Aktivitetsplan 2019-2021 för värdegrunden och ett jämlikt Botkyrka****Förslag till beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar att översända aktivitetsplan 2019-2021 för värdegrunden och ett jämlikt Botkyrka till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

I aktivitetsplan 2019-2021 för värdegrunden och jämlikt Botkyrka presenteras riktade aktiviteter för miljö- och hälsoskyddsnamndens förverkligande av strategin för ett jämlikt Botkyrka och Botkyrkas värdegrund. Aktivitetsplanen har sedan föregående period reviderats utifrån kommunstyrelsens rekommendationer.

Ärendet

Som en del i att förverkliga den beslutade styrningen gav kommunfullmäktige 2018 samtliga nämnder i uppdrag att ta fram och genomföra aktivitetsplaner för nämndernas verksamheter. Aktivitetsplanerna syftar till att konkretisera hur nämnderna ska jobba för att förverkliga strategin för ett jämlikt Botkyrka och Botkyrkas värdegrund. Planerna sträcker sig fram till 2021 men ska revideras årligen för att aktiviteterna ska hållas aktuella och relevanta.

Efter att ha analyserat nämndernas aktivitetsplaner för perioden 2018-2021 beslutade kommunstyrelsen 2018-10-26 att uppmana samtliga nämnder till att ta med sig generella och nämndspecifika rekommendationer i sitt fortsatta arbete med aktivitetsplanerna (KS/2018:575). Medskicken gällde både formalia, den generella utformningen av aktiviteter och synpunkter på specifika aktiviteter.

Med utgångspunkt i dessa rekommendationer har miljö- och hälsoskyddsnamndens aktivitetsplan setts över inför perioden 2019-2021. Bland annat listas nämndens ständigt pågående arbete med värdegrunds- och jämlikhetsfrågor separat för att tydliggöra hur miljö- och hälsoskyddsnamnden kommer att utöka fokuset inom specifika områden genom riktade aktiviteter. I planen har även ansvar för samordning, utförande, stöd och uppföljning tydliggjorts. Delrapportering av aktivitetsplanen 2019-2021 görs i samband med delår 2 och slutrapportering av planen sker i samband med årsredovisningen 2019.

2019-01-02

Referens
Camilla Bergius

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Aktivitetsplan 2019-2021 för värdegrunden och ett jämlikt Botkyrka

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända aktivitetsplan 2019-2021 för värdegrunden och ett jämlikt Botkyrka till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

I aktivitetsplan 2019-2021 för värdegrunden och jämlikt Botkyrka presenteras riktade aktiviteter för miljö- och hälsoskyddsnämndens förverkligande av strategin för ett jämlikt Botkyrka och Botkyrkas värdegrund. Aktivitetsplanen har sedan föregående period reviderats utifrån kommunstyrelsens rekommendationer.

Ärendet

Som en del i att förverkliga den beslutade styrningen gav kommunfullmäktige 2018 samtliga nämnder i uppdrag att ta fram och genomföra aktivitetsplaner för nämndernas verksamheter. Aktivitetsplanerna syftar till att konkretisera hur nämnderna ska jobba för att förverkliga strategin för ett jämlikt Botkyrka och Botkyrkas värdegrund. Planerna sträcker sig fram till 2021 men ska revideras årligen för att aktiviteterna ska hållas aktuella och relevanta.

Efter att ha analyserat nämndernas aktivitetsplaner för perioden 2018-2021 beslutade kommunstyrelsen 2018-10-26 att uppmana samtliga nämnder till att ta med sig generella och nämndspecifika rekommendationer i sitt fortsatta arbete med aktivitetsplanerna (KS/2018:575). Medskicken gällde både formalia, den generella utformningen av aktiviteter och synpunkter på specifika aktiviteter.

Med utgångspunkt i dessa rekommendationer har miljö- och hälsoskyddsnämndens aktivitetsplan setts över inför perioden 2019-2021. Bland annat listas nämndens ständigt pågående arbete med värdegrunds- och jämlikhetsfrågor separat för att tydliggöra hur miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att

2019-01-02

utöka fokuset inom specifika områden genom riktade aktiviteter. I planen har även ansvar för samordning, utförande, stöd och uppföljning tydliggjorts. Delrapportering av aktivitetsplanen 2019-2021 görs i samband med delår 2 och slutrapportering av planen sker i samband med årsredovisningen 2019.

Bilagor

Aktivitetsplan för värdegrunden och ett jämlikt Botkyrka 2019-2021

Rapportering och analys av nämndernas aktivitetsplaner för värdegrunden och jämlikt Botkyrka (KS/2018:575)

Expedieras till

Samhällsbyggnadsförvaltningen, personal- och administrativa enheten

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Aktivitetsplan 2019-2021 för värdegrunden och ett jämlikt Botkyrka

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Innehåll

Aktiviteter för ett mer jämlikt Botkyrka	3
Uppdrag från kommunfullmäktige	3
Om aktivitetsplanen	3
Pågående arbete	3
Miljö- och hälsoskyddsnämndens aktivitetsplan 2019-2021	4
Jämlik verksamhet	4
Jämlik arbetsplats	5

Aktiviteter för ett mer jämlikt Botkyrka

Uppdrag från kommunfullmäktige

Som en del i att förverkliga den beslutade styrningen gav kommunfullmäktige 2018 samtliga nämnder i uppdrag att ta fram och genomföra aktivitetsplaner för nämndernas verksamheter. Aktivitetsplanerna syftar till att konkretisera hur nämnderna ska jobba för att förverkliga strategin för ett jämlikt Botkyrka och Botkyrkas värdegrund. Planerna sträcker sig fram till 2021 men ska revideras årligen för att aktiviteterna ska hållas aktuella och relevanta. Delrapportering av aktivitetsplanen görs i samband med delår 2 och slutrapportering av planen sker i samband med årsredovisningen 2019.

Om aktivitetsplanen

Under 2018 har samhällsbyggnadsförvaltningen utifrån aktivitetsplanen 2018–2021 arbetat långsiktigt med genomförandet av värdegrunden och ett jämlikt Botkyrka. För perioden 2019-2021 har detta arbete kompletterats med mer specifika aktiviteter för att tydliggöra hur miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att öka fokuset på värdegrunds- och jämlikhetsfrågorna genom riktade insatser.

Aktiviteterna i planen har valts med utgångspunkt i de fem jämlikhetsdimensionerna. Även om samtliga dimensioner måste beaktas för att ett jämlikt samhälle ska kunna uppnås har samhällsbyggnadsförvaltningen identifierat interkulturell utveckling, jämställdhet och tillgänglighet som de mest centrala för förvaltningens arbete. Aktivitetsplanens utformning är gjord med stöd av MUMS-metoden¹

- Mål och annan styrning
- Utbildning
- Metoder och arbetssätt
- Stöd och samordning

Samhällsbyggnadschefen har det övergripande ansvaret för aktivitetsplanen. Samordning av förverkligande och uppföljning av aktivitetsplanen genomförs av verksamhetsutvecklaren. I planen nedan framgår även vem som är ansvarig för genomförande och uppföljning av respektive aktivitet. Där syns även vem som förväntas utföra aktiviteten samt vilket stöd som erbjuds utföraren.

Pågående arbete

För att begränsa aktivitetsplanens omfattning har samhällsbyggnadsförvaltningen valt att lista delar av det ständigt pågående arbetet med värdegrunds- och jämlikhetsrelaterade frågor separat i listan nedan. Aktivitetsplanen redovisar istället endast specifika aktiviteter planerade under den aktuella perioden.

- Arbetet med att bättre nå ut till Botkyrkaborna genom ökad fysisk och språklig tillgänglighet pågår kontinuerligt. I större processer som Botkyrkas Gröna värden och Botkyrkas Blå värden är det ett krav att en kommunikationspolicy ska ingå. Målgruppsanalys genomförs i varje kommunikationsplan och bilder som används i extern kommunikation stäms av mot riktlinjer för dessa. Möten bokas i stå stor utsträckning som möjligt i tillgänglighetsanpassade lokaler.
- Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar kontinuerligt för att tillgängliggöra Botkyrkas naturreservat och naturområden.

---

¹ MUMS är en checklista för planering och organisering av utvecklingsarbete som är framtagen av JämStöd 2007 i *Utredningen om stöd för jämställdhetsintegrering i staten.*

- Samhällsbyggnadsförvaltningen utför aktiviteter enligt handlingsplan för Botkyrkas gröna och blå värden, samt enligt kontrollplan för livsmedelslagen och tillsynsplan för miljöbalken och tobakslagen.
- Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för Fältbussen: Botkyrka kommuns rullande naturskola med målet att alla Botkyrkas elever under två dagar ska få möjlighet att ta del av, och lära sig mer om, Botkyrkas natur- och kulturmiljöer.
- Förvaltningens medledare erbjuds kontinuerligt kurser i klarspråk och samtliga texter som lämnar förvaltningen skrivs med klarspråk enligt Språklagen och kommunens skrivregler.
- Medarbetarsamtalen och lönesamtalen genomförs med utgångspunkt i värdegrunden.
- En diskussion om diskriminering och kränkande särbehandling samt huruvida tillräcklig kunskap finns i organisation kring att hantera detta genomförs vid presentationen av medarbetarundersökningens resultat.
- Lönekartläggning är en del av lönebildningsprocessen och genomförs en gång om året för att säkerställa att osakliga skillnader inte förekommer. En genomgång för att säkerställa att inga ofrivilligt deltidsanställda finns inom samhällsbyggnadsförvaltningen genomförs årligen. Personalstruktur vad gäller utländsk bakgrund följs upp årligen i samband med personalbokslutet.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens aktivitetsplan 2019-2021

Jämlik verksamhet

Aktivitet	Tidplan	Utförare och stöd	Ansvarig
Inför mål och budget 2020 pröva vilka målsatta mått som är möjliga att redovisa utifrån juridiskt kön och stadsdel.	2019	Utförare: Verksamhetsutvecklare Stöd: Enhetschefer	Förvaltningschef
Genomföra uppföljning av medledare och chefers utbildning i Klarspråk.	2019	Utförare: Enhetschefer Stöd: HR	Förvaltningschef
Genomföra utbildning i dialogpaket om värdegrunden för samtliga medledare.	2019	Utförare: Enhetschefer Stöd: Verksamhetsutvecklare	Förvaltningschef
Vid stöttning av kommunikationsplanering ska extra fokus läggas på att nå alla medborgare genom anpassade och tillgängliga kanaler.	2019-2021	Utförare: Kommunikatörer	Personal- och administrativ chef
Ta emot feriearbetare för att ge arbetslivserfarenhet till unga	2019-2021	Utförare: Enhetschef Stöd: HR	Personal- och administrativ

Botkyrkabor.			chef
Under 2019 göra naturstigen Mälarpromenaden tillgänglig för rullstolsburna.	2019	Utförare: Projektgruppen för Botkyrkas gröna värden Stöd: Styrgruppen	Miljöchef
Ökat fokus på arbete för rökfria skolmiljöer	2019-2021	Utförare: Tillsynsteamet	Miljöchef
Ökat fokus på jämlik tillgång till dricksvatten.	2019-2021	Utförare: Projektgruppen Botkyrkas blå värden Stöd: Styrgruppen	Miljöchef
Fortsatt genomföra kartläggning av kvinnors och flickors upplevelse av att cykla i Hallunda och Norsborg i syfte att definiera hinder.	2019	Utförare: Klimatteamet	Miljöchef
Genomföra riktade åtgärder för att underlätta för kvinnor och flickor att cykla i Hallunda och Norsborg.	2019	Utförare: Trafikgruppen	Gata-/parkchef
Ta fram trafikstrategi som inkluderar tillgänglighet och trygghet	2019-2021	Utförare: Trafikgruppen	Gata-/parkchef

Jämlik arbetsplats

Aktivitet	Tidplan	Utförare och stöd	Ansvarig
Genomföra lönekartläggning enligt diskrimineringslagen som syftar till att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga skillnader i lön och andra anställningsvillkor	2019-2021	Utförare: HR	Personal- och administrativ chef
Årligen erbjuda heltid till alla deltidsanställda	2019-2021	Utförare: Enhetschefer Stöd: HR	Personal- och administrativ chef
Följa upp förvaltningens personalstruktur med avseende på utländsk bakgrund	2019-2021	Utförare: HR	Personal- och administrativ chef
I samband med genomgång av medarbetarundersökningen föra samtal om diskriminering.	2019-2021	Utförare: Samtliga chefer	Personal- och administrativ chef

Under hösten 2019 genomföra ett informationstillfälle om diskriminering på arbetsplatsen.	2019	Utförare: HR	Personal- och administrativ chef
Samtliga chefer använder vid rekrytering Botkyrka kommuns handledning i kompetensbaserad rekrytering för att undvika att påverkas av ovidkommande faktorer och fördomar.	2019-2021	Utförare: Chefer Stöd: HR	Personal- och administrativ chef

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

Referens
Vanja Möller-Zouzouho

Mottagare
Kommunstyrelsen

Rapportering och analys av nämndernas aktivitetsplaner för värdegrund och jämlikt Botkyrka (KS/2018:575)

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet och anmäler ärendet till kommunfullmäktige.
2. Kommunstyrelsen uppmanar övriga nämnder att ta till sig identifierade medskick i det fortsatta arbetet med sina aktivitetsplaner.
3. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunledningsförvaltningen att årligen sammanställa och analysera nämndernas aktivitetsplaner som lämnas in i samband med att nämnderna anmäler sina internbudgetar. Eventuella avvikelser rapporteras till ansvarigt utskott.

Sammanfattning

Som en viktig del i att förverkliga den beslutade styrningen har kommunfullmäktige 2018 gett alla nämnder i uppdrag att utifrån kommunens värdegrund och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka ta fram och inleda genomförandet av en aktivitetsplan för nämndens verksamheter. En första delrapportering till kommunfullmäktige görs vid samma tidpunkt som redovisning av delår 2 samt en slutredovisning vid samma tidpunkt som redovisning av årsredovisning 2018. Kommunstyrelsens ordförande har begärt att ärendet ska gå upp separat sammanträdet efter delår 2 för att även omfatta kommunledningsförvaltningens analys av aktivitetsplanerna.

Alla nämnder har inkommit med en aktivitetsplan för värdegrunden och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka förutom utbildningsnämnden vars plan blivit återremitterad. Utbildningsförvaltningens förslag till aktivitetsplan är den som analyserats då utbildningsnämnden fattar beslut om ny aktivitetsplan i december 2018. Aktivitetsplanerna är utformade på olika sätt och har varierande innehåll, prioriteringar och ambitionsnivå. Vissa nämnder har till störst del redovisat redan pågående aktiviteter medan andra nämnder valt att enbart lyfta nya utvecklingsaktiviteter. Andra har gjort

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

både och. Det är positivt att alla nämnder har påbörjat arbetet och har en plan för att förverkliga den beslutade styrningen.

Sammanställningen och analysen av nämndernas aktivitetsplaner syftar till:

1. Att ge en nulägesbild över hur förverkligandet av den beslutade styrningen fortlöper i organisationen.
2. Identifiera förslag på kompletteringar till nämnderna inför slutrapportering i samband med årsredovisningen 2018.
3. Identifiera medskick till kommunledningsförvaltningen som processägare.

Ett mer hållbart och jämlikt Botkyrka

Botkyrka kommun har under lång tid arbetat för att vi ska förbättra förutsättningarna för alla Botkyrkabor liv, idag och i framtiden. Samtidigt finns det fortfarande stora skillnader i livsvillkor, levnadsförhållanden och hälsa mellan olika individer och grupper av flickor, pojkar, kvinnor och män. Med det som bakgrund fattade kommunfullmäktige 2017 beslut om en uppdaterad strategi för jämlikhet med två tillhörande riktlinjer samt en gemensam värdegrund.

Vi vill bryta dagens mönster och bygga ett hållbart och jämlikt samhälle där alla Botkyrkabor oavsett vilka de är ska må bra. Alla ska få tillgång till sina grundläggande rättigheter och kommunens service och tjänster på lika villkor. Alla anställda har lika rättigheter och möjligheter och våra arbetsplatser ska vara en jämlik arbetsplats med hög kvalitet, fria från trakasserier och diskriminering. För att lyckas behöver vi ha medborgarens fokus och prioritera de fem jämlikhetsdimensionerna; interkulturell utveckling, jämställdhet, frihet från hedersrelaterat våld och förtryck, tillgänglighet och folkhälsa.

Uppdrag från kommunfullmäktige

Som en viktig del i att förverkliga den beslutade styrningen har kommunfullmäktige 2018 gett alla nämnder i uppdrag att utifrån kommunens värdegrund och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka ta fram och inleda genomförandet av en aktivitetsplan för nämndens verksamheter. En första delrapportering till kommunfullmäktige görs vid samma tidpunkt som redovisning av delår 2 samt en slutredovisning vid samma tidpunkt som redovisning av årsredovisning 2018. Kommunstyrelsens ordförande har begärt att ärendet ska gå upp separat sammanträdet efter delår 2 för att även omfatta kommunledningsförvaltningens analys av aktivitetsplanerna.

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

För att skapa förutsättningar för det fortsatta arbetet 2019 följs förverkligandet upp i samband med delår två. Utifrån nämndernas redovisning i delår två gör kommunledningsförvaltningen en sammanställning och analys av nämndernas arbete. Sammanställningen kommer dels ligga till grund för diskussion i berörda samordning och processutvecklingsgrupper samt strategisk grupp för platsutveckling (SGP), strategisk grupp för organisation (SGO) och kommunledningsgruppen (KLG), dels för en återkoppling till budgetberedningen inför 2019.

Sammanställning och analys

Sammanställningen och analysen av nämndernas aktivitetsplaner syftar till:

1. Att ge en nulägesbild över hur förverkligandet av den beslutade styrningen fortlöper i organisationen.
2. Identifiera förslag på kompletteringar till nämnderna inför slutrapportering i samband med årsredovisningen 2018.
3. Identifiera medskick till kommunledningsförvaltningen som processägare.

På så sätt är förhoppningen att skapa så goda förutsättningar som möjligt för kommunens arbete för ett mer hållbart och jämlikt Botkyrka fram till och med 2021.

Kriterierna för sammanställningen och analysen utgår från den beslutade styrningen och framgångsfaktorer för att lyckas med jämlikhetsintegrering. Se bilaga 1; kriterier för analys.

Nuläge och övergripande medskick till nämnderna

Alla nämnder har inkommit med en aktivitetsplan för värdegrunden och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka förutom utbildningsnämnden vars plan blivit återremitterad. Utbildningsförvaltningens förslag till aktivitetsplan är den som analyserats då utbildningsnämnden fattar beslut om ny aktivitetsplan i december 2018. Aktivitetsplanerna är utformade på olika sätt och har varierande innehåll, prioriteringar och ambitionsnivå. Vissa nämnder har till störst del redovisat redan pågående aktiviteter medan andra nämnder valt att enbart lyfta nya utvecklingsaktiviteter. Andra har gjort både och. Det är positivt att alla nämnder har påbörjat arbetet och har en plan för att förverkliga den beslutade styrningen.

För att skapa så bra förutsättningar för det fortsatta arbetet ger kommunledningsförvaltningen följande medskick till alla nämnder:

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

Ta klivet från process till resultat

Många aktiviteter berör det som vi behöver rusta våra processer med, till exempel vilken kompetensförsörjning och vilka metoder som behövs. Detta är en viktig del av arbetet men vi får inte glömma bort att koppla ihop det med vilka resultat det ska leda till för Botkyrkaborna.

Behov av nulägesanalys för den beslutade styrningen i sin helhet

Det har varit svårt att bedöma om aktiviteterna i nämndernas planer utgår från en analys av nuläget då den informationen saknas genomgående. Vi vill gärna ha information om varför nämnderna väljer de aktiviteter de väljer. Här ingår även hur nämnderna prioriterar bland de olika jämlikhetsdimensionerna: interkulturell utveckling, jämställdhet, frihet från hedersrelaterat våld och förtryck, tillgänglighet och folkhälsa. Använd Botkyrkas analysmodell för att få en nulägesbeskrivning av verksamhetens resultat såväl i processerna som utifrån den politiska styrningen. Analysmodellen har medborgarens fokus och ett jämlikhetsperspektiv.

Säkerställ att resurser finns för samordning, stöd och analys

Att avsätta resurser för att förverkliga den beslutade styrningen är en viktig framgångsfaktor. Utifrån vad nämnderna valt att lyfta i sina aktivitetsplaner ser kommunledningsförvaltningen en risk att det kommer saknas resurser till framför allt samordning och stöd på förvaltningarna samt tid för att analysera vad som ska prioriteras och varför kopplat till värdegrunden och jämlikt Botkyrka.

Lagkrav på plan för genomförande för aktiva åtgärder

Ambitionsnivån för förverkligandet av riktlinjer för en jämlik arbetsplats varierar mellan nämnderna. Oavsett hur många aktiviteter en enskild nämnd valt att lyfta saknas det genomgående en nulägesanalys och plan för genomförandet av aktiva åtgärder på arbetsplatsen och hur det ska integreras i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta är ett krav från diskrimineringslagen.

Koppla ihop lagstiftade aktiviteter med den lokala jämlikhetspolitiken

Befintliga aktiviteter för jämlikhet som lönekartläggningar och likabehandlingsplaner är en viktig del av vårt jämlikhetsarbete. Det är bra att nämnderna lyfter dessa men vi vill veta hur de ska utvecklas utifrån strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka.

Tydliggör vad som pågår och vad som behöver utvecklas

Vissa nämnder har tydliggjort både vad som pågår och vad som behöver utvecklas kopplat till den beslutade styrningen. Detta tycker kommunledningsförvaltningen är en framgångsfaktor.

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

Sträva efter aktiviteter som integreras i ordinarie verksamhet

Aktivitetsplanen är inget eget styrdokument utan en redovisning av nämndens arbete på aktivitetsnivå. Därför är det viktigt att nämnderna i aktivitetsplanerna tydliggör hur arbetet integreras i den ordinarie styrningen. Det är också viktigt att påminna om att i förutsättningar till mål och budget är det redan beslutat att hela vår styrning ska jämlikhetsintegreras. Att arbeta med vår gemensamma värdegrund och jämlikhet är en självklar del av vårt kvalitetsarbete.

Omsätt värdegrunden i den egna verksamheten

Många nämnder har insatser kopplat till delar av värdegrunden. Ett viktigt medskick är att aktiviteter behövs för att omsätta hela värdegrunden i praktiken och sätta ord på vad den betyder för den egna verksamheten.

Till stöd av medlems- och arbetsmiljöpolicy - men se risken

Flera nämnder har valt att lyfta in ytterligare ett styrdokument, medlems- och arbetsmiljöpolicy. Kommunledningsförvaltningens medskick är att ni gärna kan ta stöd av den i ert arbete men se upp så att det inte tar fokus från arbetet med aktiva åtgärder för att nå en jämlik arbetsplats.

Klarspraksgranska aktivitetsplanerna

Många av aktivitetsplanerna är skrivna på ett sätt som är svårt att förstå för en utomstående. Använd våra riktlinjer för klarspråk¹.

Specifika medskick till nämnderna

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden

För att se hela sammanställningen utifrån identifierade kriterier se bilaga 2.

Framgångsfaktorer

- Konkretiserat vad framgångsfaktorerna mål och annan styrning, utbildning, metoder och arbetssätt samt stöd och samordning betyder för förvaltningen.
- Tydliggjort tidsplan, ansvarig och stöd samt uppföljning för alla aktiviteter.
- Det övergripande stödet och samordningen är tydligt.
- Har aktiviteter för att se över målstyrningen utifrån ett jämlikhetsperspektiv.
- Höga ambitioner för alla jämlikhetsdimensioner.
- Aktiviteter för att konkretisera värdegrunden.
- Planen har ett långsiktigt perspektiv fram till 2021.

---

¹ <https://botwebb.botkyrka.se/sidor/sa-gor-du/kommunicera/6.-skapa-informationsmaterial-och-kommunicera/texter-och-skrivregler.html>

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

Förslag på kompletteringar:

- Särskilj mellan pågående och nya aktiviteter.
- Tydliggör vad som är de viktigaste utvecklingsbehoven.
- Formulera om mål till syfte.
- Vissa aktiviteter har en otydlig koppling till den beslutade styrningen.
- I vissa fall står det utskrivet att kommunledningsförvaltningen ska göra uppföljningen av aktiviteten, tydliggör förvaltningens ansvar.
- Tydliggör varför medledarpolicy lyfts in i aktivitetsplanen.
- Vissa beskrivningar av aktiviteter för värdegrunden använder andra ord än de som är beslutade.

Kommunstyrelsen

För att se hela sammanställningen utifrån identifierade kriterier se bilaga 3.

Framgångsfaktorer

- Lyfter beslut på att hela vår ordinarie styrning ska jämlikhetsintegreras via mål och budget.
- Uttalad ambition med aktivitetsplanen att den ska integreras i ordinarie styrsystem och följas upp där.
- Aktivitet, tidsplan och ansvarig/stöd formulerat för alla aktiviteter.
- Tydliggjort resurser för samordning och stöd för arbetet i sin helhet.
- Fokuserar på nya utvecklingsaktiviteter.
- Har identifierat utvecklingsbehov tack vare deltagande i pilot-utbildningar våren 2018.

Förslag på kompletteringar

- Tydliggör nuläge utifrån den beslutade styrningen.
- Tydliggör hur nämnden förhåller sig till jämlikhetsdimensionerna.
- Lägg till syfte till aktiviteterna för att tydliggöra vad de innebär och vad de ska leda till.

Kultur- och fritidsnämnden

För att se hela sammanställningen utifrån identifierade kriterier se bilaga 4.

Framgångsfaktorer

- Planen har ett långsiktigt perspektiv fram till 2021. (står nu i tjänsteskrivelse, lägg gärna till i aktivitetsplan).
- Lyfter att all styrning ska jämlikhetsintegreras och har en specifik aktivitet för att jämlikhetsintegrera verksamhetsplanen samt att bilägga plan till verksamhetsplan.
- Tydliggör att förvaltningschef är ansvarig för aktivitetsplan.
- Formulerat många aktiviteter som ger bra grund för systematiskt arbete.

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

-Många aktiviteter för att integrera värdegrunden i olika delar så som introduktion och utbildningar med medledare och chefer och att ordinarie forum pekas ut som plattform för dialog.

Förslag på kompletteringar

- Lyft in skrivningar från tjänsteskrivelsen till aktivitetsplan. Text tydliggör långsiktig plan, jämlikhetsdimensioner och integrering i ordinarie styrning.
- Tydliggör samordning och stöd inom förvaltningen utöver förvaltningschef.
- Oklart varför värdegrund är kopplad till så många aktiviteter: på grund av medborgarens fokus?
- Den fortsatta tillgänglighetskartläggningen av nämndens verksamheter behöver samordnas med fastighetsenheten. Kommunens verksamheter ska finnas registrerade i Tillgänglighetsdatabasen, TD. Annars finns en stor risk för oekonomiska, parallella processer istället för effektiva lokalprocesser.
- Metodskrift om delaktighet ska användas i bygg- och renoveringsprojekt. Västra Götalandsregionens riktlinjer för tillgänglig fysisk miljö ska också ingå vid all ny- och ombyggnation.

Samhällsbyggnadsnämnden/Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För att se hela sammanställningen utifrån identifierade kriterier se bilaga 5.

Framgångsfaktorer:

- Aktivitet för att utveckla målsatta mått utifrån juridiskt kön och stadsdel.
- Aktiviteter är kopplade till ordinarie verksamhet och många är resultatfokuserade.
- Tydliggjort koppling till jämlikhetsdimensionerna i aktiviteterna för jämlik verksamhet.
- Uppföljning av pågående aktiviteter i samband med rapportering av aktivitetsplan.

Förslag på kompletteringar

- Aktivitetsplanen är inget eget styrdokument och ska därför inte ligga i mall för plan.
- Lägg till en inledning med koppling till kommunfullmäktiges uppdrag och styrdokumentet samt nulägesbeskrivning.
- Tydliggör hur planen kopplar till ordinarie styrning.
- Särskilj på vad som är pågående och nya utvecklingsaktiviteter.
- Tydliggör långsiktig ambition fram till 2021.
- Tydliggör vem som är ansvarig för planen och hur stöd och samordning ser ut på förvaltningen.
- Tydliggör hur planen och enskilda aktiviteter ska följas upp och av vem.
- Tydliggör vilka aktiviteter som är för riktlinje för jämlika verksamheter.
- Trygghet och trivselvandringar bör kompletteras med tillgänglighet.

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

Socialnämnden

För att se hela sammanställningen utifrån identifierade kriterier se bilaga 6.

Framgångsfaktorer

- Långsiktigt perspektiv fram till 2021.
- Tydligt att detta är en del av ordinarie styrning.
- Tydliggör koppling mellan nationell lagstiftning och den lokala jämlikhetspolitiken.
- Skiljer på pågående arbete och nya utvecklingsaktiviteter.

Förslag på kompletteringar

- Tydliggör jämlikhetsdimensionerna inledningsvis.
- Otydligt hur aktivitetsplanen ska följas upp.
- Tydliggör syfte, ansvarig och uppföljning av utvecklingsaktiviteter.
- Tyngdpunkt på interkultur och frihet från hedersrelaterat våld och förtryck i utvecklingsaktiviteter – komplettera med analys om valet av prioriterade jämlikhetsdimensioner.
- Utvecklingsaktiviteter är nästan uteslutande utbildning – tydliggör vad utbildningarna ska leda till för resultat för Botkyrkaborna.
- Hur ska målstyrningen jämlikhetsintegreras? Ska detta arbetas vidare med efter utbildning i analysmodellen?
- Tydliggör vilka resurser som finns för samordning och stöd.

Tekniska nämnden

För att se hela sammanställningen utifrån identifierade kriterier se bilaga 7.

Framgångsfaktorer

- Beskriver aktiviteter och kopplar många till jämlikhet.
- Delårsuppföljningen av aktiviteterna som i vissa fall identifierar utvecklingsbehov.
- Tillgänglighetsfrågan särskilt prioriterad.
- Lyfter barn och äldre-perspektivet.

Förslag på kompletteringar

- Tydliggör nuläget och långsiktig plan till 2021.
- Tydliggör hur aktivitetsplanen kopplar an till ordinarie styrning.
- Aktiviteter för att utveckla mål och annan styrning samt kompetensförsörjning saknas.
- Tydliggör vem som samordnar arbetet och vilka stödresurser som finns.
- Tydliggör vad som är pågående aktiviteter och vad som är nya utvecklingsaktiviteter utifrån den beslutade styrningen.
- Vissa aktiviteter har en otydlig koppling till den beslutade styrningen.
- Tydliggör vilka som är aktiviteterna.

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

- Tydliggör vilken aktivitet som kopplar till vilket styrdokument.
- Aktiviteter som tar sig an värdegrunden i sin helhet saknas.
- Aktiviteter kopplat till riktlinjer för en jämlik arbetsplats saknas helt.

Vård- och omsorgsnämnden

För att se hela sammanställningen utifrån identifierade kriterier se bilaga 8.

Framgångsfaktorer

- Tydliggjort övergripande mål, tidsplan, ansvarig och stöd samt uppföljning för aktiviteter.
- Långsiktig plan till 2021.
- Kortfattat nuläge om vad som redan pågår.
- Fokus ligger på utvecklingsaktiviteter.
- Kopplar ihop nationella lagar kring värdegrund med den kommungemensamma.

Förslag på kompletteringar

- Omformulera mål till syfte.
- Tydliggör samordning och stöd på en övergripande nivå och inte bara kopplat till enskilda aktiviteter.
- Tydliggör hur aktivitetsplanen kopplar an till den ordinarie styrningen.
- Uppmärksamma jämlikhetsdimensioner inledningsvis.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens plan har blivit återremitterad. Utbildningsförvaltningens förslag till aktivitetsplan är den som analyserats då utbildningsnämnden fattar beslut om ny aktivitetsplan i december 2018. För att se hela sammanställningen utifrån identifierade kriterier se bilaga 9.

Framgångsfaktorer

- Bra att särskilja pågående och nya aktiviteter.
- Fokus på socioekonomi både i inledning och pågående aktiviteter vilket är mycket relevant för nämndens verksamhetsområde.
- Tydliggör tidsplan, vem som är ansvarig och hur de enskilda aktiviteterna ska följas upp.
- Nya aktiviteter har fokus på utbildning och dialog.
- Majoritet av aktiviteter är kopplade till jämlik arbetsplats.
- Långsiktigt perspektiv till 2021.

Förslag på kompletteringar

- Tydliggör vem/vilka som utgör stödresurser i arbetet på förvaltningen.

2018-10-05

Dnr KS/2018:575

- Tydliggör hur aktivitetsplanen följs upp i sin helhet och av vem.
- Tydliggör hur aktivitetsplanen kopplar an till den ordinarie styrningen.
- Tydliggör hur nämnden förhåller sig till jämlikhetsdimensionerna såväl övergripande som i aktiviteterna.
- Tydliggör hur redan pågående aktiviteter förhåller sig till den beslutade styrningen.
- Nya aktiviteter handlar mest om kompetensutveckling – sårbart om ej plan för mål och annan styrning samt metoder och arbetsätt finns med.
- Tydliggör att värdegrundsarbetet också inkluderar medborgarens fokus samt att dialogen ska leda till att förvaltningen sätter ord på vad värdegrunden innebär i verksamheterna.
- Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck saknas trots viktig fråga i flera verksamheter.

Medskick till kommunledningsförvaltningen som processansvariga

Kommunledningsförvaltningens processägarskap utgör en viktig del för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för att organisationen ska kunna förverkliga värdegrunden och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka. Därför ger kommunledningsförvaltningen sig själv medskick för att förbättra det centrala stödet:

- Tydliggöra anvisningar till aktivitetsplanen från 2019.
- Erbjuda konsultativt stöd i samband med uppföljning och revidering av planerna med särskilt fokus på jämlikhetsdimensionerna.
- Kartlägga kopplingen mellan strategins jämlikhetsdimensioner och diskrimineringsgrunderna/ riktlinje för jämlik arbetsplats.
- Göra en nulägesanalys av kommunens samlade behov av aktiva åtgärder utifrån alla diskrimineringsgrunder.
- Fortsätta samordna aktivitetsplane-ansvariga på förvaltningarna.

Mattias Jansson
Mattias Jansson, kommundirektör

Andreas Dahlgren
Bitr. förvaltningschef

Expedieras till
Alla nämnder

§ 221**Delrapportering och analys av nämndernas aktivitetsplaner för värdegrund och jämlikt Botkyrka (KS/2018:575)****Beslut**

1. Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet och anmäler ärendet till kommunfullmäktige.
2. Kommunstyrelsen uppmanar övriga nämnder att ta till sig identifierade medskick i det fortsatta arbetet med sina aktivitetsplaner.
3. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunledningsförvaltningen att årligen sammanställa och analysera nämndernas aktivitetsplaner som lämnas in i samband med att nämnderna anmäler sina internbudgetar. Eventuella avvikelser rapporteras till ansvarigt utskott.

Sammanfattning

Som en viktig del i att förverkliga den beslutade styrningen har kommunfullmäktige 2018 gett alla nämnder i uppdrag att utifrån kommunens värdegrund och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka ta fram och inleda genomförandet av en aktivitetsplan för nämndens verksamheter. En första delrapportering till kommunfullmäktige görs vid samma tidpunkt som redovisning av delår 2 samt en slutredovisning vid samma tidpunkt som redovisning av årsredovisning 2018. Kommunstyrelsens ordförande har begärt att ärendet ska gå upp separat sammanträdet efter delår 2 för att även omfatta kommunledningsförvaltningens analys av aktivitetsplanerna.

Alla nämnder har inkommit med en aktivitetsplan för värdegrunden och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka förutom utbildningsnämnden vars plan blivit återremitterad. Utbildningsförvaltningens förslag till aktivitetsplan är den som analyserats då utbildningsnämnden fattar beslut om ny aktivitetsplan i december 2018. Aktivitetsplanerna är utformade på olika sätt och har varierande innehåll, prioriteringar och ambitionsnivå. Vissa nämnder har till största delen redovisat redan pågående aktiviteter medan andra nämnder valt att enbart lyfta nya utvecklingsaktiviteter. Andra har gjort

2018-10-26

Dnr KS/2018:575

både och. Det är positivt att alla nämnder har påbörjat arbetet och har en plan för att förverkliga den beslutade styrningen.

Sammanställningen och analysen av nämndernas aktivitetsplaner syftar till:

1. Att ge en nulägesbild över hur förverkligandet av den beslutade styrningen fortlöper i organisationen.
2. Identifiera förslag på kompletteringar till nämnderna inför slutrapportering i samband med årsredovisningen 2018.
3. Identifiera medskick till kommunledningsförvaltningen som processägare.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2018-10-05.

_____

Expedieras till:

Samtliga nämnder

Utvecklingsledare Vanja Möller-Zouzouho, kommunledningsförvaltningen